Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

της 1ης Ιουνίου 2022 *

«Οικονομική και Νομισματική Ένωση – Τραπεζική Ένωση – Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΜΕ) – Διαδικασία εξυγίανσης εφαρμοστέα σε περίπτωση που οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης – Έγκριση, από το ΕΣΕ, καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español – Προσφυγή ακυρώσεως – Πράξη δεκτική προσφυγής – Παραδεκτό – Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης – Δικαίωμα της ιδιοκτησίας – Υποχρέωση αιτιολόγησης – Άρθρα 18, 20 και 24 του κανονισμού (ΕΕ) 806/2014»

Στην υπόθεση T-481/17,

Fundación Tatiana Pérez de Guzmán el Bueno, με έδρα τη Μαδρίτη (Ισπανία),

Stiftung für Forschung und Lehre (SFL), με έδρα τη Ζυρίχη (Ελβετία),

εκπροσωπούμενα από τους R. Pelayo Jiménez, A. Muñoz Aranguren και R. Pelayo Torrent, δικηγόρους,

προσφεύγοντα,

κατά

Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ), εκπροσωπούμενου από τις J. King και M. Fernández Rupérez, επικουρούμενες από τους B. Meyring, S. Schelo, F. Fernández de Trocóniz Robles, T. Klupsch και S. Ianc, δικηγόρους,

καθού,

υποστηριζόμενου από

το **Βασίλειο της Ισπανίας**, εκπροσωπούμενο από την S. Centeno Huerta, τους L. Aguilera Ruiz, S. Jiménez García και J. Rodríguez de la Rúa Puig,

από

το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, εκπροσωπούμενο από τις P. López-Carceller, M. Martínez Iglesias, L. Visaggio, J. Etienne, M. Menegatti και M. Sammut,

από

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, εκπροσωπούμενο από τους A. de Gregorio Merino, J. Bauerschmidt, τις A. Westerhof Löfflerová και H. Marcos Fraile,

από

την **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τον L. Flynn και την A. Steiblytė,

και από

την **Banco Santander, SA**, με έδρα το Santander (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους J. Rodríguez Cárcamo, A. Rodríguez Conde, D. Sarmiento Ramírez-Escudero και J. Remón Peñalver, δικηγόρους,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της απόφασης SRB/EES/2017/08 της εκτελεστικής συνόδου του ΕΣΕ, της 7ης Ιουνίου 2017, περί εγκρίσεως καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español, SA,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. van der Woude, Πρόεδρο, M. Jaeger, V. Kreuschitz, G. De Baere (εισηγητή) και G. Steinfatt, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, κύριος διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Ιουνίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το νομικό πλαίσιο

1 Κατόπιν της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008, αποφασίστηκε η δημιουργία μιας τραπεζικής ένωσης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στηριζόμενης σε ένα ενιαίο, πλήρες και λεπτομερές ρυθμιστικό πλαίσιο για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, το οποίο θα ισχύει για το σύνολο της εσωτερικής αγοράς και θα περιλαμβάνει ενιαίο εποπτικό μηχανισμό και νέα πλαίσια για την εγγύηση των καταθέσεων και την εξυγίανση των τραπεζών.

2 Το πρώτο βήμα προς τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης συνίστατο στη θέσπιση ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (ΕΕΜ) με τον κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ 2013, L 287, σ. 63). Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 12 του εν λόγω κανονισμού, ένας ΕΕΜ θα πρέπει να διασφαλίζει ότι η πολιτική της Ένωσης σχετικά με την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων εφαρμόζεται με συνοχή και αποτελεσματικότητα, ότι το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εφαρμόζεται κατά τον ίδιο τρόπο στα

πιστωτικά ιδρύματα σε όλα τα οικεία κράτη μέλη και ότι αυτά τα πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σε εποπτεία ύψιστης ποιότητας, ελεύθερη από άλλες εκτιμήσεις άσχετες προς την προληπτική εποπτεία. Προς τούτο, ο κανονισμός 1024/2013 αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ειδικά καθήκοντα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, με σκοπό να συμβάλει στην ασφάλεια και την ευρωστία των πιστωτικών ιδρυμάτων και στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος εντός της Ένωσης και σε κάθε κράτος μέλος.

3 Εν συνεχεία, εκδόθηκε η οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) 1093/2010 και (ΕΕ) 648/2012 (ΕΕ 2014, L 173, σ. 190). Στην αιτιολογική σκέψη 1, η ως άνω οδηγία αναφέρει τα εξής:

«Η χρηματοπιστωτική κρίση έδειξε ότι υπάρχει σε επίπεδο Ένωσης σημαντική έλλειψη επαρκών εργαλείων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση μη υγιών ή προβληματικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων […]. Τα εν λόγω εργαλεία είναι ιδίως απαραίτητα για την πρόληψη της αφερεγγυότητας ή, όταν προκύπτουν περιπτώσεις αφερεγγυότητας, για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων, μέσω της διατήρησης των συστημικά σημαντικών λειτουργιών του σχετικού ιδρύματος. Κατά τη διάρκεια της κρίσης, οι προκλήσεις αυτές αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα που ανάγκασε τα κράτη μέλη να διασώσουν ιδρύματα χρησιμοποιώντας χρήματα των φορολογούμενων. Ένα αξιόπιστο πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση αποσκοπεί στην αποτροπή, στο μέτρο του δυνατού, της ανάγκης για χρήση της δράσης αυτής.»

4 Η οδηγία 2014/59 αποσκοπεί στη θέσπιση κοινών κανόνων ελάχιστης εναρμόνισης των εθνικών διατάξεων που διέπουν την εξυγίανση των τραπεζών στην Ένωση και προβλέπει τη συνεργασία των αρχών εξυγίανσης κατά την πτώχευση διασυνοριακών τραπεζών. Συναφώς, η οδηγία 2014/59 προβλέπει, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 3, παράγραφος 1, ότι κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή, κατ' εξαίρεση, περισσότερες αρχές εξυγίανσης οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες για την εφαρμογή των εργαλείων εξυγίανσης και την άσκηση των εξουσιών εξυγίανσης.

5 Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη, αφενός, ότι η οδηγία 2014/59 δεν οδηγούσε στη λήψη αποφάσεων σε κεντρικό επίπεδο στον τομέα της εξυγίανσης, ότι προέβλεπε κυρίως κοινά εργαλεία εξυγίανσης και εξουσίες εξυγίανσης για τις εθνικές αρχές κάθε κράτους μέλους και τους άφηνε διακριτική ευχέρεια σε ό,τι αφορούσε την εφαρμογή των εργαλείων και τη χρήση των εθνικών χρηματοδοτικών ρυθμίσεων προς υποστήριξη της διαδικασίας εξυγίανσης, και λαμβανομένου υπόψη, αφετέρου, ότι η οδηγία αυτή δεν απέφευγε εντελώς τη λήψη, από τα κράτη μέλη, χωριστών και πιθανόν αντιφατικών αποφάσεων όσον αφορούσε την εξυγίανση διασυνοριακών ομίλων, αποφασίστηκε η δημιουργία ενός ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ).

6 Έτσι, το δεύτερο βήμα προς τη δημιουργία της τραπεζικής ένωσης συνίστατο στην έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (ΕΕ 2014, L 225, σ. 1).

7 Η αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 806/2014 αναφέρει τα εξής:

«Η εξασφάλιση αποτελεσματικών αποφάσεων εξυγίανσης για τις προβληματικές τράπεζες εντός της Ένωσης, καθώς και ό, τι αφορά τη χρήση κονδυλίων που διατίθενται σε επίπεδο Ένωσης, έχει ζωτική σημασία για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Εντός της εσωτερικής αγοράς, η πτώχευση τραπεζών σε ένα κράτος μέλος μπορεί να επηρεάσει τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών ολόκληρης της Ένωσης. Η διασφάλιση αποτελεσματικών και ενιαίων κανόνων εξυγίανσης και ισότιμων όρων χρηματοδότησης σε όλα τα κράτη μέλη είναι προς το συμφέρον όχι μόνο των κρατών μελών στα οποία λειτουργούν οι τράπεζες, αλλά και όλων των κρατών μελών γενικά, ως μέσο διατήρησης ισότιμων όρων ανταγωνισμού και βελτίωσης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Τα τραπεζικά συστήματα στην εσωτερική αγορά είναι σε μεγάλο βαθμό διασυνδεδεμένα, οι όμιλοι τραπεζών είναι διεθνείς και τα ιδρύματα διαθέτουν μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών στοιχείων ενεργητικού. Ελλείψει του ΕΜΕ, οι κρίσεις των τραπεζών στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στον ΕΕΜ θα είχαν ισχυρότερες αρνητικές συστημικές επιπτώσεις και στα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη. Με τη δημιουργία ΕΜΕ θα εξασφαλιστεί μια ουδέτερη προσέγγιση όσον αφορά τη μεταχείριση των προβληματικών τραπεζών και, ως εκ τούτου, θα αυξηθεί η σταθερότητα των τραπεζών των συμμετεχόντων κρατών μελών και θα αποτραπούν οι δευτερογενείς επιπτώσεις των κρίσεων στα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη και, με τον τρόπο αυτό, θα διευκολυνθεί η λειτουργία του συνόλου της εσωτερικής αγοράς. Οι μηχανισμοί συνεργασίας για ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα τόσο σε συμμετέχοντα όσο και σε μη συμμετέχοντα κράτη μέλη πρέπει να είναι σαφείς και να μην εισάγουν διακρίσεις, άμεσα ή έμμεσα, κατά κρατών μελών ή ομάδας κρατών μελών ως τόπου παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.»

8 Ο κανονισμός 806/2014, κατά το άρθρο του 1, πρώτο εδάφιο, έχει ως αντικείμενο τη θέσπιση ενιαίων κανόνων και ενιαίας διαδικασίας για την εξυγίανση των οντοτήτων του άρθρου 2 οι οποίες είναι εγκατεστημένες στα συμμετέχοντα κράτη μέλη, ήτοι των τραπεζών που τελούν υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ ή της εθνικής αρμόδιας αρχής στα κράτη μέλη που έχουν νόμισμα το ευρώ ή στα κράτη μέλη που δεν έχουν νόμισμα το ευρώ αλλά έχουν συνάψει στενή συνεργασία σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού 1024/2013 (βλ. αιτιολογική σκέψη 15 του κανονισμού 806/2014).

9 Το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι οι ενιαίοι αυτοί κανόνες και η ενιαία αυτή διαδικασία εφαρμόζονται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ), το οποίο θεσπίζεται με το άρθρο 42 του ίδιου κανονισμού, από κοινού με το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και τις εθνικές αρχές εξυγίανσης, στο πλαίσιο του ΕΜΕ που καθιερώνεται με τον ίδιο κανονισμό. Προβλέπεται επίσης ότι ο ΕΜΕ στηρίζεται από Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ).

10 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, το Συμβούλιο Εξυγίανσης αποφασίζει να αναλάβει δράση εξυγίανσης έναντι χρηματοοικονομικού ιδρύματος εγκατεστημένου σε συμμετέχον κράτος μέλος, όταν πληρούνται οι τρεις προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1.

11 Κατά την πρώτη προϋπόθεση, η οντότητα πρέπει να βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Η εκτίμηση της προϋπόθεσης αυτής πραγματοποιείται από την ΕΚΤ, κατόπιν διαβούλευσης με το ΕΣΕ, ή από το ΕΣΕ, και θεωρείται ότι πληρούται αν η οντότητα εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 806/2014.

12 Η δεύτερη προϋπόθεση απαιτεί να μην υφίσταται καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα ή με δράση των αρχών εποπτείας θα αποφευχθεί η πτώχευση της οντότητας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

13 Η τρίτη προϋπόθεση επιτάσσει η δράση εξυγίανσης να είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή να είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός ή περισσοτέρων από τους σκοπούς της εξυγίανσης, ενώ η εκκαθάριση της οντότητας σύμφωνα με τη συνήθη διαδικασία αφερεγγυότητας δεν θα καθιστούσε δυνατή την επίτευξή τους στον ίδιο βαθμό.

14 Το άρθρο 14 του κανονισμού 806/2014 ορίζει ότι οι στόχοι της εξυγίανσης είναι οι εξής: να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων λειτουργιών· να αποφευχθούν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ιδίως με την πρόληψη της μετάδοσης· να προστατευθούν οι δημόσιοι πόροι, με την ελαχιστοποίηση της εξάρτησης από έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη· να προστατευθούν οι καταθέτες και οι επενδυτές, και να προστατευθούν τα κεφάλαια και τα περιουσιακά στοιχεία των πελατών.

15 Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι, προτού αποφασίσει να αναλάβει δράση εξυγίανσης ή να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων, το ΕΣΕ διασφαλίζει τη διενέργεια δίκαιης, συνετής και ρεαλιστικής αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ενδιαφερόμενης οντότητας από πρόσωπο ανεξάρτητο από κάθε δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΕ και της εθνικής αρχής εξυγίανσης, και από την ενδιαφερόμενη οντότητα.

16 Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014, η αποτίμηση είναι αναπόσπαστο μέρος της απόφασης για την εφαρμογή εργαλείου εξυγίανσης ή την άσκηση εξουσίας εξυγίανσης ή της απόφασης για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων.

17 Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, το ΕΣΕ εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης.

18 Όταν ενεργούν στο πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης, το ΕΣΕ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή οφείλουν να μεριμνούν ώστε να διασφαλίσουν ότι η δράση εξυγίανσης αναλαμβάνεται σύμφωνα με ορισμένες αρχές που απαριθμούνται στο άρθρο 15 του κανονισμού 806/2014, μεταξύ των οποίων καταλέγονται η αρχή κατά την οποία οι μέτοχοι του ιδρύματος υπό εξυγίανση αναλαμβάνουν πρώτοι τις ζημίες, καθώς και η αρχή ότι κανένας πιστωτής δεν υφίσταται μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα είχε υποστεί εάν το οικείο ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας.

19 Στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ καθορίζει τον τρόπο εφαρμογής των εργαλείων εξυγίανσης. Το άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014 απαριθμεί τα διάφορα διαθέσιμα εργαλεία εξυγίανσης, ήτοι το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, το εργαλείο μεταβατικού ιδρύματος, το εργαλείο διαχωρισμού περιουσιακών στοιχείων και το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα.

20 Στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ μπορεί επίσης να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της ενδιαφερόμενης οντότητας υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 21 του κανονισμού 806/2014. Κατά το άρθρο 19 του κανονισμού 806/2014, μια δράση εξυγίανσης μπορεί επίσης να συνεπάγεται τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης ή τη χρησιμοποίηση του ΕΤΕ.

21 Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού 806/2014, αμέσως μετά την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ το διαβιβάζει στην Επιτροπή. Εντός είκοσι τεσσάρων ωρών από τη διαβίβαση του καθεστώτος εξυγίανσης εκ μέρους του ΕΣΕ, η Επιτροπή είτε αποδέχεται το καθεστώς εξυγίανσης είτε διατυπώνει αντιρρήσεις όσον αφορά τις πτυχές του καθεστώτος εξυγίανσης οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια, στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται από το τρίτο εδάφιο, ήτοι τις σχετικές με την τήρηση του κριτηρίου του δημόσιου συμφέροντος ή με σημαντική τροποποίηση των πόρων του ΕΤΕ. Όσον αφορά τις τελευταίες αυτές πτυχές που υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια, εντός δώδεκα ωρών από τη διαβίβαση του καθεστώτος εξυγίανσης εκ μέρους του ΕΣΕ, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει στο Συμβούλιο να προβάλει αντιρρήσεις ως προς το καθεστώς εξυγίανσης λόγω του ότι το καθεστώς εξυγίανσης που ενέκρινε το ΕΣΕ δεν πληροί το κριτήριο του δημοσίου συμφέροντος ή να εγκρίνει ή να αντιταχθεί σε σημαντική τροποποίηση του ύψους των πόρων του ΕΤΕ που προβλέπονται στο καθεστώς εξυγίανσης του ΕΣΕ. Το καθεστώς εξυγίανσης εφαρμόζεται μόνον εφόσον το Συμβούλιο ή η Επιτροπή δεν προβάλουν αντιρρήσεις εντός 24 ωρών μετά τη διαβίβασή του από το ΕΣΕ.

22 Το άρθρο 18, παράγραφος 9, του κανονισμού 806/2014 ορίζει ότι το ΕΣΕ διασφαλίζει τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή του καθεστώτος εξυγίανσης εκ μέρους των οικείων εθνικών αρχών εξυγίανσης. Το καθεστώς εξυγίανσης απευθύνεται στις ως άνω εθνικές αρχές εξυγίανσης και καθοδηγεί τις εν λόγω αρχές, οι οποίες λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την υλοποίηση της απόφασης του ΕΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 29 του ίδιου κανονισμού, με την άσκηση εξουσιών εξυγίανσης.

23 Μετά την ανάληψη δράσης εξυγίανσης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 16, του κανονισμού 806/2014, το ΕΣΕ μεριμνά για τη διενέργεια αποτίμησης από ανεξάρτητο πρόσωπο, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα είχε υπαχθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 806/2014, την καταβολή αποζημίωσης στους μετόχους ή τους πιστωτές, εάν οι ζημίες τις οποίες αυτοί υπέστησαν στο πλαίσιο της εξυγίανσης είναι μεγαλύτερες από όσες θα υφίσταντο στο πλαίσιο εκκαθάρισης με κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Ιστορικό της διαφοράς και πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της άσκησης της προσφυγής

24 Τα προσφεύγοντα, Fundación Tatiana Pérez de Guzmán el Bueno και Stiftung für Forschung und Lehre (SFL), ήταν μέτοχοι της Banco Popular Español, SA (στο εξής: Banco Popular) πριν από την έγκριση καθεστώτος εξυγίανσης της τελευταίας.

Επί της κατάστασης της Banco Popular πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης

25 Ο όμιλος Banco Popular, μητρική εταιρία του οποίου ήταν η Banco Popular, ήταν, κατά τον χρόνο της εξυγίανσης, ο έκτος ισπανικός τραπεζικός όμιλος.

26 Το 2016, η Banco Popular προέβη σε αύξηση κεφαλαίου κατά 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

27 Στις 5 Δεκεμβρίου 2016, η εκτελεστική σύνοδος του ΕΣΕ ενέκρινε σχέδιο εξυγίανσης του ομίλου Banco Popular. Το εργαλείο εξυγίανσης που προτιμήθηκε στο εν λόγω σχέδιο εξυγίανσης ήταν το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα που προβλέπεται στο άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014.

28 Στις 3 Φεβρουαρίου 2017, η Banco Popular δημοσίευσε την ετήσια έκθεσή της για το έτος 2016 με την οποία ανακοίνωσε την ανάγκη για έκτακτες προβλέψεις ύψους 5,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, με αποτέλεσμα ενοποιημένη ζημία ύψους 3,485 δισεκατομμυρίων ευρώ, καθώς και τον διορισμό νέου προέδρου.

29 Στις 10 Φεβρουαρίου 2017, η DBRS Ratings Limited (DBRS) (πλέον DBRS Morningstar) υποβάθμισε την αξιολόγηση της Banco Popular, με αρνητικές προοπτικές, λόγω της εξασθενημένης κεφαλαιακής θέσης της Banco Popular ως αποτέλεσμα της μεγαλύτερης από την προβλεπόμενη στην ετήσια έκθεσή της καθαρής ζημίας, η οποία μνημονεύεται στη σκέψη 28 ανωτέρω, καθώς και των προσπαθειών της Banco Popular να μειώσει το ακόμη υψηλό απόθεμά της σε μη εξυπηρετούμενα στοιχεία ενεργητικού.

30 Στις 3 Απριλίου 2017, η Banco Popular ανήγγειλε το αποτέλεσμα εσωτερικών ελέγχων από τους οποίους προέκυπτε ότι θα ήταν ενδεχομένως αναγκαίο να επέλθουν διορθώσεις στην ετήσια έκθεση για το 2016. Οι προσαρμογές αυτές έγιναν στην οικονομική έκθεση της Banco Popular για το πρώτο τρίμηνο του 2017.

31 Στις 10 Απριλίου 2017, στη γενική συνέλευση των μετόχων της Banco Popular, ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ανακοίνωσε ότι η τράπεζα εξέταζε είτε αύξηση κεφαλαίου είτε εταιρική συναλλαγή λόγω της κεφαλαιακής θέσης του ομίλου και του επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων στοιχείων ενεργητικού. Ο διευθύνων σύμβουλος της Banco Popular αντικαταστάθηκε λιγότερο από ένα έτος μετά την ανάληψη των καθηκόντων του.

32 Μετά την ανακοίνωση της 3ης Απριλίου 2017 σχετικά με την ανάγκη προσαρμογής των οικονομικών αποτελεσμάτων του 2016, η DBRS υποβάθμισε την αξιολόγηση της Banco Popular στις 6 Απριλίου, διατηρώντας την αρνητική προοπτική της. Η Standard & Poor's στις 7 Απριλίου και η Moody's Investors service (στο εξής: Moody's) στις 21 Απριλίου 2017 υποβάθμισαν επίσης την αξιολόγηση της Banco Popular με αρνητικές προοπτικές.

33 Τον Απρίλιο του 2017, η Banco Popular κίνησε διαδικασία ιδιωτικής πώλησης με στόχο την πραγματοποίηση της πώλησής της σε ισχυρό ανταγωνιστή, πράγμα το οποίο έμελλε να αποκαταστήσει την οικονομική της κατάσταση. Η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των δυνητικών αγοραστών που ενδιαφέρονταν να εξαγοράσουν την Banco Popular είχε οριστεί για τις 10 Ιουνίου 2017, αλλά μετατέθηκε στη συνέχεια για τα τέλη Ιουνίου του 2017.

34 Στις 5 Μαΐου 2017, η Banco Popular υπέβαλε την οικονομική της έκθεση για το πρώτο τρίμηνο του 2017, ανακοινώνοντας ζημίες ύψους 137 εκατομμυρίων ευρώ.

35 Στις 12 Μαΐου 2017, η απαίτηση κάλυψης ρευστότητας (Liquidity Coverage Requirement) της Banco Popular έπεσε κάτω από το ελάχιστο όριο του 80 % που ορίζει το άρθρο 460, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2013, L 176, σ. 1).

36 Με επιστολή της 16ης Μαΐου 2017, η Banco Santander, SA ενημέρωσε την Banco Popular ότι δεν ήταν σε θέση να υποβάλει δεσμευτική προσφορά στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης.

37 Στις 16 Μαΐου 2017, η Banco Popular, σε ανακοίνωση σχετικού γεγονότος προς την Comisión nacional del mercado de valores (CNMV, Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Ισπανία), δήλωσε ότι δυνητικοί αγοραστές είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης, αλλά δεν είχαν ληφθεί δεσμευτικές προσφορές.

38 Στις 19 Μαΐου 2017, ο οίκος FITCH υποβάθμισε τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της Banco Popular.

39 Στις 23 Μαΐου 2017 η πρόεδρος του ΕΣΕ, Elke König, παραχώρησε συνέντευξη στο τηλεοπτικό κανάλι *Bloomberg*, στην οποία ρωτήθηκε, μεταξύ άλλων, για την κατάσταση της Banco Popular.

40 Κατά τη διάρκεια του Μαΐου 2017, πολλά άρθρα του Τύπου ανέφεραν τις δυσχέρειες της Banco Popular. Ενδεικτικά, πρέπει να αναφερθεί ένα άρθρο της 11ης Μαΐου 2017, που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο elconfidencial.com, με τίτλο «Ο Saracho αναθέτει την επείγουσα πώληση της Popular στην JP Morgan και τη Lazard λόγω κινδύνου πτώχευσης» (Saracho encarga la venta urgente del Popular a JP Morgan y Lazard por riesgo de quiebra). Στο εν λόγω άρθρο επισημαίνεται ότι ο πρόεδρος της τράπεζας είχε αναθέσει στην JP Morgan και τη Lazard να οργανώσουν την επείγουσα πώληση της τράπεζας λόγω κινδύνου πτώχευσης, που προκλήθηκε από τη μαζική εκροή καταθέσεων από ιδιώτες και θεσμικούς πελάτες, και ότι θεωρούσε ότι ο μόνος τρόπος για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της τράπεζας ήταν η πλήρης και άμεση πώληση ολόκληρου του ομίλου. Το άρθρο αναφέρει ότι, «δεδομένης της συνεχιζόμενης εκροής καταθέσεων και της εξάντλησης των εξωτερικών πηγών χρηματοδότησης, η τράπεζα θα διέτρεχε σοβαρό κίνδυνο χρεοκοπίας και ότι [ο πρόεδρός της] αναγκάστηκε, ως εκ τούτου, να ενεργοποιήσει το πλέον δραστικό μέτρο και να απέχει από τη σταδιακή πώληση των περιουσιακών της στοιχείων, προκειμένου να βελτιώσει τους κεφαλαιακούς της δείκτες και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ΕΚΤ».

41 Στις 15 Μαΐου 2017, σε άρθρο που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο elconfidencial.com, με τίτλο «Η ΕΚΤ επιθεωρεί την Banco Popular για δύο μήνες εν μέσω της διαδικασίας πώλησης» (El BCE inspecciona a Banco Popular durante dos meses en pleno proceso de venta), αναφερόταν ότι το σχέδιο πώλησης της Banco Popular, το οποίο υλοποιήθηκε από τον πρόεδρό της, πραγματοποιήθηκε μετά την επιθεώρηση της ΕΚΤ, η οποία είχε επιβεβαιώσει το έλλειμμα προβλέψεων. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, οι επιθεωρητές της ΕΚΤ κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι δυσκολίες της Banco Popular συνδέονταν με την έλλειψη προβλέψεων για την κάλυψη της έκθεσής της σε ακίνητα και ότι ήταν αναγκαίο να αποφευχθούν οι περιστασιακές εκροές καταθέσεων. Οι εν λόγω επιθεωρητές φέρονται επίσης να εξέφρασαν δυσαρέσκεια για τον τρόπο παρουσίασης των λογαριασμών του 2016.

42 Στις 31 Μαΐου 2017, το πρακτορείο *Reuters* δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Η ΕΕ έχει προειδοποιηθεί για τον κίνδυνο εξυγίανσης της Banco Popular» (La UE, advertida de riesgo de una resolución ordenada en Banco Popular). Στο άρθρο αυτό αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με υψηλόβαθμο υπάλληλο της Ένωσης ο οποίος διατήρησε την ανωνυμία του, μια από τις κορυφαίες εποπτικές αρχές τραπεζών στην Ευρώπη είχε προειδοποιήσει τους υπαλλήλους της Ένωσης ότι η Banco Popular θα μπορούσε να χρειαστεί εξυγίανση εάν δεν κατόρθωνε να βρει αγοραστή. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, ο εν λόγω υπάλληλος επισήμανε επίσης ότι η πρόεδρος του ΕΣΕ είχε πρόσφατα εκδώσει «έγκαιρη προειδοποίηση» και είχε δηλώσει ότι το ΕΣΕ παρακολουθούσε με ιδιαίτερη προσοχή τις διαδικασίες (της Banco Popular) ενόψει ενδεχόμενης παρέμβασης.

43 Την ίδια ημέρα, το ΕΣΕ δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου με το οποίο αμφισβητούσε το περιεχόμενο του άρθρου αυτού.

44 Τις πρώτες ημέρες του Ιουνίου του 2017, η Banco Popular αντιμετώπισε μαζικές αναλήψεις μετρητών.

45 Το πρωί της 5ης Ιουνίου 2017, η Banco Popular υπέβαλε στην Banco de España (Τράπεζα της Ισπανίας) μια πρώτη αίτηση παροχής επείγουσας στήριξης της ρευστότητας, η οποία ακολουθήθηκε από δεύτερη αίτηση το απόγευμα για αύξηση του ζητηθέντος ποσού, λόγω σημαντικών κινήσεων μετρητών. Βάσει αιτήματος της Τράπεζας της Ισπανίας και μετά την εκτίμηση της αίτησης της Banco Popular για παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας στην οποία προέβη αυθημερόν η ΕΚΤ, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δεν διατύπωσε αντιρρήσεις για την παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας στην Banco Popular για την περίοδο έως τις 8 Ιουνίου 2017. Η Banco Popular έλαβε τμήμα της επείγουσας αυτής στήριξης της ρευστότητας και, στη συνέχεια, η Τράπεζα της Ισπανίας ανέφερε ότι δεν ήταν σε θέση να παράσχει πρόσθετη επείγουσα στήριξη της ρευστότητας στην Banco Popular.

46 Στις 6 Ιουνίου 2017, οι οίκοι DBRS και Moody's υποβάθμισαν την αξιολόγηση της Banco Popular.

Επί άλλων πραγματικών περιστατικών προγενέστερων της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης

47 Στις 23 Μαΐου 2017, το ΕΣΕ ανέθεσε στην Deloitte, ως ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, να διενεργήσει την αποτίμηση της Banco Popular βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014.

48 Στις 24 Μαΐου 2017, το ΕΣΕ ζήτησε από την Banco Popular, βάσει του άρθρου 34 του κανονισμού 806/2014, τις αναγκαίες πληροφορίες για να πραγματοποιήσει την αποτίμησή του. Στις 2 Ιουνίου 2017, ζήτησε επίσης από την Banco Popular να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης και να χορηγήσει πρόσβαση στην ασφαλή εικονική αίθουσα δεδομένων την οποία η Banco Popular είχε δημιουργήσει στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής.

49 Στις 3 Ιουνίου 2017, η εκτελεστική σύνοδος του ΕΣΕ εξέδωσε την απόφαση SRB/EES/2017/06, η οποία απευθυνόταν στο Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (FROB, ταμείο για την ομαλή αναδιάρθρωση του τραπεζικού κλάδου, Ισπανία), σχετικά με τη διαδικασία πώλησης της Banco Popular (στο εξής: απόφαση περί της πώλησης). Το ΕΣΕ ενέκρινε την άμεση κίνηση της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular από το FROB και υπέδειξε στο τελευταίο τις απαιτήσεις σχετικά με την πώληση σύμφωνα με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59. Ειδικότερα, το ΕΣΕ ανέφερε ότι το FROB θα έπρεπε να επικοινωνήσει με τους πέντε δυνητικούς αγοραστές που είχαν κληθεί να υποβάλουν προσφορά στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης.

50 Από τους πέντε δυνητικούς αγοραστές, δύο αποφάσισαν να μη συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης και ένας αποκλείστηκε από την ΕΚΤ για λόγους προληπτικής εποπτείας.

51 Στις 4 Ιουνίου 2017, οι δύο δυνητικοί αγοραστές που είχαν αποφασίσει να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης, η Banco Santander και η Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, SA (BBVA), υπέγραψαν συμφωνία τήρησης του απορρήτου και, στις 5 Ιουνίου 2017, τους δόθηκε πρόσβαση στην εικονική αίθουσα δεδομένων.

52 Στις 5 Ιουνίου 2017, το ΕΣΕ ενέκρινε μια πρώτη αποτίμηση (στο εξής: αποτίμηση 1), σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014, σκοπός της οποίας ήταν να παράσχει τα στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να καθοριστεί εάν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014.

53 Στις 6 Ιουνίου 2017, η ΕΚΤ προέβη σε εκτίμηση της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατόπιν διαβούλευσης με το ΕΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014.

54 Στην εκτίμηση αυτή, η ΕΚΤ ανέφερε ότι, κατά τη διάρκεια των προηγουμένων μηνών, η Banco Popular είχε υποστεί σημαντική μείωση των ταμειακών της διαθεσίμων, οφειλόμενη κυρίως σε σημαντική εξάντληση της καταθετικής της βάσης. Η Banco Popular βρέθηκε αντιμέτωπη με σημαντικές ταμειακές εκροές σε όλα τα τμήματα πελατών. Η ΕΚΤ απαρίθμησε τα γεγονότα που είχαν προκαλέσει τα προβλήματα ρευστότητας τα οποία αντιμετώπιζε η Banco Popular.

55 Συναφώς, σημείωσε ότι τον Φεβρουάριο του 2017, κατά την υποβολή των ετήσιων λογαριασμών της, η Banco Popular είχε γνωστοποιήσει την ανάγκη για έκτακτες προβλέψεις ύψους 5,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, που οδήγησαν σε ζημίες ύψους 3,485 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2016, καθώς και την αντικατάσταση του επί μακρόν προέδρου της, ο οποίος είχε αναλάβει την αναθεώρηση της στρατηγικής της τράπεζας. Η ανακοίνωση πρόσθετων προβλέψεων και ζημιών στο τέλος του έτους είχε οδηγήσει σε υποβάθμιση της αξιολόγησης της Banco Popular από την DBRS στις 10 Φεβρουαρίου 2017 και είχε προκαλέσει έντονη ανησυχία στους πελάτες της Banco Popular, η οποία εκδηλώθηκε μέσω απροσδόκητα μεγάλων αναλήψεων καταθέσεων και μέσω συχνότατων επισκέψεων πελατών στα καταστήματα της τράπεζας.

56 Η ΕΚΤ ανέφερε επίσης ότι η δημοσίευση από την Banco Popular, στις 3 Απριλίου 2017, μιας ad hoc δημόσιας δήλωσης που ενημέρωνε για τα αποτελέσματα διαφόρων εσωτερικών ελέγχων που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις του ιδρύματος, καθώς και η επιβεβαίωση ότι ο διευθύνων σύμβουλος του ιδρύματος επρόκειτο να αντικατασταθεί λιγότερο από ένα έτος μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, προκάλεσε νέο κύμα αναλήψεων καταθέσεων. Η ΕΚΤ επισήμανε ότι αυτό το κύμα αναλήψεων καταθέσεων τροφοδοτήθηκε επίσης από:

– υποβάθμιση της αξιολόγησης της Banco Popular από τον οίκο Standard & Poor's στις 7 Απριλίου 2017,

– την ανακοίνωση της Banco Popular, στις 10 Απριλίου 2017, ότι δεν επρόκειτο να καταβάλει μερίσματα και ότι ήταν πιθανό να χρειαστεί αύξηση κεφαλαίου ή εταιρική συναλλαγή λόγω της οριακής κεφαλαιακής κατάστασης και της αναγκαίας ευθυγράμμισής της με άλλες τράπεζες όσον αφορά την κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων στοιχείων ενεργητικού,

– υποβάθμιση της αξιολόγησης της Banco Popular από τη Moody's στις 21 Απριλίου 2017,

– τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του πρώτου τριμήνου του 2017, τα οποία ήταν χειρότερα από τα αναμενόμενα,

– τη συνεχιζόμενη αρνητική κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως τα άρθρα της 11ης και της 15ης Μαΐου 2017, που μνημονεύονται στις σκέψεις 40 και 41 ανωτέρω, τα οποία

υπονοούσαν ότι ο πρόεδρος της Banco Popular είχε διατάξει την επείγουσα πώληση της τράπεζας λόγω επικείμενου κινδύνου πτώχευσης ή έλλειψης ρευστότητας και ότι η τράπεζα αντιμετώπιζε μεγάλη ανάγκη για πρόσθετες προβλέψεις συνεπεία επιτόπιας επιθεώρησης από τον επόπτη.

57 Η ΕΚΤ διαπίστωσε επίσης ότι οι καταθέσεις που χάθηκαν από τις 31 Μαΐου 2017 ασκούσαν ιδιαίτερη επιρροή, μετά τη δημοσιοποίηση στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ότι η τράπεζα θα μπορούσε να τεθεί υπό εκκαθάριση εάν η εν εξελίξει διαδικασία πώλησης δεν απέδιδε καρπούς εντός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος.

58 Επιπλέον, η ΕΚΤ σημείωσε ότι, μολονότι η Banco Popular είχε αναπτύξει διάφορα πρόσθετα μέτρα δημιουργίας ρευστότητας τις προηγούμενες εβδομάδες και είχε αρχίσει να τα εφαρμόζει, το μέγεθος των εισροών που πραγματοποιήθηκαν και αναμένονταν ακόμη ήταν ανεπαρκές ώστε να αντιμετωπιστεί η εξάντληση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular κατά τη στιγμή της αξιολόγησης. Ανέφερε επίσης ότι, ακόμη και με τη χρήση της επείγουσας στήριξης της ρευστότητας για την οποία το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δεν είχε εκφράσει αντιρρήσεις στις 5 Ιουνίου 2017, τα ταμειακά διαθέσιμα εκείνη την ημερομηνία δεν ήταν επαρκή για να διασφαλιστεί η δυνατότητα της Banco Popular να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έως τις 7 Ιουνίου 2017 το αργότερο.

59 Η ΕΚΤ έκρινε ότι τα μέτρα που είχε ήδη λάβει η Banco Popular δεν ήταν αρκούντως αποτελεσματικά για να αντιστρέψουν την επιδείνωση της ταμειακής της θέσης. Επισήμανε δε ότι, ως εναλλακτικό μέτρο για να εξασφαλίσει την ικανότητά της να ανταποκρίνεται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της, η Banco Popular επιχειρούσε να υλοποιήσει μια εταιρική συναλλαγή, δηλαδή την πώλησή της σε ισχυρότερο ανταγωνιστή. Ωστόσο, η ΕΚΤ έκρινε ότι, δεδομένης της επιδείνωσης της κατάστασης των ταμειακών διαθεσίμων της Banco Popular, του γεγονότος ότι δεν αποδεικνυόταν ότι θα ήταν σε θέση να αντιστρέψει την κατάσταση ρευστότητάς της στο εγγύς μέλλον και του γεγονότος ότι οι διαπραγματεύσεις δεν είχαν μέχρι στιγμής οδηγήσει σε θετικό αποτέλεσμα, δεν αναμενόταν να επιβεβαιωθεί η πραγματοποίηση τέτοιας ιδιωτικής συναλλαγής εντός χρονικού διαστήματος που θα καθιστούσε εφικτό στην Banco Popular να εξοφλήσει τα χρέη της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές.

60 Η ΕΚΤ διαπίστωσε ότι, ταυτόχρονα, δεν υπήρχαν διαθέσιμα εποπτικά μέτρα ή μέτρα έγκαιρης παρέμβασης για την άμεση αποκατάσταση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular και την εξασφάλιση επαρκούς χρόνου σε αυτή για την υλοποίηση εταιρικής συναλλαγής ή άλλης λύσης. Τα μέτρα που είχε στη διάθεσή της η ΕΚΤ ως αρμόδια αρχή, δυνάμει της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 104 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 176, σ. 338), καθώς και των άρθρων 27 έως 29 της οδηγίας 2014/59 ή δυνάμει του άρθρου 16 του κανονισμού 1024/2013, δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν ότι η Banco Popular θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τα χρέη της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές, δεδομένης της έκτασης και του ρυθμού της διαπιστωθείσας επιδείνωσης της κατάστασης ρευστότητας.

61 Συμπερασματικά, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, την υπερβολική εκροή καταθέσεων, την ταχύτητα με την οποία η τράπεζα απώλεσε τα ταμειακά της διαθέσιμα και την αδυναμία της να εξασφαλίσει άλλες πηγές ρευστότητας, η ΕΚΤ θεώρησε ότι υπήρχαν αντικειμενικές ενδείξεις ότι

η Banco Popular πιθανώς δεν θα ήταν σε θέση, στο εγγύς μέλλον, να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν αυτές θα καθίσταντο απαιτητές. Η ΕΚΤ συνήγαγε εξ αυτού ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή, εν πάση περιπτώσει, πιθανής στο εγγύς μέλλον πτώχευσης, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

62 Στις 6 Ιουνίου 2017, το διοικητικό συμβούλιο της Banco Popular ενημέρωσε την ΕΚΤ ότι είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η τράπεζα βρισκόταν σε σημείο πιθανής πτώχευσης.

63 Την ίδια ημέρα, το FROB συνέταξε έγγραφο που περιείχε τα στοιχεία σχετικά με τη διαδικασία πώλησης (στο εξής: έγγραφο της διαδικασίας) και όριζε ως προθεσμία για την υποβολή προσφορών τα μεσάνυχτα της 6ης Ιουνίου 2017.

64 Πάντοτε την ίδια ημέρα, η BBVA, ένας από τους δύο δυνητικούς αγοραστές της Banco Popular, πληροφόρησε το FROB ότι δεν θα υπέβαλλε προσφορά.

65 Επίσης στις 6 Ιουνίου 2017, η Deloitte υπέβαλε στο ΕΣΕ δεύτερη αποτίμηση (στο εξής: αποτίμηση 2), συνταχθείσα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014. Σκοπός της αποτίμησης 2 ήταν να εκτιμηθεί η αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Banco Popular, να εκτιμηθεί η μεταχείριση της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι και οι πιστωτές εάν η Banco Popular είχε υπαχθεί στην κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας καθώς και να παρασχεθούν τα στοιχεία βάσει των οποίων θα λαμβανόταν απόφαση σχετικά με τις μετοχές και τους τίτλους ιδιοκτησίας που θα μεταβιβάζονταν και τα οποία θα καθιστούσαν εφικτό στο ΕΣΕ τον καθορισμό των εμπορικών όρων για τους σκοπούς του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, η εν λόγω αποτίμηση εκτίμησε την οικονομική αξία της Banco Popular σε 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ στο καλύτερο σενάριο, σε μείον 8,2 δισεκατομμύρια ευρώ στο χειρότερο σενάριο ενώ, κατά την ακριβέστερη εκτίμηση, η αξία αυτή ανερχόταν στα μείον 2 δισεκατομμύρια ευρώ.

66 Στις 7 Ιουνίου 2017, η Banco Santander υπέβαλε δεσμευτική προσφορά.

67 Με επιστολή της 7ης Ιουνίου 2017, το FROB ενημέρωσε το ΕΣΕ ότι η Banco Santander είχε υποβάλει προσφορά στις 7 Ιουνίου στις 03:12 και ότι η τιμή που προσέφερε η Banco Santander για την πώληση των μετοχών της Banco Popular ήταν ενός ευρώ. Το FROB ανέφερε ότι το διοικητικό του συμβούλιο είχε επιλέξει την Banco Santander ως ανάδοχο στη διαδικασία πώλησης της Banco Popular μέσω διαγωνισμού και είχε αποφασίσει να προτείνει στο ΕΣΕ να ορίσει την Banco Santander ως αγοράστρια στην απόφαση του ΕΣΕ σχετικά με την έγκριση καθεστώτος εξυγίανσης της Banco Popular.

Επί του καθεστώτος εξυγίανσης της Banco Popular της 7ης Ιουνίου 2017

68 Στις 7 Ιουνίου 2017, η εκτελεστική σύνοδος του ΕΣΕ εξέδωσε την απόφαση SRB/EES/2017/08 σχετικά με καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular (στο εξής: καθεστώς εξυγίανσης), βάσει του κανονισμού 806/2014.

69 Κατά το άρθρο 1 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ, εκτιμώντας ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, αποφάσισε να υποβάλει την Banco Popular σε διαδικασία εξυγίανσης από την ημερομηνία της εξυγίανσης.

70 Ειδικότερα, το ΕΣΕ θεώρησε, πρώτον, ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, δεύτερον, ότι δεν υφίσταντο άλλα μέτρα που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την πτώχευση της Banco Popular εντός εύλογου χρόνου και, τρίτον, ότι ήταν αναγκαίο προς το δημόσιο συμφέρον ένα μέτρο εξυγίανσης με τη μορφή εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων της Banco Popular. Συναφώς, το ΕΣΕ επισήμανε ότι η εξυγίανση ήταν αναγκαία και αναλογική για την επίτευξη των δύο στόχων του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014, ήτοι να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων λειτουργιών της τράπεζας και να αποφευχθούν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

71 Με το άρθρο 5.1 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ αποφάσισε τα εξής:

«Το εργαλείο εξυγίανσης που θα χρησιμοποιηθεί για την Banco Popular συνίσταται σε πώληση δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού 806/2014 μέσω της μεταβιβάσεως των μετοχών σε αγοραστή. Η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων θα πραγματοποιηθούν αμέσως πριν από την εφαρμογή του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων.»

72 Το άρθρο 6 του καθεστώτος εξυγίανσης αφορά την απομείωση της αξίας των κεφαλαιακών μέσων και το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων. Στο άρθρο 6.1, το ΕΣΕ ανέφερε ποια μέτρα είχε λάβει κατ' ενάσκηση της εξουσίας απομείωσης της αξίας που προβλέπεται στο άρθρο 21 του κανονισμού 806/2014.

73 Συγκεκριμένα, με το άρθρο 6.1 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ αποφάσισε τα εξής:

– καταρχάς, να απομειωθεί το ονομαστικό ποσό του εταιρικού κεφαλαίου της Banco Popular κατά 2 098 429 046 ευρώ, με αποτέλεσμα την ακύρωση του 100 % των μετοχών της Banco Popular·

– στη συνέχεια, να μετατραπεί το σύνολο του κύριου ποσού των πρόσθετων κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 1 που είχε εκδώσει η Banco Popular και που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης σε νέες μετοχές εκδόσεως της Banco Popular, καλούμενες «νέες μετοχές Ι»·

– στη συνέχεια, να μειωθεί η ονομαστική αξία των «νέων μετοχών Ι» στο μηδέν, με αποτέλεσμα την εξ ολοκλήρου ακύρωση των εν λόγω «νέων μετοχών Ι»·

– τέλος, να μετατραπεί το σύνολο του κύριου ποσού των κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 που είχε εκδώσει η Banco Popular και που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης σε νέες μετοχές εκδόσεως της Banco Popular, καλούμενες «νέες μετοχές ΙΙ».

74 Το άρθρο 6.3 του καθεστώτος εξυγίανσης προβλέπει ότι αυτά τα μέτρα απομείωσης και μετατροπής βασίζονται στην αποτίμηση 2, η οποία επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα μιας διαφανούς και ανοικτής διαδικασίας πώλησης διενεργούμενης από την ισπανική αρχή εξυγίανσης, το FROB.

75 Στο άρθρο 6.5 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι ασκούσε τις εξουσίες που του παρείχε το άρθρο 24, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014, σχετικά με το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, διέταξε δε οι «νέες μετοχές ΙΙ» να μεταβιβαστούν στην Banco Santander, ελεύθερες κάθε δικαιώματος ή προνομίου τρίτων, ως αντιπαροχή για την καταβολή τιμής αγοράς ενός ευρώ. Διευκρινιζόταν ότι ο αποκτών είχε ήδη συναινέσει στη μεταβίβαση.

76 Το ΕΣΕ ανέφερε επίσης ότι η μεταβίβαση των «νέων μετοχών ΙΙ» έπρεπε να πραγματοποιηθεί βάσει της δεσμευτικής προσφοράς του αγοραστή της 7ης Ιουνίου 2017 και έπρεπε να υλοποιηθεί από το FROB κατ' εφαρμογήν του Ley 11/2015 de recuperación y resolución de entidades de crédito y empresas de servicios de inversión (νόμου 11/2015 για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιριών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών), της 18ης Ιουνίου 2015 (BOE αριθ. 146, της 19ης Ιουνίου 2015, σ. 50797) (στο εξής: νόμος 11/2015).

77 Το καθεστώς εξυγίανσης υποβλήθηκε στην Επιτροπή προς αποδοχή στις 7 Ιουνίου 2017 και ώρα 05:13.

78 Στις 7 Ιουνίου 2017, στις 06:30, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2017/1246, για την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular (ΕΕ 2017, L 178, σ. 15), και την κοινοποίησε στο ΕΣΕ. Κατά συνέπεια, το καθεστώς εξυγίανσης τέθηκε σε ισχύ την ίδια ημέρα.

79 Από την αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης 2017/1246 προκύπτουν τα εξής:

«Η Επιτροπή συμφωνεί με το καθεστώς εξυγίανσης. Ειδικότερα, συμφωνεί με τους λόγους που προβάλλονται από το ΕΣΕ για να αιτιολογήσει ότι η εξυγίανση είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014.»

80 Την ίδια ημέρα, το FROB έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του καθεστώτος εξυγίανσης, σύμφωνα με το άρθρο 29 του κανονισμού 806/2014. Στο πλαίσιο αυτό, το FROB συναίνεσε στη μεταβίβαση των νέων μετοχών της Banco Popular που προέκυψαν από τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 (των «νέων μετοχών ΙΙ») στην Banco Santander.

Επί των πραγματικών περιστατικών που είναι μεταγενέστερα της έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης

81 Στις 14 Ιουνίου 2018, η Deloitte διαβίβασε στο ΕΣΕ την αποτίμηση σχετικά με τη διαφορετική μεταχείριση, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφοι 16 έως 18, του κανονισμού 806/2014 και η οποία πραγματοποιήθηκε προκειμένου να καθοριστεί αν οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης αν είχε κινηθεί κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας εις βάρος της Banco Popular (στο εξής: αποτίμηση 3). Στις 31 Ιουλίου 2018, η Deloitte απέστειλε στο ΕΣΕ προσθήκη στην αποτίμηση αυτή, διορθώνοντας ορισμένα τυπικά σφάλματα.

82 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2018, κατόπιν συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, η Banco Santander διαδέχθηκε, ως καθολικός διάδοχος, την Banco Popular.

83 Στις 17 Μαρτίου 2020, το ΕΣΕ εξέδωσε την απόφαση SRB/EES/2020/52 σχετικά με το αν έπρεπε να χορηγηθεί αποζημίωση στους μετόχους και τους δανειστές σε σχέση με τις πραγματοποιηθείσες δράσεις εξυγίανσης όσον αφορά την Banco Popular. Ανακοινωθέν σχετικό με την απόφαση αυτή δημοσιεύθηκε στις 20 Μαρτίου 2020 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ 2020, C 91, σ. 2). Με την απόφαση αυτή το ΕΣΕ θεώρησε ότι οι μέτοχοι και οι δανειστές που είχαν θιγεί από την εξυγίανση της Banco Popular δεν είχαν δικαίωμα αποζημίωσης από το ΕΤΕ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού 806/2014.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

84 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 2 Αυγούστου 2017, τα προσφεύγοντα άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

85 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 30 Οκτωβρίου 2017, το ΕΣΕ ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 92, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων όσον αφορά την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων που μνημονεύονται στο παράρτημα. Με απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2017, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να μην κάνει δεκτό το αίτημα διεξαγωγής αποδείξεων σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας.

86 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αντιστοίχως, στις 3, 26 και 27 Οκτωβρίου 2017 και στις 10 και 14 Νοεμβρίου 2017, η Banco Santander, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζήτησαν να παρέμβουν στην παρούσα διαδικασία υπέρ του ΕΣΕ. Με αποφάσεις της 1ης Αυγούστου 2018, ο πρόεδρος του ογδόου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου έκανε δεκτές τις αιτήσεις παρέμβασης του Βασιλείου της Ισπανίας, του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής και, με διάταξη της 12ης Απριλίου 2019, έκανε δεκτή την αίτηση παρέμβασης της Banco Santander. Το Βασίλειο της Ισπανίας, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Banco Santander κατέθεσαν τα υπομνήματά τους και οι κύριοι διάδικοι κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων αυτών εντός των ταχθεισών προθεσμιών.

87 Στις 13 Φεβρουαρίου 2018, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε το ΕΣΕ να καταθέσει την τελευταία μη εμπιστευτική έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης και μια μη εμπιστευτική έκδοση της αποτίμησης 2, κείμενα τα οποία είχαν δημοσιευτεί στον ιστότοπό του. Το ΕΣΕ κατέθεσε τα έγγραφα εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

88 Στις 6 Ιουλίου 2018, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε στους κύριους διαδίκους γραπτές ερωτήσεις. Τα προσφεύγοντα και το ΕΣΕ απάντησαν στο αίτημα αυτό εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

89 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Νοεμβρίου 2018, τα προσφεύγοντα ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει το ΕΣΕ, μέσω μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, να μεταφράσει ορισμένα έγγραφα στα ισπανικά. Το ΕΣΕ κατέθεσε τις παρατηρήσεις του επί της αίτησης αυτής εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

90 Κατόπιν μεταβολής της σύνθεσης των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 27, παράγραφος 5, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο τρίτο τμήμα, στο οποίο και ανατέθηκε, κατά συνέπεια, η υπό κρίση υπόθεση.

91 Κατόπιν πρότασης του τρίτου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας, να παραπέμψει την υπόθεση σε πενταμελές τμήμα.

92 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Σεπτεμβρίου 2020, τα προσφεύγοντα πρότειναν νέο αποδεικτικό μέσο, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Το ΕΣΕ, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Banco Santander κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

93 Στις 16 Μαρτίου 2021, το Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, κάλεσε το ΕΣΕ να προσκομίσει διάφορα έγγραφα. Με έγγραφο της 30ής Μαρτίου 2021, το ΕΣΕ απάντησε ότι τα ζητηθέντα έγγραφα ήταν εν μέρει εμπιστευτικά και ότι θα μπορούσαν να προσκομιστούν εάν το Γενικό Δικαστήριο διέτασσε τη διεξαγωγή αποδείξεων.

94 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 20 Απριλίου 2021, τα προσφεύγοντα υπέβαλαν αίτηση για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας. Το ΕΣΕ, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Banco Santander κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του αιτήματος αυτού εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

95 Με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε το ΕΣΕ, βάσει, αφενός, του άρθρου 24, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, του άρθρου 91, στοιχείο β′, του άρθρου 92, παράγραφος 3, καθώς και του άρθρου 103 του Κανονισμού Διαδικασίας, να προσκομίσει τα πλήρη κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης, της αποτίμησης 2, της εκτίμησης της ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017 σχετικά με το αν η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, της επιστολής της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017, περιλαμβανομένου του παραρτήματός της, και της επιστολής της ΕΚΤ προς την Banco Popular της 18ης Μαΐου 2017. Το Γενικό Δικαστήριο διέταξε επίσης το ΕΣΕ να προσκομίσει τα μη εμπιστευτικά κείμενα της επιστολής της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017, περιλαμβανομένου του παραρτήματός της, και της επιστολής της ΕΚΤ προς την Banco Popular της 18ης Μαΐου 2017.

96 Με έγγραφο της 28ης Μαΐου 2021, τα προσφεύγοντα υπέβαλαν αίτηση για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας και πρότειναν νέο αποδεικτικό μέσο. Το ΕΣΕ, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η Banco Santander κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

97 Με διάταξη της 9ης Ιουνίου 2021, το Γενικό Δικαστήριο αφαίρεσε από τη δικογραφία τις εμπιστευτικές εκδόσεις των εγγράφων που προσκόμισε το ΕΣΕ προς εκτέλεση της διάταξης της 12ης Μαΐου 2021 και διαβίβασε στα προσφεύγοντα καθώς και στο Βασίλειο της Ισπανίας, στο Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στην Banco Santander την επιστολή της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017, χωρίς το παράρτημά της.

98 Λόγω κωλύματος δύο μελών του τρίτου πενταμελούς τμήματος, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου όρισε δύο άλλους δικαστές προς συμπλήρωση του τμήματος.

99 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 14ης Ιουνίου 2021.

100 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 27 Ιουλίου 2021, τα προσφεύγοντα υπέβαλαν αίτημα επανάληψης της προφορικής διαδικασίας, δυνάμει του άρθρου 113, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου. Με απόφαση της 27ης Αυγούστου 2021, ο πρόεδρος του τρίτου πενταμελούς τμήματος του

Γενικού Δικαστηρίου απέρριψε το αίτημα αυτό, δεδομένου ότι δεν πληρούνταν εν προκειμένω καμία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 113, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, καθόσον τα στοιχεία επί των οποίων τα προσφεύγοντα στήριξαν το αίτημά τους περί επανάληψης της προφορικής διαδικασίας δεν ήταν ικανά να ασκήσουν αποφασιστική επιρροή στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου.

101 Τα προσφεύγοντα ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει το καθεστώς εξυγίανσης·

– να καταδικάσει το ΕΣΕ στα δικαστικά έξοδα.

102 Το ΕΣΕ ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τα προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

103 Η Banco Santander, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

104 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή καθόσον στηρίζεται στις ενστάσεις ελλείψεως νομιμότητας του κανονισμού 806/2014 και της οδηγίας 2014/59·

– να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

105 Προς στήριξη της προσφυγής τους, τα προσφεύγοντα προβάλλουν, με το δικόγραφο της προσφυγής τους, δέκα λόγους ακυρώσεως. Με τον πρώτο λόγο προβάλλεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, προσβολή του δικαιώματος χρηστής διοικήσεως που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχεία β′ και γ′, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη. Ο δεύτερος λόγος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον το άρθρο 18, το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α′, και το άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, καθώς και τα άρθρα 32, 38 και 43 της οδηγίας 2014/59, προσβάλλουν το δικαίωμα ακρόασης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη. Ο τρίτος λόγος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον τα άρθρα 21, 22, 24 και 27 του κανονισμού 806/2014 καθώς και τα άρθρα 38 και 63 της οδηγίας 2014/59 προσβάλλουν το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη και παραβιάζουν την αρχή της επιχειρηματικής ελευθερίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη. Ο τέταρτος λόγος στηρίζεται σε προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη. Ο πέμπτος

λόγος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 και του άρθρου 32 της οδηγίας 2014/59. Ο έκτος λόγος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της προληπτικής εποπτείας των τραπεζών. Ο έβδομος λόγος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Ο όγδοος λόγος στηρίζεται σε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και σε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη. Ο ένατος λόγος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014. Ο δέκατος λόγος στηρίζεται στο γεγονός ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular αντιβαίνει στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014 και στο άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′, δ′ και στ′, της οδηγίας 2014/59.

106 Με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα προβάλλουν τρεις νέους λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 20, παράγραφοι 3 και 11, του κανονισμού 806/2014, ο δεύτερος σε παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, σε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και ο τρίτος σε παράβαση ουσιώδους τύπου. Στο μέτρο που, με τους τρεις αυτούς νέους λόγους ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα επικρίνουν, κατ' ουσίαν, το γεγονός ότι το ΕΣΕ δεν θα προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014, οι νέοι αυτοί λόγοι συνενώνονται σε έναν ενδέκατο λόγο ακυρώσεως.

Επί του παραδεκτού

107 Με το υπόμνημα παρέμβασής της, η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής για τον λόγο ότι το καθεστώς εξυγίανσης είναι ενδιάμεση πράξη η οποία δεν παράγει δεσμευτικά αποτελέσματα. Ισχυρίζεται ότι, με την απόφασή της 2017/1246, αποδέχτηκε το καθεστώς εξυγίανσης, το υιοθέτησε, του προσέδωσε δεσμευτικά αποτελέσματα και ότι, ως εκ τούτου, είναι απαράδεκτη μια προσφυγή στρεφόμενη αποκλειστικά και μόνον κατά του καθεστώτος εξυγίανσης.

108 Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποστηρίζουν επίσης, με τα υπομνήματα παρέμβασής τους, ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν παράγει αφ' εαυτού έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

109 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι τα επιχειρήματα των παρεμβαινόντων σχετικά με το απαράδεκτο της προσφυγής δεν είναι παραδεκτά, στο μέτρο που το απαράδεκτο αυτό δεν προβλήθηκε από το ΕΣΕ. Επικουρικώς, υποστηρίζουν ότι η προσφυγή είναι παραδεκτή.

110 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 142, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η παρέμβαση έχει ως αντικείμενο αποκλειστικά την υποστήριξη, εν όλω ή εν μέρει, των αιτημάτων του ενός εκ των κύριων διαδίκων. Εξάλλου, κατά το άρθρο 142, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο παρεμβαίνων αποδέχεται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς του.

111 Εν προκειμένω, με τα αιτήματά του, το ΕΣΕ αρκέστηκε να ζητήσει την απόρριψη της προσφυγής επί της ουσίας και δεν αμφισβήτησε το παραδεκτό της προσφυγής.

112 Βεβαίως, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι ο παρεμβαίνων δεν νομιμοποιείται να προβάλει αυτοτελώς ένσταση απαραδέκτου και ότι, επομένως, το Γενικό Δικαστήριο δεν υποχρεούται να εξετάσει τους λόγους απαραδέκτου που προβάλλει αποκλειστικώς ο παρεμβαίνων (αποφάσεις

της 24ης Μαρτίου 1993, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-313/90, EU:C:1993:111, σκέψη 22, και της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Post Bank Iran κατά Συμβουλίου, T-559/15, EU:T:2018:948, σκέψη 63).

113 Ωστόσο, δεδομένου ότι πρόκειται για λόγο απαραδέκτου δημοσίας τάξεως, το παραδεκτό της προσφυγής πρέπει να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως (πρβλ. αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1993, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-313/90, EU:C:1993:111, σκέψη 23, και της 20ής Ιουνίου 2019, a&o hostel and hotel Berlin κατά Επιτροπής, T-578/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:437, σκέψη 36).

114 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι αποτελούν πράξεις δεκτικές προσφυγής, κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, όλες οι πράξεις που εκδίδονται από τα θεσμικά όργανα, ανεξαρτήτως του είδους τους ή του τύπου τον οποίο έχουν περιβληθεί, και οι οποίες αποσκοπούν στην παραγωγή δεσμευτικών έννομων αποτελεσμάτων (βλ. αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2017, Σλοβακία κατά Επιτροπής, C-593/15 P και C-594/15 P, EU:C:2017:800, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 3ης Ιουνίου 2021, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, EU:C:2021:426, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

115 Προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια πράξη παράγει τέτοια αποτελέσματα και είναι, ως εκ τούτου, δεκτική προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, πρέπει να εξετάζεται η ουσία της και να εκτιμώνται τα αποτελέσματα αυτά με γνώμονα αντικειμενικά κριτήρια, όπως το περιεχόμενο της ίδιας της πράξης, λαμβανομένων ενδεχομένως υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου εκδόθηκε και των εξουσιών του θεσμικού οργάνου που την εξέδωσε (βλ. απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, EU:C:2021:426, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

116 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το ΕΣΕ ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται με τον κανονισμό 806/2014, ιδίως δε την αρμοδιότητα που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού να «αποφασίζει να αναλάβει δράση εξυγίανσης έναντι χρηματοοικονομικού ιδρύματος εγκατεστημένου σε συμμετέχον κράτος μέλος, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 18 παράγραφος 1». Επομένως, ο νομοθέτης της Ένωσης απένειμε ρητώς εξουσία λήψης αποφάσεων στο ΕΣΕ.

117 Μια απόφαση του ΕΣΕ σχετικά με μέτρο εξυγίανσης συνιστά πράξη δυνάμενη να τεθεί σε ισχύ. Το άρθρο 12 του καθεστώτος εξυγίανσης ορίζει ότι το καθεστώς αυτό τέθηκε σε ισχύ στις 7 Ιουνίου 2017 στις 06:30.

118 Επιπλέον, κατά το άρθρο 23, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014, το καθεστώς εξυγίανσης που εγκρίνει το ΕΣΕ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18 του ίδιου κανονισμού ορίζει τα λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα εργαλεία εξυγίανσης που πρόκειται να εφαρμοστούν στο υπό εξυγίανση ίδρυμα και τα οποία πρέπει να εφαρμοστούν από τις εθνικές αρχές εξυγίανσης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2014/59, όπως αυτές έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο.

119 Επομένως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του καθεστώτος εξυγίανσης, εναπόκειται στο FROB να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση και την εφαρμογή της απόφασης αυτής. Το FROB πρέπει, μεταξύ άλλων, να υλοποιήσει την πώληση της Banco Popular σύμφωνα με τους όρους που αποφασίστηκαν με το καθεστώς εξυγίανσης. Το άρθρο 10 του καθεστώτος εξυγίανσης προβλέπει επίσης ότι το ΕΣΕ πρέπει να παρακολουθεί την εφαρμογή του καθεστώτος εξυγίανσης από το FROB σύμφωνα με το άρθρο 28 του κανονισμού 806/2014.

120 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένης υπόψη της ουσίας του, το καθεστώς εξυγίανσης παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα.

121 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 86, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι είναι δυνατή η κίνηση διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, κατά απόφασης που έχει ληφθεί από την ομάδα εξέτασης προσφυγών ή, όταν δεν υπάρχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον της ομάδας εξέτασης προσφυγών, από το ΕΣΕ. Κατά το άρθρο 86, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, καθώς και οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορούν να κινήσουν διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου κατά αποφάσεων του ΕΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ.

122 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι το άρθρο 86, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, καθώς και οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορούν σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ να κινήσουν διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά των αποφάσεων του Συμβουλίου Εξυγίανσης, το οποίο αποτελεί το μόνον όργανο στο οποίο γίνεται μνεία χωρίς αναφορά σε οποιοδήποτε άλλο θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό της Ένωσης (απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ, C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 56).

123 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι η διαδικασία εξυγίανσης συνιστά σύνθετη διοικητική διαδικασία στην οποία εμπλέκονται πλείονες αρχές, της οποίας το τελικό αποτέλεσμα, που απορρέει από την εκ μέρους του Συμβουλίου Εξυγίανσης άσκηση της αρμοδιότητάς του, είναι το μόνον που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο του κατά το άρθρο 86, παράγραφος 2, του κανονισμού δικαστικού ελέγχου (απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ, C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 66).

124 Επομένως, από το γράμμα του άρθρου 86 του κανονισμού 806/2014 και από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το καθεστώς εξυγίανσης, το οποίο δεν υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον της ομάδας εξέτασης προσφυγών, είναι πράξη δεκτική προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

125 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα που προβάλλουν το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή.

126 Κατά πρώτο λόγο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή υποστήριξαν ότι, σε διαδικασία στην οποία εμπλέκονταν περισσότερα θεσμικά όργανα, μόνον η τελική πράξη μπορούσε να προσβληθεί. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι, με την αποδοχή της, υιοθέτησε το καθεστώς εξυγίανσης και κατέστη ο συντάκτης του, πράγμα που συνάδει με τις αρχές που διέπουν τη μεταβίβαση εξουσιών και οι οποίες τέθηκαν με την απόφαση της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (9/56, EU:C:1958:7). Το Κοινοβούλιο υποστήριξε ότι η απόφαση της Επιτροπής ενσωμάτωσε το καθεστώς εξυγίανσης και ότι το τελευταίο, ως τμήμα της απόφασης της Επιτροπής, δεν ήταν δεκτικό προσφυγής.

127 Βεβαίως, όπως υποστήριξε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το καθεστώς εξυγίανσης τίθεται σε ισχύ μόνο λόγω της αποδοχής του. Ωστόσο, τούτο δεν σημαίνει ότι η αποδοχή της Επιτροπής έχει ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση των αυτοτελών εννόμων αποτελεσμάτων του καθεστώτος εξυγίανσης και την παραγωγή αποτελεσμάτων από την απόφαση του θεσμικού αυτού οργάνου και μόνον.

128 Λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσης που χρησιμοποιείται ιδίως στο άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού 806/2014, πρέπει να θεωρηθεί ότι η αποδοχή της Επιτροπής συνιστά αναγκαίο στάδιο για την έναρξη ισχύος του καθεστώτος εξυγίανσης και ότι προσδίδει νομική ισχύ σε αυτό.

129 Πάντως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, η τήρηση των αρχών σχετικά με τη μεταβίβαση εξουσιών οι οποίες τέθηκαν με την απόφαση της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (9/56, EU:C:1958:7), δεν συνεπάγεται ότι μόνον η απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή παράγει έννομα αποτελέσματα. Κατά την ως άνω απόφαση, μεταβίβαση εξουσιών που αφορά διακριτική εξουσία, η οποία προϋποθέτει ευρεία ελευθερία εκτιμήσεως, και μπορεί, ανάλογα με τον τρόπο ασκήσεώς της, ν' αποτελέσει έκφραση πραγματικής οικονομικής πολιτικής, υποκαθιστώντας τις επιλογές της μεταβιβάζουσας αρχής με τις επιλογές της αρχής υπέρ της οποίας συντελείται, αποτελεί «πραγματική μετάθεση ευθύνης».

130 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014, προκειμένου το καθεστώς εξυγίανσης να παραγάγει έννομα αποτελέσματα, είναι αναγκαίο η Επιτροπή να το αποδεχτεί όσον αφορά τις πτυχές του οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια, ώστε να αποφευχθεί η «πραγματική μετάθεση της ευθύνης» κατά την έννοια της απόφασης της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (9/56, EU:C:1958:7).

131 Συναφώς, ιδίως από την αιτιολογική σκέψη 26 του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι:

«[…] Η διαδικασία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης, στην οποία συμμετέχουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ενισχύει την απαραίτητη επιχειρησιακή ανεξαρτησία του [ΕΣΕ] ενώ ταυτόχρονα τηρεί την αρχή της ανάθεσης εξουσιών σε επικουρικά όργανα σύμφωνα με την ερμηνεία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης […]. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι το καθεστώς εξυγίανσης που εγκρίνεται από το [ΕΣΕ] τίθεται σε ισχύ μόνο εφόσον, εντός 24 ωρών από τη στιγμή της έγκρισής του από το [ΕΣΕ], δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή ε ή εφόσον το καθεστώς εξυγίανσης γίνει δεκτό από την Επιτροπή. […]»

132 Επιπλέον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ του ΕΣΕ και της Επιτροπής που προβλέπεται από τον κανονισμό 806/2014 δεν συνηγορεί υπέρ της επιχειρηματολογίας της Επιτροπής κατά την οποία η εκ μέρους της αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης συνεπάγεται ότι αυτή το οικειοποιείται. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έχει ιδία αρμοδιότητα να προβαίνει σε αξιολόγηση των πτυχών του καθεστώτος εξυγίανσης οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια. Επιπλέον, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 7, του κανονισμού 806/2014, η Επιτροπή μπορεί είτε να αποδεχτεί το καθεστώς εξυγίανσης είτε να διατυπώσει αντιρρήσεις όσον αφορά τις πτυχές του οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια. Αντιθέτως, δεν διαθέτει την εξουσία να ασκήσει τις αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στο ΕΣΕ ούτε την εξουσία να τροποποιήσει το καθεστώς εξυγίανσης ή τα έννομα αποτελέσματά του.

133 Κατά δεύτερο λόγο, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν είναι δεσμευτικό γι' αυτήν. Σε περίπτωση που διαφωνεί με αυτό, δεν υποχρεούται να το εγκρίνει. Η Επιτροπή θεώρησε ότι η λύση που έγινε δεκτή με την απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ (C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369), όσον αφορά την εκτίμηση της ΕΚΤ σχετικά με το αν η οικεία οντότητα βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, έχει κατ' αναλογίαν εφαρμογή στο καθεστώς εξυγίανσης. Επομένως, το καθεστώς εξυγίανσης αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη μη δεκτική προσφυγής βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

134 Κατά τη νομολογία, όταν πρόκειται για πράξεις των οποίων η κατάρτιση συντελείται σε πολλά στάδια μιας εσωτερικής διαδικασίας, πράξεις δεκτικές προσφυγής συνιστούν, καταρχήν, μόνον τα μέτρα που καθορίζουν οριστικά τη θέση του οργάνου κατά το πέρας της διαδικασίας και όχι τα ενδιάμεσα μέτρα των οποίων ο σκοπός είναι η προετοιμασία της τελικής απόφασης και των οποίων η έλλειψη νομιμότητας μπορεί κάλλιστα να προβληθεί στο πλαίσιο μιας προσφυγής κατά της απόφασης αυτής (βλ. διάταξη της 6ης Μαΐου 2019, ABLV Bank κατά ΕΚΤ, T-281/18, EU:T:2019:296, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

135 Στη σκέψη 66 της αποφάσεως της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ (C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369), το Δικαστήριο έκρινε ότι η εκτίμηση της ΕΚΤ ότι η οικεία οντότητα βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης δεν παρήγαγε, αυτή καθεαυτήν, δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα των αναιρεσειόντων, μεταβάλλοντας σαφώς τη νομική κατάστασή τους, δεδομένου ότι μόνον η θέσπιση, και στη συνέχεια η θέση σε ισχύ του καθεστώτος εξυγίανσης καθώς και η εφαρμογή εργαλείων εξυγίανσης, κατά την έννοια του άρθρου 22, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014, ήταν ικανές να μεταβάλουν την κατάσταση αυτή.

136 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι, αντιθέτως προς ό,τι αφορά το καθεστώς εξυγίανσης, καμία διάταξη του κανονισμού 806/2014 δεν προβλέπει ότι η εκτίμηση της ΕΚΤ τίθεται σε ισχύ.

137 Επιπλέον, στο πλαίσιο της περίπλοκης διοικητικής διαδικασίας που καθιερώνει ο κανονισμός 806/2014, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το καθεστώς εξυγίανσης συνιστά προπαρασκευαστική πράξη καθόσον αποσκοπεί στην προετοιμασία της απόφασης της Επιτροπής. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, αφενός, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 7, του κανονισμού 806/2014, η αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης από την Επιτροπή έχει ως αποτέλεσμα τη θέση του σε ισχύ και ότι, αφετέρου, η Επιτροπή μπορεί να αντιταχθεί στο καθεστώς εξυγίανσης όσον αφορά τις πτυχές του οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια, δεν μπορεί όμως ούτε να αντιταχθεί στις αμιγώς τεχνικές πτυχές του ούτε να τις τροποποιήσει.

138 Τρίτον, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποστήριξαν ότι το άρθρο 86 του κανονισμού 806/2014 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αφορά μόνον τις αυτοτελείς αποφάσεις του ΕΣΕ που δεν απαιτούν έγκριση της Επιτροπής.

139 Εν προκειμένω, αξίζει να υπομνησθεί η πάγια νομολογία σύμφωνα με την οποία, κατά την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνο το γράμμα της και οι σκοποί που επιδιώκει, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται καθώς και το σύνολο των ρυθμίσεων του δικαίου της Ένωσης [βλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή κατά Βελγίου (Άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ – Υψίρρυθμα δίκτυα), C-543/17, EU:C:2019:573, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· διάταξη της 24ης Οκτωβρίου 2019, Liaño Reig κατά ΕΣΕ, T-557/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:771, σκέψη 59].

140 Επισημαίνεται, πάντως, ότι το άρθρο 86 του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι όλες οι αποφάσεις του ΕΣΕ, πλην των δεκτικών προσφυγής ενώπιον της ομάδας εξέτασης προσφυγών, υπόκεινται σε προσφυγή βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Ένα καθεστώς εξυγίανσης εμπίπτει εξ ορισμού σ' αυτή την κατηγορία αποφάσεων και δεν υπάρχει καμία επιφύλαξη στο άρθρο αυτό ή σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη του κανονισμού 806/2014 που να επιτρέπει τον αποκλεισμό του.

141 Επιπλέον, επισημαίνεται επίσης ότι το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι η αποτίμηση είναι αναπόσπαστο μέρος της απόφασης για την εφαρμογή εργαλείου εξυγίανσης ή την άσκηση εξουσίας εξυγίανσης ή της απόφασης για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων και ότι η ίδια η αποτίμηση δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής προσφυγής αλλά μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής μαζί με την απόφαση του ΕΣΕ.

142 Επομένως, η διάταξη αυτή προβλέπει τη δυνατότητα αμφισβήτησης της αποτίμησης στο πλαίσιο προσφυγής στρεφόμενης κατά του καθεστώτος εξυγίανσης που εγκρίνει το ΕΣΕ, αλλά δεν παραπέμπει στην απόφαση που εκδίδει η Επιτροπή.

143 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 86 του κανονισμού 806/2014, αλλά και από άλλες διατάξεις του κανονισμού 806/2014, προκύπτει ότι ένα καθεστώς εξυγίανσης που εγκρίνεται από το ΕΣΕ είναι δεκτικό προσφυγής, χωρίς να απαιτείται η άσκηση προσφυγής και κατά της απόφασης της Επιτροπής περί αποδοχής του καθεστώτος αυτού.

144 Επιπλέον, η προτεινόμενη από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή ερμηνεία του άρθρου 86 του κανονισμού 806/2014 δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της πάγιας νομολογίας κατά την οποία οι διατάξεις του παράγωγου δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ερμηνεύονται, στο μέτρο του δυνατού, κατά τρόπο σύμφωνο με το σύνολο του πρωτογενούς δικαίου και, ιδίως, με τις διατάξεις των Συνθηκών και του Χάρτη, καθώς και με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης [πρβλ. αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2019, ΕΚΤ κατά Espírito Santo Financial (Portugal), C-442/18 P, EU:C:2019:1117, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 2ας Φεβρουαρίου 2021, Consob, C-481/19, EU:C:2021:84, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και διάταξη της 24ης Οκτωβρίου 2019, Liaño Reig κατά ΕΣΕ, T-557/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:771, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία], συμπεριλαμβανομένων των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

145 Πρώτον, όσον αφορά την αρχή της ασφάλειας δικαίου, η αρχή αυτή επιτάσσει οι κανόνες δικαίου να είναι σαφείς, ακριβείς και τα αποτελέσματά τους να είναι προβλέψιμα, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να μπορούν να καθορίζουν αναλόγως τη συμπεριφορά τους στις έννομες καταστάσεις και σχέσεις που διέπονται από την έννομη τάξη της Ένωσης [αποφάσεις της 30ής Απριλίου 2019, Ιταλία κατά Συμβουλίου (Αλιευτική ποσόστωση για τον ξιφία της Μεσογείου), C-611/17, EU:C:2019:332, σκέψη 111, της 25ης Νοεμβρίου 2020, ACRE κατά Κοινοβουλίου, T-107/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:560, σκέψη 66, και της 9ης Δεκεμβρίου 2020, Adraces κατά Επιτροπής, T-714/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:591, σκέψη 37]. Η τήρηση των απαιτήσεων που απορρέουν από την αρχή αυτή είναι ακόμη σημαντικότερη όταν οι κανόνες αυτοί ενδέχεται να έχουν δυσμενείς συνέπειες για τους ιδιώτες και τις επιχειρήσεις [πρβλ. αποφάσεις της 30ής Απριλίου 2019, Ιταλία κατά Συμβουλίου (Αλιευτική ποσόστωση για τον ξιφία της Μεσογείου), C-611/17, EU:C:2019:332, σκέψη 111, και της 26ης Μαρτίου 2020, Hungeod κ.λπ., C-496/18 και C-497/18, EU:C:2020:240, σκέψη 93 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Ειδικότερα, η αρχή αυτή επιτάσσει η κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης να παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν ως εκ τούτου τα μέτρα τους [πρβλ. αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 2009, Heinrich, C-345/06, EU:C:2009:140, σκέψη 44, της 15ης Απριλίου 2021, Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) κ.λπ., C-798/18 και C-799/18, EU:C:2021:280, σκέψη 41, και της 29ης Απριλίου 2021, Banco de Portugal κ.λπ., C-504/19, EU:C:2021:335, σκέψη 51].

146 Δεύτερον, όσον αφορά την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, το άρθρο 47, πρώτο εδάφιο, του Χάρτη ορίζει ότι κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο συγκεκριμένο άρθρο. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου την οποία εγγυάται η ως άνω διάταξη επιτάσσει, μεταξύ άλλων, να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να υπερασπίζεται τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίζει, έχοντας πλήρη γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει ενώπιον του αρμόδιου δικαστή στρεφόμενος κατά συγκεκριμένης οντότητας (βλ. απόφαση της 29ης Απριλίου 2021, Banco de Portugal κ.λπ., C-504/19, EU:C:2021:335, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

147 Ερμηνεία η οποία θέτει ως όρο για την άσκηση προσφυγής κατά καθεστώτος εξυγίανσης που εγκρίνεται από το ΕΣΕ την άσκηση κοινής προσφυγής κατά της απόφασης με την οποία η Επιτροπή αποδέχεται το εν λόγω καθεστώς θα ήταν αντίθετη, όχι μόνον προς τις διατάξεις του κανονισμού 806/2014 που υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 140 και 141 ανωτέρω, αλλά και προς τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, δεδομένου ότι κάθε πρόσωπο το οποίο θίγεται από απόφαση εξυγίανσης την οποία εκδίδει το ΕΣΕ θα όφειλε να τηρήσει έναν όρο του παραδεκτού της προσφυγής ο οποίος δεν προβλέπεται ρητώς.

148 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα που προέβαλε το Κοινοβούλιο κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, και σύμφωνα με το οποίο δεν είναι δυνατή η ακύρωση του καθεστώτος εξυγίανσης ενόσω η απόφαση της Επιτροπής παραμένει σε ισχύ. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία, στο πλαίσιο προσφυγής ασκηθείσας κατά καθεστώτος εξυγίανσης, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωνε το καθεστώς αυτό, η απόφαση της Επιτροπής περί αποδοχής του καθεστώτος θα καθίστατο, εξ αυτού του λόγου, άνευ αντικειμένου.

149 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, αφ’ ης στιγμής γίνει δεκτό από την Επιτροπή, το εγκριθέν από το ΕΣΕ καθεστώς εξυγίανσης παράγει έννομα αποτελέσματα και συνιστά πράξη δεκτική αυτοτελούς προσφυγής ακυρώσεως.

150 Επομένως, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

– *Επί του περιεχομένου της προσφυγής*

151 Κατά πρώτο λόγο, διαπιστώνεται ότι, στο μέρος του υπομνήματος απάντησης που αφορά το ιστορικό της διαφοράς, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι οι δηλώσεις της προέδρου του ΕΣΕ της 23ης Μαΐου 2017 κατά τη συνέντευξη που παραχώρησε τηλεοπτικό κανάλι *Bloomberg*, για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 39 ανωτέρω, προκάλεσαν την κρίση ρευστότητας της Banco Popular, καθώς και την αποτυχία της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης. Υποστηρίζουν ότι, σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης εμπιστευτικότητας, το καθεστώς εξυγίανσης πρέπει να ακυρωθεί αν αποδειχθεί ότι, ελλείψει της διαρροής αυτής, θα είχε διαφορετικό περιεχόμενο. Προσθέτουν δε ότι το βάρος της απόδειξης σχετικά με την πηγή της διαρροής που δημοσιεύθηκε από το *Reuters* και μνημονεύθηκε στη σκέψη 42 ανωτέρω το φέρει το ΕΣΕ.

152 Το ΕΣΕ φρονεί ότι τα επιχειρήματα αυτά δεν μπορούν να αποτελέσουν νέο ισχυρισμό και ότι προβάλλονται στο εισαγωγικό μέρος του υπομνήματος απάντησης. Επισημαίνει ότι τα προσφεύγοντα δεν προέβαλαν λόγο ακυρώσεως στηριζόμενο στην υποτιθέμενη συμπεριφορά του ΕΣΕ. Το ΕΣΕ υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι τα επιχειρήματα αυτά συνιστούν νομικό ισχυρισμό, ο ισχυρισμός αυτός είναι απαράδεκτος δυνάμει του άρθρου 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, στο μέτρο που οι πληροφορίες στις οποίες στηρίζονται τα επιχειρήματα ήταν γνωστές στα προσφεύγοντα πριν από την άσκηση της προσφυγής.

153 Κατά το άρθρο 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν οι εν λόγω ισχυρισμοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού, εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι νέοι ισχυρισμοί προβάλλονται κατά τη δεύτερη ανταλλαγή υπομνημάτων με την επισήμανση ότι πρόκειται για νέους ισχυρισμούς.

154 Διαπιστώνεται, όμως, αφενός, ότι, όπως υποστηρίζει το ΕΣΕ, οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων δεν εντάσσονται σε συγκεκριμένο λόγο ακυρώσεως, αλλά περιλαμβάνονται στο μέρος του υπομνήματος απάντησης που αφορά το ιστορικό της διαφοράς, και ότι, κατά συνέπεια, τα προσφεύγοντα δεν επισήμαναν ότι πρόκειται για νέο ισχυρισμό. Επιπλέον, δεδομένου ότι οι ισχυρισμοί αυτοί δεν έχουν αρκούντως στενό σύνδεσμο με τους ισχυρισμούς ή τις αιτιάσεις που εκτέθηκαν αρχικώς με το δικόγραφο της προσφυγής ώστε να μπορούν να θεωρηθούν ως αποτέλεσμα της φυσιολογικής εξέλιξης της συζήτησης στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία διαδικασίας, δεν αποτελούν ούτε ανάπτυξη λόγου προβληθέντος με το δικόγραφο της προσφυγής (πρβλ. απόφαση της 8ης Ιουλίου 2020, VQ κατά ΕΚΤ, T-203/18, EU:T:2020:313, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

155 Αφετέρου, ακόμη και στην περίπτωση που οι ισχυρισμοί αυτοί θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως νέος νομικός ισχυρισμός προβαλλόμενος για πρώτη φορά με το υπόμνημα απάντησης, διαπιστώνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν διατείνονται ότι ο ισχυρισμός αυτός στηρίζεται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν μετά την άσκηση της προσφυγής.

156 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι τόσο η συνέντευξη της προέδρου του ΕΣΕ της 23ης Μαΐου 2017 όσο και το άρθρο του *Reuters* της 31ης Μαΐου 2017, τα οποία επικαλούνται τα προσφεύγοντα, μνημονεύονταν ήδη στο δικόγραφο της προσφυγής. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που οι ισχυρισμοί αυτοί θεωρηθούν ως νέος ισχυρισμός προβληθείς με το υπόμνημα απάντησης, ο ισχυρισμός αυτός είναι απαράδεκτος και, ως εκ τούτου, παρέλκει η εξέτασή του.

157 Δεύτερον, με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Σεπτεμβρίου 2020, τα προσφεύγοντα πρότειναν νέο αποδεικτικό μέσο, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, όσον αφορά δύο εσωτερικά ηλεκτρονικά μηνύματα του ΕΣΕ, της 10ης και της 18ης Αυγούστου 2017, σχετικά με το ζήτημα αν το άρθρο του *Reuters* της 31ης Μαΐου 2017 οφειλόταν σε ενδεχόμενη διαρροή πληροφοριών. Τα προσφεύγοντα επισημαίνουν ότι απέκτησαν πρόσβαση στα έγγραφα αυτά κατόπιν της απόφασης του ΕΣΕ της 24ης Αυγούστου 2020 να δημοσιοποιήσει τα έγγραφα αυτά, η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με την απόφαση της ομάδας εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ της 15ης Απριλίου 2020, σχετικά με αίτηση για τη χορήγηση πρόσβασης σε έγγραφα υποβληθείσα από τρίτον.

158 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι από τα ηλεκτρονικά αυτά μηνύματα μπορεί να συναχθεί ότι το ΕΣΕ δεν διεξήγαγε καμία αποτελεσματική εσωτερική έρευνα προκειμένου να προσδιορίσει την προέλευση αυτής της υποτιθέμενης διαρροής πληροφοριών.

159 Το ΕΣΕ και η Banco Santander υποστηρίζουν ότι τα νέα αυτά έγγραφα είναι απαράδεκτα, στο μέτρο που δεν αφορούν κανέναν από τους λόγους που προβλήθηκαν με το υπόμνημα απάντησης. Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζονται ότι τα έγγραφα αυτά δεν είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς και το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν την κρισιμότητα αυτή.

160 Κατά το άρθρο 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι κύριοι διάδικοι μπορούν, κατ' εξαίρεση, να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία ή να προτείνουν αποδεικτικά μέσα πριν από την περάτωση της προφορικής διαδικασίας, εφόσον δικαιολογήσουν την καθυστέρηση αυτή.

161 Επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν προς στήριξη ποιου λόγου, ή ποιας επιχειρηματολογίας, προσκομίστηκαν τα έγγραφα αυτά, ούτε ποια είναι η κρισιμότητά τους για την εκτίμηση του κύρους του καθεστώτος εξυγίανσης.

162 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 151 έως 156 ανωτέρω, οι ισχυρισμοί σχετικά με το άρθρο του *Reuters* περιλαμβάνονταν μόνο στο μέρος του υπομνήματος απάντησης που αφορά το ιστορικό της διαφοράς και ότι τα προσφεύγοντα δεν προέβαλαν κανένα λόγο με το δικόγραφο της προσφυγής ή με το υπόμνημα απάντησης που να σχετίζεται με το άρθρο αυτό και με τις υποτιθέμενες διαρροές πληροφοριών. Συνάγεται ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι ισχυρισμοί αυτοί πρέπει να θεωρηθούν ως νέος ισχυρισμός προβληθείς με το υπόμνημα απάντησης, ο ισχυρισμός αυτός είναι απαράδεκτος.

163 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, δεδομένου ότι τα έγγραφα που προσκομίστηκαν με το εν λόγω αποδεικτικό μέσο δεν έχουν καμία σχέση με τους νομικούς ισχυρισμούς που προβλήθηκαν νομοτύπως με το δικόγραφο της προσφυγής ή με το υπόμνημα απάντησης, δεν είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς και πρέπει να απορριφθούν, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν η καθυστερημένη προσκόμισή τους ήταν δικαιολογημένη.

– *Επί της έκτασης του ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου*

164 Επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει την ακρίβεια, την αξιοπιστία και τη συνοχή των οικονομικών και χρηματοοικονομικών πληροφοριών στις οποίες στηρίχθηκε το ΕΣΕ και να βεβαιωθεί ότι το καθεστώς εξυγίανσης στηρίζεται σε επαρκώς στέρεα πραγματική βάση.

165 Το ΕΣΕ υποστηρίζει ότι, σε περίπτωση περίπλοκων τεχνικών ζητημάτων, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να εξετάζει τις πραγματικές και νομικές διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η αρχή, να εξακριβώνει αν το ληφθέν μέτρο ενέχει πρόδηλη πλάνη ή κατάχρηση εξουσίας και να εξακριβώνει ότι η αρχή δεν υπερέβη προδήλως τα όρια της διακριτικής ευχέρειάς της. Κατά το ΕΣΕ, έπρεπε να του παρασχεθεί σημαντικό περιθώριο εκτιμήσεως όταν έκρινε ότι η αποτίμηση 2 ήταν κατάλληλη για την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, στο μέτρο που το εν λόγω καθεστώς στηρίχθηκε σε περίπλοκη πραγματική ή τεχνική εκτίμηση.

166 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η νομολογία έχει οριοθετήσει την έκταση του ελέγχου που ασκεί το Γενικό Δικαστήριο τόσο σε περιπτώσεις στις οποίες η προσβαλλόμενη πράξη στηρίζεται σε εκτίμηση ιδιαίτερα περίπλοκων πραγματικών στοιχείων επιστημονικής και τεχνικής φύσεως όσο και όταν πρόκειται για περίπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις.

167 Αφενός, όσον αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες οι αρχές της Ένωσης διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια, ειδικώς ως προς την εκτίμηση ιδιαιτέρως περίπλοκων πραγματικών στοιχείων επιστημονικής και τεχνικής φύσεως προκειμένου να καθορισθεί η φύση και η έκταση των μέτρων που υιοθετούν, ο έλεγχος του δικαστή της Ένωσης περιορίζεται στην εξέταση του αν κατά την άσκηση αυτής της διακριτικής ευχέρειας υπέπεσαν σε πρόδηλη πλάνη ή σε κατάχρηση εξουσίας ή ακόμη αν τα όργανα αυτά υπερέβησαν προδήλως τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο, ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί, πράγματι, να υποκαταστήσει με τη δική του εκτίμηση των πραγματικών στοιχείων επιστημονικής και τεχνικής φύσης την εκτίμηση των αρχών της Ένωσης, που είναι οι μόνες στις οποίες η Συνθήκη ΛΕΕ έχει αναθέσει την αποστολή αυτή (αποφάσεις της 21ης Ιουλίου 2011, Etimine, C-15/10, EU:C:2011:504, σκέψη 60, και της 7ης Μαρτίου 2013, Bilbaína de Alquitranes κ.λπ. κατά ECHA, T-93/10, EU:T:2013:106, σκέψη 76· βλ., επίσης, απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Deza κατά ECHA, T-115/15, EU:T:2017:329, σκέψη 163 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

168 Αφετέρου, όσον αφορά τον έλεγχο που ασκούν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης επί των περίπλοκων οικονομικών εκτιμήσεων των αρχών της Ένωσης, ο έλεγχος αυτός είναι περιορισμένος, αφορά δε, κατ' ανάγκην, την εξακρίβωση της τήρησης των κανόνων της διαδικασίας και των κανόνων περί αιτιολογίας, της ακρίβειας των πραγματικών περιστατικών, καθώς και της απουσίας πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και κατάχρησης εξουσίας. Επομένως, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, δεν επιτρέπεται επίσης στον δικαστή της Ένωσης να υποκαταστήσει με τη δική του οικονομική εκτίμηση εκείνη της αρμόδιας αρχής της Ένωσης (πρβλ. αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1985, Remia κ.λπ. κατά Επιτροπής, 42/84, EU:C:1985:327, σκέψη 34, της 10ης Δεκεμβρίου 2020, Comune di Milano κατά Επιτροπής, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, σκέψη 100 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 16ης Ιανουαρίου 2020, Iberpotash κατά Επιτροπής, T-257/18, EU:T:2020:1, σκέψη 96 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

169 Δεδομένου ότι οι αποφάσεις που καλείται να εκδώσει το ΕΣΕ στο πλαίσιο διαδικασίας εξυγίανσης στηρίζονται σε ιδιαίτερα περίπλοκες οικονομικές και τεχνικές εκτιμήσεις, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι αρχές που απορρέουν από τη νομολογία που μνημονεύθηκε στις σκέψεις 167 και 168 ανωτέρω εφαρμόζονται στον έλεγχο που καλείται να ασκήσει ο δικαστής.

170 Εντούτοις, μολονότι αναγνωρίζεται στο ΕΣΕ περιθώριο εκτίμησης σε οικονομικά και τεχνικά ζητήματα, τούτο δεν συνεπάγεται ότι ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να απέχει από τον έλεγχο της εκ μέρους του ΕΣΕ ερμηνείας των οικονομικής φύσεως στοιχείων στα οποία στηρίζεται η απόφασή του. Πράγματι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, ακόμη και στην περίπτωση περίπλοκων εκτιμήσεων, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν να ελέγχουν όχι μόνο την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για να αξιολογηθεί μια περίπλοκη κατάσταση και αν μπορούν να τεκμηριώσουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν από αυτά (βλ. αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2007, Ισπανία κατά Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 26ης Μαρτίου 2019, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-621/16 P, EU:C:2019:251, σκέψη 104 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 10ης Δεκεμβρίου 2020, Comune di Milano κατά Επιτροπής, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, σκέψη 115 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

171 Συναφώς, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι το ΕΣΕ υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών ικανή να δικαιολογήσει την ακύρωση του καθεστώτος εξυγίανσης, τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει ο προσφεύγων πρέπει να είναι επαρκή για να ανατρέψουν την αξιοπιστία των πραγματικών εκτιμήσεων που περιλαμβάνονται στο καθεστώς αυτό (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 2018, Lubrizol France κατά Συμβουλίου, C-223/17 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:442, σκέψη 39, της 12ης Δεκεμβρίου 1996, AIUFFASS και AKT κατά Επιτροπής, T-380/94, EU:T:1996:195, σκέψη 59, και της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Comune di Milano κατά Επιτροπής, T-167/13, EU:T:2018:940, σκέψη 108 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

172 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο, αφενός, να εξετάσει προηγουμένως τις ενστάσεις ελλείψεως νομιμότητας που προβλήθηκαν με τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο ακυρώσεως και, αφετέρου, να εξετάσει από κοινού τον πρώτο και τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, στο μέτρο που στηρίζονται στην προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής πραγματικής προσφυγής.

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον το άρθρο 18, το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α', και το άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, καθώς και τα άρθρα 32, 38 και 43, της οδηγίας 2014/59 προσβάλλουν το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη

173 Τα προσφεύγοντα, βάσει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, προβάλλουν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 18, του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο α', και του άρθρου 27 του κανονισμού 806/2014, καθώς και των άρθρων 32, 38 και 43 της οδηγίας 2014/59, καθόσον οι διατάξεις αυτές προσβάλλουν το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη, στο μέτρο που δεν προβλέπουν την ακρόαση των μετόχων της οντότητας που αποτελεί αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης πριν από τη λήψη ενός τέτοιου μέτρου.

174 Κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 277 ΣΛΕΕ αποτελεί έκφραση γενικής αρχής διασφαλίζουσας σε κάθε διάδικο το δικαίωμα να αμφισβητήσει, προκειμένου να επιτύχει την ακύρωση πράξης που τον αφορά άμεσα και ατομικά, το κύρος προγενέστερων πράξεων θεσμικού οργάνου που αποτελούν τη νομική βάση της προσβαλλόμενης πράξης, αν ο διάδικος αυτός δεν διέθετε το δικαίωμα να ασκήσει, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ευθεία προσφυγή κατά των πράξεων αυτών, των οποίων υφίσταται επομένως τις συνέπειες χωρίς να του έχει παρασχεθεί η δυνατότητα να ζητήσει την ακύρωσή τους (βλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, BP κατά FRA, C-601/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:1048, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

– *Επί του περιεχομένου της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας*

175 Κατά πρώτο λόγο, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποστηρίζουν ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλεται κατά των άρθρων 32, 38 και 43 της οδηγίας 2014/59 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, δεδομένου ότι η οδηγία 2014/59 δεν αποτελεί τη νομική βάση του καθεστώτος εξυγίανσης και δεν συνδέεται με αυτό.

176 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, κατά τη νομολογία, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας μπορεί να προβληθεί όχι μόνον κατά κανονισμών, αλλά και κατά οδηγιών και ότι πρέπει να επεκταθεί στις πράξεις οι οποίες, μολονότι δεν αποτελούν τυπικά τη νομική βάση της προσβαλλόμενης πράξης, έχουν άμεσο νομικό δεσμό με αυτήν. Επομένως, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας πρέπει να μπορεί να προβληθεί και κατά των διατάξεων της οδηγίας 2014/59.

177 Δεδομένου ότι το άρθρο 277 ΣΛΕΕ δεν έχει ως σκοπό να παράσχει στον διάδικο τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τη δυνατότητα εφαρμογής οποιασδήποτε πράξεως γενικής ισχύος προς στήριξη οποιασδήποτε προσφυγής, η πράξη της οποίας προβάλλεται η έλλειψη νομιμότητας πρέπει να έχει εφαρμογή, άμεσα ή έμμεσα, στην υπόθεση που αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής (βλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2020, Επιτροπή και Συμβούλιο κατά Carreras Sequeros κ.λπ., C-119/19 P και C-126/19 P, EU:C:2020:676, σκέψη 68 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

178 Αυτός είναι ο λόγος που, στο πλαίσιο της εξετάσεως προσφυγών ακυρώσεως κατά ατομικών αποφάσεων, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι μπορούν όντως να αποτελέσουν αντικείμενο ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας οι διατάξεις πράξεως γενικής ισχύος οι οποίες συνιστούν τη βάση των σχετικών αποφάσεων ή έχουν άμεσο νομικό δεσμό με τις αποφάσεις αυτές. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι είναι απαράδεκτη ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που στρέφεται κατά πράξεως γενικής ισχύος, της οποίας δεν αποτελεί μέτρο εφαρμογής η ατομική προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2020, Επιτροπή και Συμβούλιο κατά Carreras Sequeros κ.λπ., C-119/19 P και C-126/19 P, EU:C:2020:676, σκέψεις 69 και 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

179 Κατά πάγια νομολογία, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας η οποία προβάλλεται παρεμπιπτόντως δυνάμει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, επ' αφορμή προσβολής στο πλαίσιο ένδικης διαδικασίας της νομιμότητας μιας άλλης πράξεως, είναι παραδεκτή μόνον εφόσον υπάρχει συνάφεια μεταξύ της πράξεως αυτής και του κανόνα του οποίου αμφισβητείται η νομιμότητα. Η έκταση της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας πρέπει να περιορίζεται σε ό, τι είναι αναγκαίο για την επίλυση της διαφοράς (βλ. αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 2015, Health Food Manufacturers' Association κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-296/12, EU:T:2015:375, σκέψη 170 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 4ης Δεκεμβρίου 2018, Janoha κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-517/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:874, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

180 Επισημαίνεται, όμως, ότι η διαδικασία που ακολούθησε το ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης στηρίζεται αποκλειστικά στις διατάξεις του κανονισμού 806/2014 και ότι τα άρθρα 32, 38 και 43 της οδηγίας 2014/59, τα οποία αφορούν τα μέτρα εξυγίανσης που λαμβάνουν οι εθνικές αρχές, δεν εφαρμόστηκαν εν προκειμένω και δεν μνημονεύονται στο καθεστώς αυτό.

181 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι η οδηγία συνδέεται στενά με το καθεστώς εξυγίανσης, καθόσον ο κανονισμός 806/2014 εκδόθηκε σύμφωνα με την οδηγία 2014/59 και περιέχει τα ίδια ελαττώματα.

182 Το επιχείρημα αυτό απλώς μνημονεύει μια ομοιότητα μεταξύ των διατάξεων του κανονισμού 806/2014 και εκείνων της οδηγίας 2014/59, αλλά δεν είναι σε θέση να αποδείξει τον άμεσο νομικό δεσμό μεταξύ του καθεστώτος εξυγίανσης και της οδηγίας 2014/59 τον οποίο απαιτεί η νομολογία που μνημονεύεται στις σκέψεις 177 έως 179 ανωτέρω.

183 Εξάλλου, η νομιμότητα των άρθρων της οδηγίας 2014/59, τα οποία παραθέτουν τα προσφεύγοντα, μπορεί ενδεχομένως να αμφισβητηθεί στο πλαίσιο προσφυγής κατά απόφασης εξυγίανσης ληφθείσας από εθνική αρχή μέσω προδικαστικού ερωτήματος για την εκτίμηση του κύρους της.

184 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζουν το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ότι ενδεχόμενη διαπίστωση της έλλειψης νομιμότητας των άρθρων 32, 38 και 43 της οδηγίας 2014/59, την οποία προέβαλαν τα προσφεύγοντα, και της μη εφαρμογή τους εν προκειμένω δεν θα είχε καμία συνέπεια επί του κύρους του καθεστώτος εξυγίανσης και ότι, ως εκ τούτου, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας των άρθρων αυτών πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

185 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά το άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, αρκεί η επισήμανση ότι το άρθρο αυτό δεν εφαρμόστηκε από το ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης και ότι, ως εκ τούτου, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου αυτού πρέπει επίσης να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

186 Κατά τρίτο λόγο, όσον αφορά το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014, το άρθρο αυτό ορίζει ότι, όσον αφορά το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων, το καθεστώς εξυγίανσης καθορίζει τα μέσα, τα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πρόκειται να μεταβιβαστούν από την εθνική αρχή εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 38, παράγραφοι 1 και 7 έως 11, της οδηγίας 2014/59. Η διάταξη αυτή δεν αφορά την εξέλιξη της διαδικασίας εξυγίανσης και τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν με ποιον τρόπο η εφαρμογή της διάταξης αυτής θα μπορούσε να οδηγήσει σε προσβολή του δικαιώματος των μετόχων να ακουστούν πριν από τη λήψη μέτρου εξυγίανσης.

187 Επομένως, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014 πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

188 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, με τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος παρέμβασης του Συμβουλίου, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, με την ένστασή τους περί ελλείψεως νομιμότητας, επικρίνουν το γεγονός ότι η διαδικασία εξυγίανσης που προβλέπεται στο άρθρο 18 του κανονισμού 806/2014 δεν περιλαμβάνει καμία εγγύηση που να οριοθετεί τη συμπεριφορά του ΕΣΕ στο πλαίσιο της λήψης μέτρου εξυγίανσης. Τα προσφεύγοντα αναγνωρίζουν, επομένως, ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προβάλλουν αφορά μόνον τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο αυτό.

189 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που προέβαλαν στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα αμφισβητούν μόνον το κύρος του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014, καθόσον η διάταξη αυτή, μη προβλέποντας ακρόαση των μετόχων από το ΕΣΕ πριν από τη λήψη μέτρου εξυγίανσης, προσβάλλει το δικαίωμα ακρόασης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη.

– *Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014*

190 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι η διαδικασία εξυγίανσης, η οποία διέπεται από το άρθρο 18 του κανονισμού 806/2014, προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας καθόσον δεν επιτρέπει την παρέμβαση των προσώπων που θίγονται από το μέτρο εξυγίανσης. Το μέτρο εξυγίανσης λαμβάνεται χωρίς να ακουστούν οι ενδιαφερόμενοι και χωρίς να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην έκθεση αποτίμησης στην οποία στηρίζεται το μέτρο και, επομένως, να την

αμφισβητήσουν. Το μόνο δυνατό ένδικο βοήθημα κατά της προσωρινής αποτίμησης, που προβλέπεται το άρθρο 20 του κανονισμού 806/2014, συνίσταται στην αμφισβήτηση του ίδιου του μέτρου εξυγίανσης, το οποίο είναι ήδη αμετάκλητο καθόσον συνεπάγεται μεταβίβαση σε τρίτον.

191 Το ΕΣΕ υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι ο κανονισμός 806/2014 δεν προβλέπει επίσημη ακρόαση των μετόχων ή των πιστωτών πριν από τη λήψη μέτρου εξυγίανσης δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος. Τα μέτρα εξυγίανσης δεν αφορούν μόνο μια οντότητα, αλλά άπτονται της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών. Επιπλέον, το μέτρο εξυγίανσης δεν απευθύνεται στους μετόχους της οικείας οντότητας και, ως εκ τούτου, παρέλκει η ακρόασή τους.

192 Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποστηρίζουν ότι οι μέτοχοι οντότητας υποκείμενης σε διαδικασία εξυγίανσης δεν έχουν δικαίωμα ακρόασης βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής. Εκτιμούν ότι, εν πάση περιπτώσει, αν οι μέτοχοι μιας οντότητας μπορούσαν να επικαλεστούν το δικαίωμα ακρόασης, το δικαίωμα αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμών.

193 Επιπλέον, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι, στην υποθετική περίπτωση όπου οι μέτοχοι ιδρύματος υπό εξυγίανση θα διέθεταν δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης δυνάμει του άρθρου 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη, το δικαίωμα αυτό θα αναγνωριζόταν ακόμη και ελλείψει ρητής διάταξης στον κανονισμό 806/2014. Η απουσία ρητής διάταξης, στο άρθρο 18 του κανονισμού 806/2014, η οποία να προβλέπει ακρόαση των μετόχων δεν συνεπάγεται τον παράνομο χαρακτήρα του κανονισμού αυτού, στο μέτρο που καμία διάταξη δεν απαγορεύει μια τέτοια ακρόαση.

194 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη προβλέπει ότι το δικαίωμα της χρηστής διοίκησης περιλαμβάνει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν να ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.

195 Το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης διασφαλίζει σε κάθε πρόσωπο τη δυνατότητα να γνωστοποιεί, λυσιτελώς και αποτελεσματικώς, την άποψή του κατά τη διάρκεια διοικητικής διαδικασίας και πριν από την έκδοση οποιασδήποτε αποφάσεως δυνάμενης να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά του. Στη συνέχεια, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το δικαίωμα ακρόασης επιδιώκει διττό σκοπό. Αφενός, συμβάλλει στην κατά το δυνατόν ακριβέστερη και ορθότερη εξέταση του φακέλου και εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών και, αφετέρου, διασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία του ενδιαφερομένου. Ειδικότερα, το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης σκοπεί να διασφαλίσει ότι κάθε βλαπτική απόφαση λαμβάνεται εν πλήρει γνώσει της καταστάσεως και επιδιώκει, μεταξύ άλλων, να παράσχει τη δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να διορθώσει ένα λάθος ή στον ενδιαφερόμενο να προβάλει στοιχεία της προσωπικής του κατάστασης που συνηγορούν υπέρ του να ληφθεί η απόφαση, να μη ληφθεί ή να έχει το τάδε ή το δείνα περιεχόμενο (βλ. απόφαση της 4ης Ιουνίου 2020, ΕΥΕΔ κατά De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, σκέψεις 68 και 69 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

196 Επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει τη σημασία του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης και το ευρύτατο περιεχόμενό του στην έννομη τάξη της Ένωσης, κρίνοντας ότι το δικαίωμα αυτό πρέπει να εφαρμόζεται σε κάθε διαδικασία δυνάμενη να καταλήξει στην έκδοση βλαπτικής πράξης. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο σεβασμός του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης επιβάλλεται ακόμη και όταν η εφαρμοστέα ρύθμιση δεν προβλέπει ρητώς την τήρηση μιας τέτοιας διατύπωσης (βλ. αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, σκέψεις 85 και 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της

18ης Ιουνίου 2020, Επιτροπή κατά QR, C-831/18 P, EU:C:2020:481, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 7ης Νοεμβρίου 2019, ADDE κατά Κοινοβουλίου, T-48/17, EU:T:2019:780, σκέψη 89 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

197 Επομένως, δεδομένου του χαρακτήρα της ως θεμελιώδους και γενικής αρχής του δικαίου της Ένωσης, η εφαρμογή της αρχής των δικαιωμάτων άμυνας, στα οποία συγκαταλέγεται το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, δεν μπορεί ούτε να αποκλείεται ούτε να περιορίζεται από κανονιστική διάταξη και η τήρηση της αρχής αυτής πρέπει, επομένως, να διασφαλίζεται τόσο σε περίπτωση πλήρους έλλειψης ειδικής κανονιστικής ρύθμισης όσο και σε περίπτωση ύπαρξης κανονιστικής ρύθμισης η οποία δεν λαμβάνει υπόψη την εν λόγω αρχή (βλ. απόφαση της 18ης Ιουνίου 2014, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-260/11, EU:T:2014:555, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

198 Πράγματι, το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος ακρόασης, ως θεμελιώδους αρχής και δικαιώματος της έννομης τάξης της Ένωσης, ενεργοποιείται όταν η διοίκηση προτίθεται να εκδώσει βλαπτική πράξη, ήτοι πράξη δυνάμενη να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντα του οικείου ιδιώτη ή κράτους μέλους, καθόσον η εφαρμογή του δεν εξαρτάται από την ύπαρξη ρητού προς τούτο κανόνα προβλεπόμενου από το δευτερογενές δίκαιο (απόφαση της 18ης Ιουνίου 2014, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-260/11, EU:T:2014:555, σκέψη 64).

199 Συναφώς, επισημαίνεται, αφενός, ότι, κατά την αιτιολογική του σκέψη 121, ο κανονισμός 806/2014 σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, στον Χάρτη, μεταξύ των οποίων και τα δικαιώματα άμυνας, και θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές. Αφετέρου, καμία διάταξη του κανονισμού 806/2014 δεν αποκλείει ούτε περιορίζει ρητώς το δικαίωμα των μετόχων και των πιστωτών της οικείας οντότητας να ακουστούν κατά τη διαδικασία εξυγίανσης.

200 Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί, όπως επισήμανε το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ότι ένα μέτρο εξυγίανσης ληφθέν από το ΕΣΕ μετά το πέρας της διαδικασίας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014 έχει ως αντικείμενο την εξυγίανση οντότητας. Η οντότητα που αποτελεί το αντικείμενο της εξυγίανσης πρέπει να θεωρηθεί ως το πρόσωπο έναντι του οποίου λαμβάνεται ατομικό μέτρο και ως προς το οποίο κατοχυρώνεται το δικαίωμα ακρόασης από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α', του Χάρτη.

201 Επομένως, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές της οικείας οντότητας δεν είναι αποδέκτες μέτρου εξυγίανσης, το οποίο δεν αποτελεί ατομική απόφαση ληφθείσα εις βάρος τους.

202 Εντούτοις, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, το ΕΣΕ μπορεί να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της οντότητας την οποία αφορά μέτρο εξυγίανσης, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 του κανονισμού αυτού.

203 Επομένως, η διαδικασία του άρθρου 18 του κανονισμού, έστω και αν δεν αποτελεί ατομική διαδικασία κινηθείσα κατά των μετόχων και των πιστωτών της οικείας οντότητας, μπορεί να οδηγήσει στη λήψη μέτρου εξυγίανσης ικανού να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά τους.

204 Πάντως, η νομολογία του Δικαστηρίου, που παρατίθεται στη σκέψη 196 ανωτέρω, έχει προκρίνει ευρεία ερμηνεία του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης σύμφωνα με την οποία το δικαίωμα αυτό διασφαλίζεται σε κάθε πρόσωπο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που μπορεί να

καταλήξει στην έκδοση βλαπτικής γι' αυτό πράξης. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο οι μέτοχοι και πιστωτές οντότητας που αποτελεί αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης να μπορούν να επικαλεστούν το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης στο πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης.

205 Εντούτοις, η άσκηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη κατά το οποίο:

«Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.»

206 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η απουσία, στον κανονισμό 806/2014, διάταξης η οποία να προβλέπει ρητώς ακρόαση των μετόχων και των πιστωτών της οικείας οντότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 18 του εν λόγω κανονισμού συνιστά περιορισμό στην άσκηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης ο οποίος είναι σύμφωνος με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

207 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, δεν είναι απόλυτα προνόμια, αλλά μπορούν να συνοδεύονται από περιορισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί πράγματι ανταποκρίνονται σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει το επίμαχο μέτρο και δεν συνιστούν, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία των κατ' αυτόν τον τρόπο κατοχυρούμενων δικαιωμάτων (βλ. αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2013, G. και R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 20ής Δεκεμβρίου 2017, Prequ'Italia, C-276/16, EU:C:2017:1010, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

208 Συναφώς, το ΕΣΕ καθώς και το Βασίλειο της Ισπανίας, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο υποστηρίζουν ότι ο περιορισμός του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των μετόχων δικαιολογείται, αφενός, από τον σκοπό της διασφάλισης της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και, αφετέρου, από την ανάγκη διασφάλισης της αποτελεσματικότητας των αποφάσεων εξυγίανσης, οι οποίες πρέπει να εκδίδονται ταχέως.

209 Κατά πρώτο λόγο, επισημαίνεται ότι πολλές αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 806/2014, ιδίως οι αιτιολογικές σκέψεις 12, 58 και 61, αναφέρουν ότι η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών αποτελεί έναν από τους σκοπούς που επιδιώκονται με τους μηχανισμούς εξυγίανσης που θεσπίζει ο κανονισμός αυτός.

210 Εκτός αυτού, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014, μια δράση εξυγίανσης αντιμετωπίζεται ως δράση δημόσιου συμφέροντος εάν είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων εξυγίανσης κατά το άρθρο 14, και αναλογική προς αυτούς, ενώ με την εκκαθάριση της οντότητας σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν θα επιτυγχάνονταν αυτοί οι στόχοι εξυγίανσης στον ίδιο βαθμό. Στους στόχους της εξυγίανσης του άρθρου 14 του κανονισμού 806/2014 περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο στόχος «να αποφευχθούν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ιδίως με

την πρόληψη της μετάδοσης, μεταξύ άλλων στις υποδομές της αγοράς, και με τη διατήρηση της πειθαρχίας στην αγορά», καθώς και ο στόχος «να προστατευθούν οι δημόσιοι πόροι, με την ελαχιστοποίηση της εξάρτησης από έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη».

211 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην οικονομία της Ένωσης. Οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα συνιστούν βασική πηγή χρηματοδοτήσεως για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις διάφορες αγορές. Επιπλέον, συχνά οι τράπεζες είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους και αρκετές εξ αυτών λειτουργούν σε διεθνές επίπεδο. Για τον λόγο αυτόν, η αδυναμία εκπληρώσεως των υποχρεώσεων μίας ή περισσοτέρων τραπεζών ενέχει τον κίνδυνο ταχύτατης εξαπλώσεως στις λοιπές τράπεζες, είτε στο οικείο κράτος μέλος είτε σε άλλα κράτη μέλη. Τούτο ενέχει, συνακόλουθα, τον κίνδυνο αρνητικών δευτερογενών συνεπειών σε άλλους τομείς της οικονομίας (αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C 526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 50, της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C 8/15 P έως C 10/15 P, EU:C:2016:701, σκέψη 72, και της 25ης Μαρτίου 2021, Balgarska Narodna Banka, C 501/18, EU:C:2021:249, σκέψη 108).

212 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο σκοπός που συνίσταται στη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος με ταυτόχρονη αποφυγή των υπερβολικών δημοσίων δαπανών και ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού συνιστά υπέρτερο δημόσιο συμφέρον (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 69).

213 Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ) έκρινε, με την απόφαση της 1ης Απριλίου 2004, Camberrow MM5 AD κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2004:0401DEC005035799, § 6), ότι, στους οικονομικώς ευαίσθητους τομείς όπως η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος, τα κράτη διαθέτουν ευρύ περιθώριο εκτίμησης και ότι, ως εκ τούτου, η μη παροχή σε μέτοχο της δυνατότητας να συμμετάσχει στη διαδικασία που οδήγησε στην πώληση της τράπεζας δεν ήταν δυσανάλογη υπό το πρίσμα των θεμιτών στόχων της προστασίας των δικαιωμάτων των πιστωτών και της διαφύλαξης της ορθής διαχείρισης της κατάστασης αφερεγγυότητας της τράπεζας.

214 Πρέπει επίσης να μνημονευθεί η απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Dowling κ.λπ. (C-41/15, EU:C:2016:836), η οποία εκδόθηκε επί αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με την ερμηνεία των άρθρων 8, 25 και 29 της δεύτερης οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιριών, κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες, όσον αφορά τη σύσταση της ανώνυμης εταιρίας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 230). Η υπόθεση εκείνη αφορούσε ένα έκτακτο μέτρο των εθνικών αρχών με σκοπό να αποτραπεί, μέσω αύξησης κεφαλαίου, η πτώχευση εταιρίας η οποία, κατά το αιτούν δικαστήριο, απειλούσε τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η προστασία την οποία παρείχε η δεύτερη οδηγία 77/91 στους μετόχους και τους πιστωτές ανώνυμης εταιρίας όσον αφορά το μετοχικό της κεφάλαιο δεν καταλάμβανε εθνικό μέτρο το οποίο εκδίδεται στο πλαίσιο σοβαρής διαταραχής της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος κράτους μέλους και έχει σκοπό να αντιμετωπίσει συστημική απειλή για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης, λόγω της ανεπάρκειας των ιδίων πόρων της συγκεκριμένης εταιρίας (απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Dowling κ.λπ., C-41/15, EU:C:2016:836, σκέψη 50). Το Δικαστήριο προσέθεσε ότι δεν αντέβαινε στις διατάξεις της δεύτερης οδηγίας 77/91 έκτακτο μέτρο που αφορά το μετοχικό κεφάλαιο ανώνυμης εταιρίας, το οποίο οι εθνικές αρχές έλαβαν σε περίπτωση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας και του

χρηματοπιστωτικού συστήματος κράτους μέλους, χωρίς την έγκριση της γενικής συνέλευσης της εταιρίας αυτής και με σκοπό την αποτροπή συστημικού κινδύνου και τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της Ένωσης (βλ. απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2016, Dowling κ.λπ., C-41/15, EU:C:2016:836, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

215 Οι εκτιμήσεις αυτές ισχύουν, κατ' αναλογίαν, για την περίπτωση πρώην μετόχων τράπεζας η οποία έχει υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 806/2014.

216 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ένας άλλος σκοπός της εξυγίανσης του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014, ήτοι να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων λειτουργιών της οντότητας την οποία αφορά ένα μέτρο εξυγίανσης, συμβάλλει επίσης στον σκοπό γενικού συμφέροντος που συνίσταται στην προστασία της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών.

217 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 35, της οδηγίας 2014/59, ως κρίσιμες λειτουργίες ενός ιδρύματος νοούνται «οι δραστηριότητες, υπηρεσίες ή λειτουργίες των οποίων η διακοπή ενδέχεται, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, να οδηγήσει σε διαταραχή της παροχής ζωτικών υπηρεσιών στην πραγματική οικονομία ή να διαταράξει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα λόγω του μεγέθους του ιδρύματος ή του ομίλου, του μεριδίου του στην αγορά, των εξωτερικών και εσωτερικών του διασυνδέσεων, της πολυπλοκότητας ή των διασυνοριακών δραστηριοτήτων του, ιδίως σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα υποκατάστασης των εν λόγω δραστηριοτήτων, υπηρεσιών ή λειτουργιών».

218 Συναφώς, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/778 της Επιτροπής, της 2ας Φεβρουαρίου 2016, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις περιστάσεις και προϋποθέσεις υπό τις οποίες η καταβολή έκτακτων εκ των υστέρων εισφορών ενδέχεται να αναβληθεί, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, και σχετικά με τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και λειτουργιών που αφορούν κρίσιμες λειτουργίες, και για τον προσδιορισμό των επιχειρηματικών τομέων και των συναφών υπηρεσιών που αφορούν βασικούς επιχειρηματικούς τομείς (ΕΕ 2016, L 131, σ. 41), προβλέπει τα κριτήρια καθορισμού των κρίσιμων λειτουργιών. Πρόκειται για μια λειτουργία που παρέχεται από ένα ίδρυμα σε τρίτα μέρη τα οποία δεν είναι συνδεδεμένα με το ίδρυμα ή τον όμιλο και της οποίας η αιφνίδια διατάραξη είναι πιθανό να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα τρίτα μέρη, να προκαλέσει μετάδοση ή να υπονομεύσει τη γενική εμπιστοσύνη των συμμετεχόντων στην αγορά, λόγω της συστημικής σπουδαιότητας της λειτουργίας για τα τρίτα μέρη και της συστημικής σπουδαιότητας του ιδρύματος ή του ομίλου που παρέχει τη λειτουργία.

219 Ο σκοπός που συνίσταται στη διασφάλιση της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών της οντότητας την οποία αφορά μέτρο εξυγίανσης, ο οποίος προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014, αποσκοπεί στην αποτροπή της διακοπής των λειτουργιών αυτών η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει διαταραχές όχι μόνο στην οικεία αγορά, αλλά και στο σύνολο της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της Ένωσης.

220 Κατά συνέπεια, ένα μέτρο εξυγίανσης, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διατήρηση ή την αποκατάσταση της οικονομικής κατάστασης ενός πιστωτικού ιδρύματος, ιδίως εφόσον αποτελεί εναλλακτική λύση έναντι της εκκαθάρισής του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι όντως ανταποκρίνεται σε σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζεται από την Ένωση (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 25ης Μαρτίου 2021, Balgarska Narodna Banka, C-501/18, EU:C:2021:249, σκέψη 108).

221 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η διαδικασία εξυγίανσης, η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό 806/2014 και περιγράφεται στο άρθρο 18 αυτού, επιδιώκει σκοπό γενικού ενδιαφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ήτοι τον σκοπό της διασφάλισης της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών, που είναι ικανός να δικαιολογήσει περιορισμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης.

222 Κατά δεύτερο λόγο, από πολλές αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 806/2014 συνάγεται ότι, όταν απαιτείται μέτρο εξυγίανσης, το μέτρο αυτό πρέπει να λαμβάνεται ταχέως. Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για τις αιτιολογικές σκέψεις 26, 31, 53 και, ειδικότερα, για την αιτιολογική σκέψη 56 του κανονισμού αυτού, η οποία προβλέπει ότι, για την ελαχιστοποίηση τυχόν διαταραχής στη χρηματοπιστωτική αγορά και την οικονομία, η διαδικασία εξυγίανσης θα πρέπει να επιτυγχάνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα.

223 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι σκοπός του κανονισμού 806/2014 είναι η θέσπιση, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 8 αυτού, αποτελεσματικότερων μηχανισμών εξυγίανσης, οι οποίοι θα πρέπει να αποτελούν θεμελιώδες εργαλείο για την αποφυγή των επιζήμιων συνεπειών που είχαν στο παρελθόν οι χρεοκοπίες των τραπεζών, και ότι ο σκοπός αυτός προϋποθέτει ταχεία λήψη αποφάσεων, όπως προκύπτει από τις σύντομες προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 18 του εν λόγω κανονισμού, προκειμένου να μη διακυβεύεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα (απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ, C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 55).

224 Έτσι, το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, όταν η ΕΚΤ εκτιμά ότι μια οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση την εκτίμηση αυτή στην Επιτροπή και στο ΕΣΕ. Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, όταν το ΕΣΕ προβαίνει το ίδιο σε εκτίμηση, ανακοινώνει χωρίς καθυστέρηση την εκτίμηση αυτή στην ΕΚΤ. Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, το ΕΣΕ εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης το οποίο, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 7, του κανονισμού 806/2014, διαβιβάζεται στην Επιτροπή αμέσως μετά την έγκρισή του. Η Επιτροπή διαθέτει τότε προθεσμία είκοσι τεσσάρων ωρών για να αποδεχτεί το καθεστώς εξυγίανσης ή να διατυπώσει αντιρρήσεις.

225 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, αφ' ης στιγμής η οντότητα πληροί τις προϋποθέσεις για τη λήψη μέτρου εξυγίανσης, ήτοι, πρώτον, βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, δεύτερον, δεν υπάρχει καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα ή με δράση των αρχών εποπτείας θα αποφευχθεί η πτώχευση της οντότητας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και, τρίτον, η εξυγίανσή της είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός ή περισσοτέρων από τους σκοπούς του άρθρου 14 του κανονισμού 806/2014, το άρθρο 18 του ίδιου κανονισμού προβλέπει ότι η απόφαση πρέπει να εκδοθεί εντός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος.

226 Αυτή η ταχεία λήψη απόφασης αποσκοπεί, ειδικότερα, στο να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων λειτουργιών της ενδιαφερόμενης οντότητας και να αποτραπούν οι συνέπειες ενδεχόμενης πτώχευσης της οντότητας επί της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Επομένως, η ταχεία λήψη απόφασης αποτελεί προϋπόθεση της αποτελεσματικότητάς της.

227 Έτσι, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι ο επείγων χαρακτήρας που απαιτεί άμεση δράση της αρμόδιας αρχής δικαιολογεί τον περιορισμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των προσώπων που θίγονται από τα μέτρα που θεσπίζονται στον τομέα της περιβαλλοντικής ευθύνης

(πρβλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2010, ERG κ.λπ., C-379/08 και C-380/08, EU:C:2010:127, σκέψη 67) και στον τομέα της γεωργίας (πρβλ. απόφαση της 15ης Ιουνίου 2006, Dokter κ.λπ., C-28/05, EU:C:2006:408, σκέψη 76).

228 Επιπλέον, στον τομέα των μέτρων δέσμευσης κεφαλαίων, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η γνωστοποίηση των λόγων στους οποίους στηρίζεται η αρχική εγγραφή του ονόματος προσώπου ή οντότητας στον κατάλογο των προσώπων που υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα, πριν από την εγγραφή αυτή, θα μπορούσε να διακυβεύσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων δέσμευσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης. Για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει ο εφαρμοστέος κανονισμός, τα μέτρα αυτά πρέπει, ως εκ της φύσεώς τους, να επιβάλλονται αιφνιδιαστικά και να εφαρμόζονται αμέσως (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψεις 338 έως 340, της 21ης Δεκεμβρίου 2011, Γαλλία κατά People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, σκέψη 61, και της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Amisi Kumba κατά Συμβουλίου, T-163/18, EU:T:2020:57, σκέψη 51).

229 Για λόγους που αφορούν επίσης τον επιδιωκόμενο από το δίκαιο της Ένωσης σκοπό και την αποτελεσματικότητα των μέτρων που αυτό προβλέπει, οι αρχές της Ένωσης δεν είχαν, ωσαύτως, την υποχρέωση να ακούσουν τους προσφεύγοντες πριν από την αρχική αναγραφή των ονομάτων τους στον κατάλογο των προσώπων τα οποία υπόκεινται σε περιοριστικά μέτρα (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 341, και της 25ης Απριλίου 2013, Gbagbo κατά Συμβουλίου, T-119/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:216, σκέψη 103).

230 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο περιορισμός του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης δεν αφορά την οντότητα που αποτελεί αντικείμενο εξυγίανσης, αλλά τους μετόχους ή τους πιστωτές της.

231 Επισημαίνεται επίσης ότι, με την απόφαση της 1ης Απριλίου 2004, Camberrow MM5 AD κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2004:0401DEC005035799), το ΕΔΔΑ διαπίστωσε ότι η πώληση της τράπεζας που τελούσε υπό πτώχευση ως επιχείρησης σε λειτουργία πραγματοποιήθηκε προκειμένου να επιτευχθεί η ταχεία και ασφαλέστερη ικανοποίηση των πιστωτών της, οι οποίοι ανέμεναν από πολλών ετών να λάβουν τα οφειλόμενα σε αυτούς ποσά, και η ταχεία ολοκλήρωση της διαδικασίας πτώχευσης. Κατά συνέπεια, η αναγκαιότητα για απλότητα και ταχύτητα στη διαδικασία που οδήγησε στην πώληση της τράπεζας ήταν κεφαλαιώδους σημασίας. Αν ο νόμος είχε προβλέψει ότι το πτωχευτικό δικαστήριο οφείλει να ζητήσει τη γνώμη όλων των μετόχων και πιστωτών της τράπεζας, τούτο θα είχε οδηγήσει σε σημαντική επιβράδυνση της διαδικασίας και, κατά συνέπεια, σε περαιτέρω καθυστέρηση ως προς την καταβολή των οφειλόμενων στους πιστωτές ποσών και την ολοκλήρωση της διαδικασίας πτώχευσης.

232 Στην απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2005, Capital Bank AD κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2005:1124JUD004942999, § 136), το ΕΔΔΑ έκρινε ότι, σε έναν οικονομικά ευαίσθητο τομέα όπως η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος και σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να υφίσταται επιτακτική ανάγκη να αναλαμβάνεται δράση με τη μεγαλύτερη δυνατή επιμέλεια και χωρίς προειδοποίηση, προκειμένου να αποφευχθούν ανεπανόρθωτες ζημίες για την τράπεζα, τους καταθέτες και τους λοιπούς πιστωτές της ή για το τραπεζικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα στο σύνολό του.

233 Επιπλέον, το γεγονός ότι ένα μέτρο εξυγίανσης ενδέχεται να οδηγήσει σε επέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας των μετόχων και των πιστωτών της ενδιαφερόμενης οντότητας δεν μπορεί να δικαιολογήσει υποχρέωση να παρασχεθεί σε αυτούς δικαίωμα ακρόασης πριν από τη λήψη του μέτρου αυτού.

234 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στη σκέψη 282 της απόφασης της 13ης Ιουλίου 2018, K. Chrysostomides & Co. κ.λπ. κατά Συμβουλίου κ.λπ. (T-680/13, EU:T:2018:486), ότι οι εφαρμοστέες διαδικασίες πρέπει να παρέχουν στον ενδιαφερόμενο κατάλληλη ευκαιρία για να εκθέσει στις αρμόδιες αρχές την άποψή του. Προς διασφάλιση της τήρησης της απαίτησης αυτής, η οποία είναι εγγενής στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ), οι εφαρμοστέες διαδικασίες πρέπει να εξετάζονται υπό ένα γενικό πρίσμα (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Σεπτεμβρίου 2008, Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-402/05 P και C-415/05 P, EU:C:2008:461, σκέψη 368 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 25ης Απριλίου 2013, Gbagbo κατά Συμβουλίου, T-119/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:216, σκέψη 119, και απόφαση του ΕΔΔΑ της 20ής Ιουλίου 2004, Bäck κατά Φινλανδίας, CE:ECHR:2004:0720JUD003759897, § 56). Κατόπιν τούτου, η εν λόγω απαίτηση δεν πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει, υπό όλες τις περιστάσεις, να μπορεί να διατυπώσει την άποψή του στις αρμόδιες αρχές πριν από τη λήψη των μέτρων που θίγουν το δικαίωμά του στην ιδιοκτησία (πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, Maupas κ.λπ. κατά Γαλλίας, CE:ECHR:2006:0919JUD001384402, § 20 και 21).

235 Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τούτο ισχύει, παραδείγματος χάριν, όταν τα επίμαχα μέτρα δεν συνιστούν κυρώσεις και εντάσσονται σε μια συγκυρία έκτακτης ανάγκης, όπως συμβαίνει με ένα μέτρο εξυγίανσης. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι το ζήτημα ήταν να αποτραπεί ο επικείμενος κίνδυνος κατάρρευσης των επηρεαζόμενων τραπεζών ώστε να διαφυλαχθεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος ορισμένου κράτους μέλους και να προληφθεί, έτσι, τυχόν μετάδοση σε άλλα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Αν είχε όμως διεξαχθεί διαδικασία προηγούμενης διαβούλευσης, στο πλαίσιο της οποίας οι χιλιάδες καταθέτες και μέτοχοι των επηρεαζόμενων τραπεζών θα είχαν μπορέσει να διατυπώσουν την άποψή τους ώστε να ληφθεί υπόψη πριν από την έκδοση των βλαπτικών διατάξεων, θα είχε αναπόφευκτα καθυστερήσει η εφαρμογή των μέτρων που αποσκοπούσαν στην αποτροπή μιας τέτοιας κατάρρευσης. Θα διακυβευόταν, συνεπώς, σε σημαντικό βαθμό η υλοποίηση του σκοπού της διαφύλαξης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος του εν λόγω κράτους μέλους και, ως εκ τούτου, της πρόληψης τυχόν μετάδοσης σε άλλα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, K. Chrysostomides & Co. κ.λπ. κατά Συμβουλίου κ.λπ., T-680/13, EU:T:2018:486, σκέψη 282 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

236 Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς στήριξε τη συλλογιστική του στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 21ης Ιουλίου 2016, Ματατάς κ.λπ. κατά Ελλάδας (CE:ECHR:2016:0721JUD006306614), από την οποία προκύπτει ότι η απαίτηση να προβλέπεται από τον νόμο κάθε περιορισμός στο δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν σημαίνει ότι έπρεπε να προηγηθεί της θέσπισης του νόμου αυτού διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ιδίως όταν μια τέτοια προηγούμενη διαβούλευση αναπόφευκτα θα καθυστερούσε την εφαρμογή των μέτρων για την αποτροπή της κατάρρευσης των οικείων τραπεζών (απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Συμβούλιο κ.λπ. κατά K. Chrysostomides & Co. κ.λπ., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P και C-604/18 P, EU:C:2020:1028, σκέψη 159).

237 Εξάλλου, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ανάγκη ταχείας δράσης χωρίς ενημέρωση των μετόχων και των πιστωτών μιας οντότητας σχετικά με την επικείμενη διαδικασία εξυγίανσης που την αφορά αποσκοπεί στο να αποφευχθεί η επιδείνωση της κατάστασης της οντότητας αυτής η οποία θα έβλαπτε την αποτελεσματικότητα του μέτρου εξυγίανσης. Πράγματι, η ενημέρωση των μετόχων ή των ομολογιούχων της τράπεζας ότι η τράπεζα ενδέχεται να υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και, επομένως, ότι θεωρήθηκε ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης θα μπορούσε να τους παρακινήσει να πωλήσουν τους τίτλους τους στις αγορές και να οδηγήσει επίσης σε μαζική ανάληψη καταθέσεων, πράγμα που θα είχε ως συνέπεια να επιδεινώσει την οικονομική κατάσταση της τράπεζας και να καταστήσει δυσχερέστερη, αν όχι αδύνατη, την εξεύρεση λύσης ικανής να εμποδίσει την εκκαθάρισή της.

238 Συναφώς, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 116 του κανονισμού 806/2014, κάθε πληροφορία που παρέχεται σχετικά με μια απόφαση πριν από τη λήψη της, είτε πρόκειται για το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εξυγίανσης είτε για τη χρησιμοποίηση ενός συγκεκριμένου εργαλείου ή την ανάληψη οποιασδήποτε δράσης στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, θα πρέπει να θεωρείται ότι έχει αντίκτυπο στα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα που αφορά η δράση.

239 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η πρόβλεψη, με τον κανονισμό 806/2014, διαβούλευσης με τους μετόχους και τους πιστωτές της οικείας οντότητας πριν από τη λήψη μέτρου εξυγίανσης θα προκαλούσε σημαντική επιβράδυνση της διαδικασίας και, ως εκ τούτου, θα υπονόμευε τόσο την επίτευξη των σκοπών του μέτρου όσο και την αποτελεσματικότητά του.

240 Εξάλλου, λαμβανομένου υπόψη του επείγοντος χαρακτήρα της λήψης μέτρου εξυγίανσης, δεν είναι δυνατή η προηγούμενη διαβούλευση με τους μετόχους, λόγω, ιδίως, των δυσχερειών που συνδέονται με την ταυτοποίησή τους. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνουν το Βασίλειο της Ισπανίας και το Συμβούλιο, δεδομένου ότι οι μετοχές και οι ομολογίες αποτελούν αντικείμενο συνεχούς διαπραγμάτευσης στις αγορές, είναι, στην πράξη, αδύνατο να διαπιστωθεί ποιοι ιδιώτες και θεσμικοί επενδυτές θα έπρεπε να ειδοποιηθούν.

241 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η ακρόαση των μετόχων και των πιστωτών της οντότητας την οποία αφορά ένα μέτρο εξυγίανσης, πριν από τη λήψη του μέτρου αυτού, θα υπονόμευε τους σκοπούς της προστασίας της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών της οντότητας, καθώς και τις απαιτήσεις ταχύτητας και αποτελεσματικότητας της διαδικασίας εξυγίανσης.

242 Επομένως, η απουσία διάταξης η οποία να προβλέπει ακρόαση των μετόχων και των πιστωτών της οικείας οντότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014 συνιστά περιορισμό του δικαιώματος ακρόασης ο οποίος είναι δικαιολογημένος και αναγκαίος για την επίτευξη σκοπού γενικού ενδιαφέροντος και τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

243 Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από τα λοιπά επιχειρήματα των προσφευγόντων.

244 Πρώτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η μη διενέργεια προηγούμενης ακρόασης των μετόχων εμποδίζει το ΕΣΕ να λάβει γνώση, μέσω των εταιρικών οργάνων του ιδρύματος ή των μετόχων του, της ύπαρξης άλλων μέτρων του ιδιωτικού τομέα (όπως είναι μια αύξηση κεφαλαίου, η εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου που εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο ή η πώληση στοιχείων του ενεργητικού), πλην της εξυγίανσης.

245 Υπενθυμίζεται ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 806/2014, το ΕΣΕ εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης μόνον εάν, έχοντας υπόψη το χρονοδιάγραμμα και όλες τις σχετικές περιστάσεις, δεν υπάρχει καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα αναλαμβανόμενα έναντι της οντότητας, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με μέτρο εξυγίανσης, θα αποφευχθεί η πτώχευση της οντότητας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

246 Επομένως, το ΕΣΕ πρέπει να εξετάσει αν η τράπεζα ήδη σχεδιάζει μέτρα αντιμετώπισης των δυσχερειών της τα οποία δύνανται να τεθούν σε εφαρμογή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ώστε να αποτραπεί η πτώχευσή της. Αν, κατά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας εξυγίανσης, έχουν προβλεφθεί εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα, ιδίως τα μέτρα που μνημονεύουν τα προσφεύγοντα, όπως μια αύξηση κεφαλαίου, η εκτέλεση του επιχειρηματικού σχεδίου που εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο ή η πώληση στοιχείων του ενεργητικού, το ΕΣΕ θα πρέπει να ενημερωθεί σχετικά από την ενδιαφερόμενη οντότητα ή από τα εταιρικά όργανά της. Δεν απόκειται στο ΕΣΕ να αναζητήσει άλλες λύσεις του ιδιωτικού τομέα, την ύπαρξη των οποίων πιθανό να αγνοεί και η ίδια η τράπεζα.

247 Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι οι μέτοχοι, στο πλαίσιο ατομικής ακρόασης διενεργούμενης μετά την κίνηση της διαδικασίας εξυγίανσης, θα ήταν σε θέση να ενημερώσουν το ΕΣΕ για την ύπαρξη άλλων εναλλακτικών μέτρων, τα οποία θα μπορούσαν να υλοποιηθούν λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης της συγκεκριμένης οντότητας και να αποτρέψουν την πτώχευσή της εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και για τα οποία το ΕΣΕ δεν ενημερώθηκε από την ίδια την τράπεζα ή από τα εταιρικά της όργανα.

248 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι ούτε ο σκοπός της διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ούτε η ανάγκη ταχείας λήψης μέτρου εξυγίανσης δικαιολογούν την πλήρη κατάργηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των μετόχων της οντότητας, στο μέτρο που ο κανονισμός 806/2014 θα μπορούσε να προβλέπει ακρόαση των μετόχων μετά τη λήψη του μέτρου εξυγίανσης.

249 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση, όπως υποστηρίζουν η Banco Santander και το Κοινοβούλιο, ότι η ακρόαση των μετόχων, μετά την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, δεν είναι ικανή να μεταβάλει το περιεχόμενο του μέτρου αυτού και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να επιφέρει την ακύρωσή του.

250 Τρίτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι υφίσταται αδικαιολόγητη ανισότητα μεταξύ, αφενός, των επίμαχων διατάξεων και, αφετέρου, των διατάξεων του άρθρου 22 του κανονισμού 1024/2013 και των διατάξεων του άρθρου 31 του κανονισμού (ΕΕ) 468/2014 της ΕΚΤ, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (ΕΕ 2014, L 141, σ. 1), οι οποίες αναγνωρίζουν δικαίωμα ακρόασης πριν από την έκδοση απόφασης περί προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων ικανής να θίξει τα δικαιώματα ενός ιδρύματος.

251 Επιβάλλεται η διαπίστωση, στην οποία προέβη και το ΕΣΕ, ότι καμία ισοδύναμη διάταξη δεν περιελήφθη στον κανονισμό 806/2014 προκειμένου, μεταξύ άλλων, να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων εξυγίανσης σε επείγουσες περιπτώσεις και να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Όπως υπογραμμίζει το Συμβούλιο, οι διατάξεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξυγίανσης του άρθρου 18 του

κανονισμού 806/2014. Επιπλέον, προβλέπουν ότι το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης παρέχεται στον αποδέκτη της σχετικής απόφασης, ήτοι στην τράπεζα που αποτελεί το αντικείμενο του μέτρου εποπτείας της ΕΚΤ.

252 Επομένως, από τις διατάξεις αυτές, οι οποίες παρέχουν δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης στο ίδρυμα που είναι αποδέκτης της σχετικής απόφασης, δεν μπορεί να συναχθεί ότι πρέπει να αναγνωρίζεται το ίδιο δικαίωμα στους μετόχους ή στους πιστωτές οντότητας που αποτελεί αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης.

253 Επιπλέον, αντιθέτως προς όσα ισχυρίζονται τα προσφεύγοντα, το άρθρο 22, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1024/2013 και το άρθρο 31, παράγραφος 4, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ προβλέπουν ειδικές διατάξεις στην περίπτωση που πρέπει να εκδοθεί επείγουσα απόφαση, οι οποίες αποκλείουν τη δυνατότητα των ενδιαφερομένων να τύχουν ακρόασης πριν από την έκδοση απόφασης.

254 Τέταρτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η θέσπιση από το ΕΣΕ διαδικασίας ακρόασης των μετόχων και των πιστωτών όσον αφορά την αποτίμηση 3 δεν μπορεί να άρει την αδυναμία υποβολής παρατηρήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014.

255 Με το επιχείρημα αυτό, σκοπός των προσφευγόντων ήταν να απαντήσουν στη διαπίστωση του ΕΣΕ, του Συμβουλίου και της Επιτροπής ότι στο πλαίσιο της αποτίμησης 3 που προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφος 16, του κανονισμού 806/2014 τέθηκε σε εφαρμογή διαδικασία ακρόασης των μετόχων της Banco Popular, έστω και αν η ακρόαση αυτή δεν προβλέπεται από τον κανονισμό. Η διαπίστωση αυτή απέβλεπε στο να καταδείξει ότι, ελλείψει επείγοντος ή κινδύνου για τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, το ΕΣΕ διασφαλίζει τον σεβασμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των μετόχων, διοργανώνοντας ακρόαση, πριν από την έκδοση απόφασης σχετικά με το δικαίωμά τους για ενδεχόμενη αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε′, του κανονισμού 806/2014, έστω και αν η ακρόαση αυτή δεν προβλέπεται ρητώς από τον κανονισμό 806/2014.

256 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014, καθόσον με αυτήν προβάλλεται ότι η διαδικασία την οποία καθιερώνει το εν λόγω άρθρο προσβάλλει το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης μη προβλέποντας ακρόαση των μετόχων και των πιστωτών της οικείας οντότητας, πρέπει να απορριφθεί.

257 Επομένως, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον τα άρθρα 21, 22, 24 και 27 του κανονισμού 806/2014 καθώς και τα άρθρα 38 και 63 της οδηγίας 2014/59 προσβάλλουν το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη και παραβιάζουν την αρχή της επιχειρηματικής ελευθερίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη

258 Τα προσφεύγοντα προβάλλουν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, βάσει του άρθρου 277 ΣΛΕΕ, των άρθρων 21, 22, 24 και 27 του κανονισμού 806/2014, καθώς και των άρθρων 38 και 63 της οδηγίας 2014/59. Υποστηρίζουν ότι τα άρθρα αυτά προσβάλλουν το δικαίωμα ιδιοκτησίας και παραβιάζουν την αρχή της επιχειρηματικής ελευθερίας, στο μέτρο που επιτρέπουν την πώληση μετοχών χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και παρέχουν στις αρχές εξυγίανσης την εξουσία να

μηδενίζουν το κεφάλαιο ακυρώνοντας τις μετοχές, χωρίς ακρόαση ή συναίνεση των μετόχων. Η παροχή στο ΕΣΕ, με τον κανονισμό 806/2014 και την οδηγία 2014/59, ευρύτατων εξουσιών απαλλοτρίωσης, χωρίς οι μέτοχοι να έχουν δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης ή υποβολής παρατηρήσεων, συνιστά δυσανάλογη επέμβαση στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 16 και 17 του Χάρτη.

259 Όσον αφορά τα άρθρα 38 και 63 της οδηγίας 2014/59 καθώς και το άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, αρκεί η διαπίστωση ότι τα άρθρα αυτά δεν εφαρμόστηκαν από το ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης. Επομένως, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 177 έως 179 ανωτέρω, στο μέτρο που δεν υφίσταται άμεσος νομικός δεσμός μεταξύ των άρθρων αυτών και του καθεστώτος εξυγίανσης, η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας των εν λόγω άρθρων πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

260 Τα λοιπά άρθρα του κανονισμού 806/2014 των οποίων τη νομιμότητα αμφισβητούν τα προσφεύγοντα είναι το άρθρο 21 σχετικά με την απομείωση και τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων, το άρθρο 22 σχετικά με τις γενικές αρχές που διέπουν τα εργαλεία εξυγίανσης και το άρθρο 24 σχετικά με το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων.

261 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι τα άρθρα 21, 22 και 24 του κανονισμού 806/2014 προσβάλλουν το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, στο μέτρο που παρέχουν στο ΕΣΕ την αρμοδιότητα να μηδενίζει το κεφάλαιο οντότητας που αποτελεί αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης, να απομειώνει και να μετατρέπει τα σχετικά κεφαλαιακά μέσα και να τα πωλεί, χωρίς οι μέτοχοι της οικείας οντότητας να έχουν ακουστεί ή να έχουν δώσει τη συναίνεσή τους.

262 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 41 του Χάρτη προβλέπει ότι το δικαίωμα της χρηστής διοίκησης περιλαμβάνει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν να ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του.

263 Αρκεί η διαπίστωση, στην οποία προέβη και το ΕΣΕ, ότι το δικαίωμα αυτό διακρίνεται από το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη.

264 Επομένως, το γεγονός ότι οι αμφισβητούμενες από τα προσφεύγοντα διατάξεις του κανονισμού 806/2014 δεν προβλέπουν ακρόαση των μετόχων δεν μπορεί να αποδείξει προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας.

265 Επισημαίνεται ότι, στα λοιπά τμήματα του δικογράφου της προσφυγής, τα προσφεύγοντα δεν μνημονεύουν τις διατάξεις των άρθρων 21, 22 και 24 του κανονισμού 806/2014 και δεν προβάλλουν κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα ικανό να αποδείξει ότι η εφαρμογή των διατάξεων αυτών συνεπάγεται προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη.

266 Επιπλέον, όσον αφορά την επιχειρηματική ελευθερία την οποία εγγυάται το άρθρο 16 του Χάρτη, αφενός, επισημαίνεται, όπως τόνισαν το ΕΣΕ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, ότι τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν ποιο από τα δικαιώματα που διασφαλίζει η επιχειρηματική ελευθερία προσβάλλουν οι επίμαχες διατάξεις του κανονισμού 806/2014. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η προστασία που παρέχει το άρθρο 16 του Χάρτη περιλαμβάνει την ελευθερία άσκησης οικονομικής ή εμπορικής δραστηριότητας, τη συμβατική ελευθερία και τον ελεύθερο ανταγωνισμό [αποφάσεις της 22ας Ιανουαρίου 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28,

σκέψη 42, της 16ης Ιουλίου 2020, Adusbef και Federconsumatori, C-686/18, EU:C:2020:567, σκέψη 82, και της 15ης Απριλίου 2021, Federazione nazionale delle imprese Elettrotecniche ed elettroniche (ANIE) κ.λπ., C-798/18 και C-799/18, EU:C:2021:280, σκέψη 56]. Αφετέρου, αρκεί η διαπίστωση ότι τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα ικανό να αποδείξει προσβολή της ελευθερίας αυτής.

267 Όσον αφορά τον ισχυρισμό των προσφευγόντων ότι η έλλειψη οποιασδήποτε αντιστάθμισης συνιστά παράβαση του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της ΕΣΔΑ, αρκεί η επισήμανση ότι ο ισχυρισμός αυτός στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία των διατάξεων του κανονισμού 806/2014. Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 806/2014 προβλέπει ρητώς ότι οι μέτοχοι και οι πιστωτές της οντότητας την οποία αφορά το μέτρο εξυγίανσης μπορούν να λάβουν αποζημίωση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού αυτού, εάν έχουν υποστεί μεγαλύτερες ζημίες στο πλαίσιο της εξυγίανσης από εκείνες που θα είχαν υποστεί κατά την εκκαθάριση σύμφωνα με κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας.

268 Επιπλέον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι αν γίνει δεκτή η ένστασή τους περί ελλείψεως νομιμότητας θα αποδειχθεί ότι ο περιορισμός του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας, ο οποίος οφείλεται στο καθεστώς εξυγίανσης, στερείται νομικού ερείσματος, διότι δεν πληροί τις απαιτήσεις της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας που προβλέπονται στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Το γεγονός ότι οι μέτοχοι της Banco Popular στερήθηκαν το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας χωρίς να ακουστούν ή να αποζημιωθούν θίγει το εν λόγω δικαίωμα.

269 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα αυτά δεν αποσκοπούν στην αμφισβήτηση των διατάξεων του κανονισμού 806/2014 ή της οδηγίας 2014/59, αλλά του καθεστώτος εξυγίανσης. Επομένως, θα εξεταστούν στο πλαίσιο του όγδοου λόγου ακυρώσεως.

270 Τέλος, τα προσφεύγοντα προσθέτουν επίσης, με τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων παρέμβασης, ότι ο κανονισμός 806/2014 και η οδηγία 2014/59 παρέχουν στο ΕΣΕ δυσανάλογες εξουσίες δυνάμενες να προκαλέσουν τον αδικαιολόγητο αφανισμό φερέγγυων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, πράγμα που προσκρούει στη νομολογία που απορρέει από την απόφαση της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (10/56, EU:C:1958:8).

271 Αρκεί η διαπίστωση ότι, με το επιχείρημα αυτό, τα προσφεύγοντα προβάλλουν νέα ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, αντλούμενη από το ότι ο κανονισμός 806/2014 και η οδηγία 2014/59 παραβιάζουν την αρχή για τη μεταβίβαση εξουσιών.

272 Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί νέο ισχυρισμό ο οποίος, καθόσον προβάλλεται μόλις κατά το στάδιο των παρατηρήσεων επί των υπομνημάτων παρέμβασης, είναι εκπρόθεσμος. Η νέα αυτή ένσταση ελλείψεως νομιμότητας δεν στηρίζεται σε κανένα νομικό ή πραγματικό στοιχείο που να ανέκυψε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.

273 Επομένως, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του πρώτου και του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, οι οποίοι στηρίζονται σε έλλειψη αιτιολογίας του καθεστώτος εξυγίανσης, προσβολή του δικαιώματος χρηστής διοίκησης που κατοχυρώνεται στο

άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχεία β′ και γ′, του Χάρτη και προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη

274 Με τον πρώτο και τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα προβάλλουν, κατ' ουσίαν, τρεις αιτιάσεις. Υποστηρίζουν ότι το ΕΣΕ, μη παρέχοντας πρόσβαση στο καθεστώς εξυγίανσης και στην αποτίμηση 2, πρώτον, παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Χάρτη, δεύτερον, προσέβαλε το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη και, τρίτον, προσέβαλε το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

– *Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης*

275 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το ΕΣΕ παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει από το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Χάρτη. Υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η μη δημοσιοποίηση του συνόλου του καθεστώτος εξυγίανσης καθώς και των αποτιμήσεων 1 και 2 τις εμπόδισε να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους το ΕΣΕ ενέκρινε το καθεστώς εξυγίανσης.

276 Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του Χάρτη, το οποίο αφορά το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, προβλέπει ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της.

277 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιβαλλόμενη από το άρθρο 296 ΣΛΕΕ αιτιολογία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στη φύση της οικείας πράξης και πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια και χωρίς αμφισημία τη συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εκδίδει την πράξη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους ελήφθη το μέτρο, στο δε αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκήσει τον έλεγχό του. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να παραθέτει εξαντλητικά όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία πράξης πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 296 ΣΛΕΕ πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται, καθώς και το σύνολο των κανόνων δικαίου που διέπουν τον σχετικό τομέα (βλ. αποφάσεις της 8ης Μαΐου 2019, Landeskreditbank Baden-Württemberg κατά ΕΚΤ, C-450/17 P, EU:C:2019:372, σκέψεις 85 και 87 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 21ης Οκτωβρίου 2020, ΕΚΤ κατά Estate of Espírito Santo Financial Group, C-396/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:845, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

278 Επιπλέον, ο βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας της πράξης πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί (βλ. αποφάσεις της 6ης Νοεμβρίου 2012, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής, C-551/10 P, EU:C:2012:681, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 23ης Μαΐου 2019, KPN κατά Επιτροπής, T-370/17, EU:T:2019:354, σκέψη 139 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 27ης Ιανουαρίου 2021, KPN κατά Επιτροπής, T-691/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:43, σκέψη 162).

279 Κατά πρώτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι ορισμένα χωρία που απαλείφθηκαν από το μη εμπιστευτική έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης στο οποίο είχαν πρόσβαση ήταν ουσιώδη για να λάβουν γνώση του σκεπτικού του και για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους άμυνας. Η απουσία των χωρίων αυτών εμποδίζει τα προσφεύγοντα να λάβουν γνώση των λόγων για τους οποίους το ΕΣΕ ενέκρινε καθεστώς εξυγίανσης και συνιστά παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης που αυτό υπέχει.

280 Αφενός, τα προσφεύγοντα απαριθμούν, στο δικόγραφο της προσφυγής, ορισμένα σημεία του καθεστώτος εξυγίανσης τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στην έκδοσή του που δημοσιεύθηκε αρχικώς από το ΕΣΕ στον ιστότοπό του στις 11 Ιουλίου 2017 και τα οποία συνιστούν, κατά την άποψή τους, σημαντικές πτυχές του.

281 Συναφώς, αρκεί η επισήμανση ότι τα διάφορα σημεία του καθεστώτος εξυγίανσης στα οποία αναφέρονται τα προσφεύγοντα περιλαμβάνονται στο σύνολό τους στις εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης που δημοσιεύθηκαν με λιγότερες περικοπές στον ιστότοπο του ΕΣΕ στις 2 Φεβρουαρίου και στις 31 Οκτωβρίου 2018 και ότι τα προσφεύγοντα ήταν σε θέση να λάβουν γνώση του περιεχομένου τους πριν από την κατάθεση του υπομνήματος απάντησης.

282 Αφετέρου, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν αναφέρει τον λόγο για τον οποίο δεν ελήφθησαν μέτρα έγκαιρης παρέμβασης, αναδιάρθρωσης ή προληπτικής εποπτείας. Συναφώς, υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης απλώς αναφέρει ότι το ίδρυμα ήταν «προβληματικό», χωρίς να διευκρινίζει τους λόγους και χωρίς να εξηγεί γιατί τα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης δεν ήταν επαρκή. Με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα προσθέτουν ότι, λόγω των απαλείψεων στην τελευταία έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης που δημοσιοποιήθηκε από το ΕΣΕ, εξακολουθούν να μη γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολόγησαν την εξυγίανση της Banco Popular και την επιλογή του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων.

283 Συναφώς, από το καθεστώς εξυγίανσης προκύπτει ότι το ΕΣΕ διευκρίνισε ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, πράγμα που συνιστά επαρκή αιτιολογία για την έγκριση του καθεστώτος αυτού.

284 Ειδικότερα, στο άρθρο 2 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι η ΕΚΤ είχε εκτιμήσει ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014. Επισήμανε ότι από διάφορα αντικειμενικά στοιχεία προέκυπτε ότι η Banco Popular πιθανότητα δεν θα ήταν σε θέση, στο εγγύς μέλλον, να εξοφλήσει τα χρέη της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές. Επιπλέον, οι δυσχέρειες της Banco Popular οι οποίες περιγράφονται στην εκτίμηση της ΕΚΤ και υπενθυμίζονται στο καθεστώς εξυγίανσης αρκούν για να εξηγηθεί το ότι η κατάσταση πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης της Banco Popular οφειλόταν στην επιδείνωση της κατάστασης ρευστότητάς της.

285 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το καθεστώς εξυγίανσης είναι επαρκώς κατά νόμον αιτιολογημένο και ότι τα προσφεύγοντα ήταν σε θέση να κατανοήσουν τους λόγους της πτώχευσης της Banco Popular και τη δικαιολόγηση της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης.

286 Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 26 του καθεστώτος εξυγίανσης απαριθμούνται τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των δυσχερειών της Banco Popular πριν από την εξυγίανση. Το άρθρο 3 του καθεστώτος εξυγίανσης αφορά τα εναλλακτικά μέτρα και αναφέρει, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, ότι δεν υπήρχε καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα ή με δράση των αρχών εποπτείας ή με απομείωση ή μετατροπή των σχετικών κεφαλαιακών μέσων επρόκειτο να αποφευχθεί η πτώχευση της Banco Popular εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

287 Ειδικότερα, στο άρθρο 3.3 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ εκτίμησε ότι δεν υπήρχε καμία εύλογη προοπτική αποτροπής της πτώχευσης της Banco Popular χάρη σε μέτρα προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης. Το ΕΣΕ επισήμανε ότι η ΕΚΤ, κατά την εκτίμηση της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή

βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, είχε επιβεβαιώσει ότι δεν υπήρχαν διαθέσιμα μέτρα προληπτικής εποπτείας ή έγκαιρης παρέμβασης για την άμεση αποκατάσταση της θέσης ρευστότητας της τράπεζας και την εξασφάλιση επαρκούς χρόνου σε αυτή για την υλοποίηση εταιρικής συναλλαγής ή άλλης λύσης. Τα μέτρα που είχε στη διάθεσή της η ΕΚΤ ως αρμόδια αρχή, δυνάμει της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 104 της οδηγίας 2013/36, των άρθρων 27 έως 29 της οδηγίας 2014/59 ή δυνάμει του άρθρου 16 του κανονισμού 1024/2013, δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν ότι η τράπεζα θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τα χρέη της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές, δεδομένης της έκτασης και του ρυθμού της διαπιστωθείσας επιδείνωσης της κατάστασης ρευστότητας.

288 Εξ αυτού προκύπτει ότι το ΕΣΕ εξήγησε επαρκώς στο καθεστώς εξυγίανσης τους λόγους για τους οποίους δεν αρκούσαν μέτρα έγκαιρης παρέμβασης για την αντιμετώπιση των δυσχερειών της Banco Popular.

289 Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 44 έως 46 του καθεστώτος εξυγίανσης εξηγούν για ποιον λόγο δεν ακολουθήθηκαν το σχέδιο εξυγίανσης του 2016 και, ιδίως, το εκεί προβλεπόμενο εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα του άρθρου 27 του κανονισμού 806/2014.

290 Το άρθρο 5 του καθεστώτος εξυγίανσης αφορά την επιλογή του εργαλείου εξυγίανσης, και το ΕΣΕ εξηγεί, ιδίως στο άρθρο 5.3, του εν λόγω καθεστώτος, για ποιον λόγο τα άλλα εργαλεία που απαριθμούνται στο άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014 δεν καθιστούσαν δυνατή την επίτευξη των σκοπών της εξυγίανσης στον ίδιο βαθμό.

291 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι το καθεστώς εξυγίανσης είναι επαρκώς κατά νόμον αιτιολογημένο και ότι οι διάφορες αυτές διατάξεις του καθεστώτος εξυγίανσης παρείχαν στα προσφεύγοντα τη δυνατότητα να κατανοήσουν τους λόγους της επιλογής του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων ως εργαλείου εξυγίανσης.

292 Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι τα επιχειρήματα των προσφευγόντων σχετικά με την έλλειψη αιτιολογίας είναι γενικόλογα, δεν παραπέμπουν στο περιεχόμενο του καθεστώτος εξυγίανσης και δεν εξηγούν γιατί τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτό και μνημονεύονται ανωτέρω είναι ανεπαρκή για την κατανόηση του περιεχομένου του.

293 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα επιχειρήματα των προσφευγόντων δεν αρκούν για να αποδειχθεί η ύπαρξη παράβασης της υποχρέωσης αιτιολόγησης όσον αφορά το καθεστώς εξυγίανσης.

294 Κατά δεύτερο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, με το δικόγραφο της προσφυγής, ότι η αποτίμηση 2 δεν τους κοινοποιήθηκε, οπότε τους είναι αδύνατο να γνωρίζουν τα κριτήρια αξιολόγησης που χρησιμοποίησε ο ανεξάρτητος εμπειρογνώμων.

295 Όμως, η αποτίμηση 2 δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο του ΕΣΕ, στις 2 Φεβρουαρίου και στις 31 Οκτωβρίου 2018, σε εκδόσεις με όλο και λιγότερες περικοπές.

296 Διαπιστώνεται ότι, με το υπόμνημα απάντησης, κατόπιν των δημοσιεύσεων αυτών, τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα περί ανεπαρκούς αιτιολογίας της αποτίμησης 2.

297 Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι, στην αποτίμηση 2, η Deloitte εξήγησε τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησε και ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι, για τον καθορισμό της οικονομικής αξίας της Banco Popular, είχε χρησιμοποιήσει το σενάριο της πώλησης της Banco Popular κατ' εφαρμογήν του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων, πράγμα που απαιτούσε την εκτίμηση των προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού με εμπορικούς όρους. Εξήγησε ότι η οικονομική του εκτίμηση αποσκοπούσε στο να παράσχει μια εκτίμηση της αξίας που θα προσέφερε ένας δυνητικός αγοραστής για το σύνολο της τράπεζας και ότι είχε υιοθετήσει προσέγγιση ανά κατηγορία στοιχείων του ενεργητικού. Επισήμανε επίσης ότι στηρίχθηκε στις απαιτήσεις του άρθρου 36 της οδηγίας 2014/59 (το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 20 του κανονισμού 806/2014) και στο οριστικό σχέδιο ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) υπ' αριθ. 2017/05, της 23ης Μαΐου 2017, σχετικά με την αποτίμηση με σκοπό την εξυγίανση. Στη συνέχεια, στην αποτίμηση 2, η Deloitte εξήγησε την προσέγγιση που χρησιμοποίησε για την αποτίμηση κάθε κατηγορίας στοιχείων του ενεργητικού.

298 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα κριτήρια αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση 2 αποσαφηνίστηκαν επαρκώς.

299 Κατά τρίτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, μετά την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, δεν υπήρχε λόγος να μη δημοσιοποιηθεί ολόκληρο το κείμενο του καθεστώτος αυτού και της αποτίμησης 2. Με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα αμφισβητούν το γεγονός ότι μόνον ο αποδέκτης του καθεστώτος εξυγίανσης, ήτοι το FROB, δικαιούται να λάβει αιτιολογημένη απόφαση. Δεδομένου ότι τα προσφεύγοντα νομιμοποιούνται να αμφισβητήσουν το καθεστώς εξυγίανσης, έχουν το δικαίωμα να λάβουν αιτιολογημένη απόφαση.

300 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα προσφεύγοντα δεν είναι αποδέκτες του καθεστώτος εξυγίανσης, το οποίο απευθύνεται στο FROB. Τα προσφεύγοντα πρέπει να θεωρηθούν τρίτοι με αποτέλεσμα να μην έχουν δικαίωμα στην κοινοποίηση του καθεστώτος εξυγίανσης.

301 Δυνάμει του άρθρου 29, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014, το ΕΣΕ δημοσιεύει στον επίσημο ιστότοπό του είτε αντίγραφο του καθεστώτος εξυγίανσης είτε ανακοίνωση στην οποία συνοψίζονται τα αποτελέσματα της δράσης εξυγίανσης, και ιδίως τα αποτελέσματα για τους πελάτες λιανικής.

302 Εν προκειμένω, στις 7 Ιουνίου 2017, το ΕΣΕ δημοσίευσε στον ιστότοπό του ανακοίνωση σχετικά με την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης συνοδευόμενη από έγγραφο το οποίο συνόψιζε τα αποτελέσματα της εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014. Στις 11 Ιουλίου 2017, το ΕΣΕ δημοσίευσε μη εμπιστευτική έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης. Εκτός αυτού, το ΕΣΕ δημοσίευσε στον ιστότοπό του, στις 2 Φεβρουαρίου 2018 και στη συνέχεια στις 31 Οκτωβρίου 2018, μη εμπιστευτικές εκδόσεις -με λιγότερες περικοπές- του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2.

303 Επιπλέον, το άρθρο 88, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει τα εξής:

«Πριν από τη δημοσιοποίηση οποιασδήποτε πληροφορίας το [ΕΣΕ] μεριμνά ώστε αυτή να μην περιλαμβάνει εμπιστευτικές πληροφορίες, ιδίως μέσω της εκτίμησης των ενδεχόμενων συνεπειών της δημοσιοποίησης αυτής στο δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τη χρηματοοικονομική, νομισματική ή οικονομική πολιτική, στα εμπορικά συμφέροντα φυσικών και νομικών προσώπων και στον σκοπό των επιθεωρήσεων, ερευνών και ελέγχων. Η διαδικασία εξακρίβωσης των συνεπειών της δημοσιοποίησης πληροφοριών περιλαμβάνει ειδική στάθμιση των συνεπειών κάθε δημοσιοποίησης του περιεχομένου και των λεπτομερειών των σχεδίων εξυγίανσης που αναφέρονται στα άρθρα 8 και 9, των πορισμάτων

κάθε αξιολόγησης που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 10 ή του σχεδίου εξυγίανσης που αναφέρεται στο άρθρο 18.»

304 Η διάταξη αυτή προβλέπει ρητώς την υποχρέωση του ΕΣΕ να διασφαλίζει, πριν από τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση σε τρίτον του καθεστώτος εξυγίανσης, ότι το καθεστώς αυτό δεν περιλαμβάνει εμπιστευτικές πληροφορίες. Η υποχρέωση αυτή ισχύει επίσης για την αποτίμηση 2, η οποία αποτελεί παράρτημα του καθεστώτος εξυγίανσης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κατ' εφαρμογήν του άρθρου 12.2 του εν λόγω καθεστώτος.

305 Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται ότι δεν υφίσταται η προσαπτόμενη από καταγγέλλοντα κρατική ενίσχυση μπορεί, υπό το πρίσμα της υποχρέωσης τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου, να είναι επαρκώς αιτιολογημένη χωρίς να περιέχει το σύνολο των αριθμητικών στοιχείων επί των οποίων στηρίζεται η συλλογιστική του θεσμικού αυτού οργάνου (πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ., C-341/06 P και C-342/06 P, EU:C:2008:375, σκέψεις 108 έως 111). Επομένως, η μη εμπιστευτική έκδοση τέτοιας απόφασης, όταν αναδεικνύει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική της Επιτροπής καθώς και τη μεθοδολογία που αυτή χρησιμοποίησε, κατά τρόπο που να παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίσουν τους σχετικούς λόγους και στο Γενικό Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του, αρκεί για να τηρηθεί η υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει το ίδιο θεσμικό όργανο (πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Club Hotel Loutraki κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-131/15 P, EU:C:2016:989, σκέψη 55).

306 Επιπλέον, όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία που χρησιμοποίησε η Deloitte για την αποτίμηση 2 και τα οποία έλαβε υπόψη το ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι αυτά αποτελούν περίπλοκες τεχνικές εκτιμήσεις. Εφόσον από το καθεστώς εξυγίανσης προκύπτει σαφώς η συλλογιστική του ΕΣΕ κατά τρόπο που να επιτρέπει τη μεταγενέστερη αμφισβήτηση της βασιμότητάς της ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου, είναι περιττό να απαιτείται ειδική αιτιολογία για καθεμία από τις τεχνικής φύσεως επιλογές ή για κάθε αριθμητικό στοιχείο επί των οποίων στηρίχθηκε η αιτιολογία αυτή (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ., C-341/06 P και C-342/06 P, EU:C:2008:375, σκέψη 108 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

307 Όμως, αφενός, τα προσφεύγοντα δεν αμφισβητούν ότι το καθεστώς εξυγίανσης και η αποτίμηση 2 περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες τις οποίες το ΕΣΕ υποχρεούται να προστατεύει. Αφετέρου, δεν διευκρίνισαν σε ποιον βαθμό τα στοιχεία που απεκρύβησαν στις μη εμπιστευτικές εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2 ήταν αναγκαία για την κατανόηση του καθεστώτος εξυγίανσης.

308 Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι το ΕΣΕ παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης την οποία υπείχε καθόσον απέκρυψε τα οικονομικά στοιχεία στις μη εμπιστευτικές εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2.

309 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να προβάλλουν δικαίωμα να τους κοινοποιηθεί ολόκληρο το κείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2 ούτε να δημοσιευθούν τα κείμενα αυτά.

310 Κατά τέταρτο λόγο, με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν απλώς ότι η μη δημοσίευση της αποτίμησης 1, η οποία εν συνεχεία προσκομίστηκε σε έκδοση με λιγότερες περικοπές τον Φεβρουάριο του 2018, και στη συνέχεια σε έκδοση με ακόμη λιγότερες περικοπές τον Οκτώβριο του 2018, τις εμπόδισε να λάβουν γνώση ενός ουσιώδους τμήματος του καθεστώτος εξυγίανσης.

311 Αρκεί η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι ανεπαρκής για να στοιχειοθετηθεί παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, δεδομένου ότι τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν ποιο τμήμα της συλλογιστικής που ακολούθησε το ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης δεν ήταν σε θέση να κατανοήσουν λόγω της μη δημοσίευσης ολόκληρης της αποτίμησης 1.

312 Κατά πέμπτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το ΕΣΕ δεν μπορεί να διατείνεται ότι τήρησε την υποχρέωση αιτιολόγησης δημοσιεύοντας, στις 2 Φεβρουαρίου και στις 31 Οκτωβρίου 2018, εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης και των αποτιμήσεων 1 και 2 με λιγότερες περικοπές, δεδομένου ότι η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να εκπληρώνεται εκ των υστέρων.

313 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι οι διαδοχικές δημοσιεύσεις στον ιστότοπο του ΕΣΕ αφορούν το καθεστώς εξυγίανσης και τις αποτιμήσεις 1 και 2 ως είχαν στις αρχικές τους εκδόσεις. Σκοπός των δημοσιεύσεων αυτών ήταν να παρασχεθεί στο κοινό ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα αυτά, δημοσιοποιώντας τμήματα τα οποία είχαν αρχικώς χαρακτηρισθεί ως εμπιστευτικά. Δεν επρόκειτο για δημοσίευση από το ΕΣΕ πληροφοριών οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν εξ αρχής στο καθεστώς εξυγίανσης ή στις αποτιμήσεις 1 και 2 και οι οποίες είχαν ως αντικείμενο τη συμπλήρωση της αιτιολογίας τους.

314 Κατ’ έκτο λόγο, τα προσφεύγοντα επικαλούνται, με το υπόμνημα απάντησης, τις αποφάσεις που εξέδωσε η ομάδα εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ στις 28 Νοεμβρίου 2017 και στις 19 Ιουνίου 2018, σε απάντηση των αιτήσεών της περί πρόσβασης στα έγγραφα κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 και του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43), και κατόπιν των οποίων το ΕΣΕ δημοσίευσε στον ιστότοπό του, τον Φεβρουάριο και τον Οκτώβριο του 2018, μη εμπιστευτικές εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης και των αποτιμήσεων 1 και 2, με λιγότερες περικοπές. Υποστηρίζουν ότι η ομάδα εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ επισήμανε ότι η άρνηση πρόσβασης στο βασικό περιεχόμενο του καθεστώτος εξυγίανσης και των αποτιμήσεων αποτελούσε ένδειξη της προσβολής του δικαιώματος σε αιτιολογημένη απόφαση και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

315 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στην απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2017, η ομάδα εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ ανέφερε ότι η απόφαση του ΕΣΕ να αρνηθεί πλήρως την πρόσβαση στην αποτίμηση 2 δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 ήταν υπερβολική και ότι ο ισχυρισμός του ΕΣΕ ότι κάθε δημοσιοποίηση της αποτίμησης 2 και, κατά συνέπεια, η δημοσιοποίησή της με λιγότερες περικοπές σε εμπιστευτική μορφή θα έθιγε τον σκοπό προστασίας συμφέροντος προστατευόμενου από τον κανονισμό 1049/2001 δεν ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση αιτιολόγησης. Η ομάδα εξέτασης προσφυγών έκρινε επίσης ότι οι δηλώσεις του ΕΣΕ που δικαιολογούσαν την εξαίρεση από τη δημοσιοποίηση του καθεστώτος εξυγίανσης ήταν τόσο αόριστες και γενικές ώστε να μην καθιστούν δυνατή την εκπλήρωση της υποχρέωσης αιτιολόγησης.

316 Επομένως, οι εκτιμήσεις της ομάδας εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ σχετικά με την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης δεν αφορούσαν το καθεστώς εξυγίανσης ούτε την αποτίμηση 2, αλλά την απόφαση που εξέδωσε το ΕΣΕ στο πλαίσιο του κανονισμού 1049/2001, με την οποία δεν επετράπη η πρόσβαση των προσφευγόντων στα έγγραφα αυτά.

317 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, από τα αποσπάσματα των αποφάσεων της ομάδας εξέτασης προσφυγών, τα οποία παρατίθενται στο υπόμνημα απάντησης, δεν προκύπτει ότι η ομάδα αυτή έκρινε ότι η αρχικώς δημοσιευθείσα από το ΕΣΕ έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης συνεπαγόταν παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης. Όπως επισημαίνει το ΕΣΕ, η ομάδα εξέτασης προσφυγών δεν είναι αρμόδια να αποφαίνεται επί του κύρους του καθεστώτος εξυγίανσης και δεν μπορεί να αποφαίνεται επί παράβασης της υποχρέωσης αιτιολόγησης του.

318 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι οι εκδόσεις των αποτιμήσεων 1 και 2 και του καθεστώτος εξυγίανσης με λιγότερες περικοπές δημοσιεύτηκαν από το ΕΣΕ στον ιστότοπό του, στις 2 Φεβρουαρίου και στις 31 Οκτωβρίου 2018, ως αποτέλεσμα της έκδοσης των αποφάσεων της ομάδας εξέτασης προσφυγών της 28ης Νοεμβρίου 2017 και της 19ης Ιουνίου 2018.

319 Επομένως, οι αποφάσεις της ομάδας εξέτασης προσφυγών τις οποίες επικαλούνται τα προσφεύγοντα δεν ασκούν επιρροή προκειμένου να αποδειχθεί παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης του ΕΣΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης ή ανεπαρκής αιτιολογία της αποτίμησης 2.

320 Επομένως, η πρώτη αιτίαση, σχετικά με την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με την προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο*

321 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η μη κοινοποίηση της αποτίμησης 2 συνιστά προσβολή του δικαιώματός τους πρόσβασης στον φάκελο, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη.

322 Το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη, σχετικά με το δικαίωμα χρηστής διοίκησης, προβλέπει ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου.

323 Το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο προβλέπεται από το άρθρο 90, παράγραφος 4, του κανονισμού 806/2014, κατά το οποίο:

«Τα πρόσωπα που αποτελούν αντικείμενο των αποφάσεων του [ΕΣΕ] έχουν δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο του [ΕΣΕ], με την επιφύλαξη του έννομου συμφέροντος άλλων προσώπων για την προστασία του επιχειρηματικού απορρήτου τους. Το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο δεν καλύπτει τις εμπιστευτικές πληροφορίες ή τα εσωτερικής χρήσης προπαρασκευαστικά έγγραφα του [ΕΣΕ].»

324 Στο πλαίσιο της αιτίασης αυτής, τα προσφεύγοντα στηρίζονται, κατ’ ουσίαν, στις σκέψεις 81 έως 83 της απόφασης της 29ης Ιουνίου 1995, Solvay κατά Επιτροπής (T-30/91, EU:T:1995:115), με τις οποίες το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού, ότι δεν εναπόκειται στην Επιτροπή και μόνο να αποφασίσει ποια είναι τα έγγραφα που είναι χρήσιμα για την άμυνα της ενδιαφερόμενης επιχείρησης. Όσον αφορά την πραγματοποίηση δύσκολων και σύνθετων οικονομικών εκτιμήσεων, η Επιτροπή υποχρεούται να

δίνει στους συμβούλους της εν λόγω ενδιαφερόμενης επιχείρησης τη δυνατότητα να εξετάζουν τα έγγραφα που ενδεχομένως είναι κρίσιμα, προκειμένου να εκτιμήσουν την αποδεικτική τους αξία για την άμυνα. Το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι δεν μπορούσε να επιδοκιμάσει το γεγονός ότι η Επιτροπή, αποφασίζοντας σχετικά με την παράβαση, ήταν η μόνη που είχε στην κατοχή της τα κρίσιμα έγγραφα και ήταν επομένως η μόνη που είχε τη δυνατότητα να αποφασίσει να τα χρησιμοποιήσει ή όχι κατά της προσφεύγουσας, ενώ η προσφεύγουσα δεν είχε πρόσβαση σ' αυτά και δεν μπορούσε επομένως να αποφασίσει, αντιστοίχως, να τα χρησιμοποιήσει ή όχι για την άμυνά της. Σε μια τέτοια περίπτωση, τα δικαιώματα άμυνας της προσφεύγουσας κατά τη διοικητική διαδικασία θα περιορίζονταν υπερβολικά σε σχέση με τις εξουσίες της Επιτροπής.

325 Συναφώς, υπενθυμίζεται, κατά πρώτο λόγο, ότι, στις υποθέσεις ανταγωνισμού, πρόσβαση στον φάκελο παρέχεται ιδίως προκειμένου να έχουν οι αποδέκτες της ανακοίνωσης αιτιάσεων τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των αποδεικτικών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον φάκελο της Επιτροπής, ούτως ώστε να εκφράσουν λυσιτελώς την άποψή τους επί των συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε η Επιτροπή με την ανακοίνωση αιτιάσεων βάσει των στοιχείων αυτών. Αυτό το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο συνεπάγεται ότι η Επιτροπή παρέχει στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση τη δυνατότητα εξέτασης του συνόλου των περιλαμβανόμενων στον φάκελο της έρευνας εγγράφων, τα οποία ενδέχεται να είναι κρίσιμα για την άμυνα της επιχείρησης αυτής. Στα έγγραφα αυτά συγκαταλέγονται τόσο τα ενοχοποιητικά όσο και τα απαλλακτικά στοιχεία, πλην των επιχειρηματικών απορρήτων άλλων επιχειρήσεων, των εσωτερικών εγγράφων της Επιτροπής και άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών (βλ. απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, NKT Verwaltung και NKT κατά Επιτροπής, C-607/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:385, σκέψεις 261 και 262 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

326 Κατά δεύτερο λόγο, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής με αντικείμενο την επιβολή προστίμου σε επιχείρηση για παραβίαση των κανόνων περί ανταγωνισμού επιβάλλει να παρέχεται στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση η δυνατότητα να καταστήσει λυσιτελώς γνωστή την άποψή της σχετικά με το υποστατό και τον κρίσιμο χαρακτήρα των πραγματικών περιστατικών και περιστάσεων των οποίων γίνεται επίκληση καθώς και σχετικά με τα έγγραφα που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή για να στηρίξει την εκτίμησή της ότι συντρέχει παράβαση. Τα δικαιώματα αυτά διαλαμβάνονται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχεία α′ και β′, του Χάρτη (βλ. απόφαση της 28ης Νοεμβρίου 2019, Brugg Kabel και Kabelwerke Brugg κατά Επιτροπής, C-591/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:1026, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

327 Κατά τρίτο λόγο, όσον αφορά, γενικότερα, τον σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, του Χάρτη, αυτός περιλαμβάνει το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης και το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας (βλ. αποφάσεις της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 2ας Δεκεμβρίου 2020, Kalai κατά Συμβουλίου, T-178/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2020:580, σκέψη 73).

328 Κατά τέταρτο λόγο, πρέπει να υπομνησθεί ότι η προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο κατά τη διαδικασία που προηγείται της έκδοσης απόφασης μπορεί, καταρχήν, να επιφέρει την ακύρωση της απόφασης αυτής όταν έχουν θιγεί τα δικαιώματα άμυνας [βλ. αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2011, Solvay κατά Επιτροπής, C-109/10 P, EU:C:2011:686, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 15ης Ιουλίου 2015, Akzo Nobel κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-47/10, EU:T:2015:506, σκέψη 349 (μη δημοσιευθείσα) και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

329 Από τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 325 έως 328 ανωτέρω προκύπτει ότι τόσο το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη όσο και, ειδικότερα, η πρόσβαση στον φάκελο στις υποθέσεις ανταγωνισμού αφορούν πρόσωπα ή επιχειρήσεις κατά των οποίων έχουν κινηθεί διαδικασίες ή εκδοθεί αποφάσεις.

330 Εν προκειμένω, από το άρθρο 90, παράγραφος 4, του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο αφορά την οντότητα που αποτελεί το αντικείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης, ήτοι την Banco Popular, και όχι τους μετόχους ή τους πιστωτές της.

331 Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να επικαλεστούν δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο.

332 Εξάλλου, τόσο το άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη όσο και το άρθρο 90, παράγραφος 4, του κανονισμού 806/2014 προβλέπουν ότι ορισμένα στοιχεία μπορούν να προστατεύονται εφόσον είναι εμπιστευτικά.

333 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι η μη κοινοποίηση από το ΕΣΕ της αποτίμησης 2 κατά τη διοικητική διαδικασία που οδήγησε στην έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης συνιστά προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη.

334 Τέλος, στο μέτρο που, με την αιτίαση αυτή, τα προσφεύγοντα προβάλλουν δικαίωμα να λάβουν κοινοποίηση της αποτίμησης 2 μετά την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, επισημαίνεται ότι μια τέτοια μεταγενέστερη κοινοποίηση δεν εμπίπτει στο δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο β′, του Χάρτη.

335 Εν πάση περιπτώσει, υπενθυμίζεται ότι, όπως αναφέρουν τα προσφεύγοντα, υπέβαλαν στο ΕΣΕ αιτήσεις πρόσβασης στα έγγραφα δυνάμει του κανονισμού 1049/2001, οι οποίες οδήγησαν το ΕΣΕ να δημοσιεύσει στον ιστότοπό του, στις 2 Φεβρουαρίου 2018 και στη συνέχεια στις 31 Οκτωβρίου 2018, μη εμπιστευτικές εκδόσεις της αποτίμησης 2.

336 Επιπλέον, από την ανάλυση της πρώτης αιτίασης προκύπτει ότι, στο μέτρο που τα προσφεύγοντα δεν είναι αποδέκτες του καθεστώτος εξυγίανσης ούτε της αποτίμησης 2 η οποία αποτελεί παράρτημα του εν λόγω καθεστώτος και στο μέτρο που δεν αμφισβητούν ότι η αποτίμηση 2 περιέχει εμπιστευτικά στοιχεία, δεν μπορούν να προβάλουν δικαίωμα να τους κοινοποιηθεί το πλήρες κείμενο της αποτίμησης 2 ούτε να δημοσιευθεί το ίδιο αυτό κείμενο.

337 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση, σχετικά με προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο, πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής*

338 Με τον πρώτο και τον τέταρτο λόγο ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα προβάλλουν προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, λόγω, αφενός, της έλλειψης αιτιολογίας του καθεστώτος εξυγίανσης και, αφετέρου, της προσβολής των δικαιωμάτων τους άμυνας και της παραβίασης της αρχής της ισότητας των όπλων, δεδομένου ότι το ΕΣΕ δεν τους επέτρεψε την πρόσβαση στα πλήρη κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2.

339 Υπογραμμίζεται ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη επιβάλλει να είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η διοικητική απόφαση που τον αφορά, είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχουν γνωστοποιηθεί οι λόγοι αυτοί κατόπιν αίτησής του, χωρίς να θίγεται η εξουσία του αρμόδιου δικαστή να απαιτήσει από την οικεία αρχή να προβεί στη γνωστοποίησή τους, προκειμένου να παρασχεθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, καθώς και για να παρασχεθεί στον δικαστή η πλήρης δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας της επίδικης εθνικής απόφασης (βλ. αποφάσεις της 26ης Απριλίου 2018, Donnellan, C-34/17, EU:C:2018:282, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 24ης Νοεμβρίου 2020, Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 και C-226/19, EU:C:2020:951, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 3ης Φεβρουαρίου 2021, Ramazani Shadary κατά Συμβουλίου, T-122/19, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:61, σκέψη 50 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

340 Επισημαίνεται ότι από την ανάλυση της πρώτης αιτίασης προκύπτει ότι το επιχείρημα των προσφευγόντων περί παράβασης της υποχρέωσης αιτιολόγησης απορρίφθηκε. Από την ανάλυση της πρώτης και της δεύτερης αιτίασης προκύπτει επίσης ότι τα προσφεύγοντα δεν είχαν δικαίωμα να τους κοινοποιηθούν τα πλήρη κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης ή της αποτίμησης 2 ούτε δικαίωμα να δημοσιευτούν τα κείμενα αυτά.

341 Επομένως, οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων με την υπό κρίση αιτίαση, οι οποίοι αφορούν προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων και προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, καθόσον στηρίζονται στα ίδια επιχειρήματα, πρέπει να απορριφθούν.

342 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, στις 11 Ιουλίου 2017, το ΕΣΕ δημοσίευσε στον ιστότοπό του μη εμπιστευτική έκδοση του καθεστώτος εξυγίανσης. Τα προσφεύγοντα, δεδομένου ότι είχαν πρόσβαση στην έκδοση αυτή, μπόρεσαν να προσβάλλουν το εν λόγω καθεστώς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου με την υπό κρίση προσφυγή.

343 Επιπλέον, μετά την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής και κατόπιν των αποφάσεων της ομάδας εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ που μνημονεύονται στη σκέψη 314 ανωτέρω, το ΕΣΕ δημοσίευσε στον ιστότοπό του, στις 2 Φεβρουαρίου και στις 31 Οκτωβρίου 2018, ήτοι πριν από την κατάθεση του υπομνήματος απάντησης, εκδόσεις –με λιγότερες περικοπές– του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2. Επομένως, τα προσφεύγοντα ήταν σε θέση να προβάλουν επιχειρήματα σχετικά με τις εκδόσεις αυτές.

344 Στο μέτρο που διαπιστώθηκε ότι τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι οι εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2 οι οποίες δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο του ΕΣΕ και στις οποίες είχαν πρόσβαση ήταν ανεπαρκώς αιτιολογημένες, δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι η άσκηση των δικαιωμάτων τους άμυνας ή του δικαιώματός τους σε πραγματική προσφυγή απαιτούσε πρόσβαση σε πλήρες κείμενο.

345 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο έχει την ευχέρεια, μέσω μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας ή μέτρου διεξαγωγής αποδείξεων, να ζητήσει από το ΕΣΕ να προσκομίσει κάθε έγγραφο που θεωρεί κρίσιμο για την επίλυση της διαφοράς, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 91, στοιχείο β', και του άρθρου 92, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας. Εντούτοις, σύμφωνα με το άρθρο 103, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι

ορισμένες πληροφορίες περιλαμβανόμενες στα έγγραφα αυτά έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα και, επομένως, να αποφασίσει ότι δεν θα κοινοποιηθούν στους λοιπούς διαδίκους και ιδίως στους προσφεύγοντες.

346 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να διατάξει την προσκόμιση των εγγράφων τα οποία αφορά η αίτηση των προσφευγόντων δεν διασφαλίζει στους τελευταίους την πρόσβαση στο πλήρες κείμενο των εγγράφων αυτών εάν το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι τα οικεία έγγραφα περιέχουν εμπιστευτικά στοιχεία.

347 Επιπλέον, εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο, στις 12 Μαΐου 2021, με διάταξη περί διεξαγωγής αποδείξεων, ζήτησε από το ΕΣΕ να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν οι εμπιστευτικές εκδόσεις του καθεστώτος εξυγίανσης, η αποτίμηση 2 και η εκτίμηση της ΕΚΤ σχετικά με το αν η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Σύμφωνα με το άρθρο 103 του Κανονισμού Διαδικασίας, αφού εξέτασε το περιεχόμενο των εγγράφων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα στοιχεία που είχαν αποκρυβεί στις εκδόσεις των ως άνω εγγράφων οι οποίες είχαν δημοσιευθεί στους ιστοτόπους του ΕΣΕ και της ΕΚΤ δεν ασκούσαν επιρροή για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς. Ως εκ τούτου, με διάταξη της 9ης Ιουνίου 2021, το Γενικό Δικαστήριο αφαίρεσε τις εμπιστευτικές εκδόσεις των εγγράφων αυτών από τη δικογραφία.

348 Επιπλέον, τα λοιπά επιχειρήματα των προσφευγόντων που σκοπούν να αποδείξουν προσβολή του δικαιώματός τους σε πραγματική προσφυγή πρέπει επίσης να απορριφθούν.

349 Αφενός, κακώς τα προσφεύγοντα στηρίζονται στη νομολογία σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα, κατά την οποία η τήρηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης της αιτιολογίας μιας απόφασης είναι αναγκαία προκειμένου να παρέχεται στους αποδέκτες των περιοριστικών μέτρων η δυνατότητα να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και προκειμένου να γίνει σεβαστό το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

350 Πράγματι, σε αντίθεση με τα περιοριστικά μέτρα με τα οποία επιβάλλεται σε ένα πρόσωπο ατομικό μέτρο οικονομικής και χρηματοοικονομικής κύρωσης (δέσμευση κεφαλαίων), το καθεστώς εξυγίανσης δεν συνιστά ατομικό μέτρο εις βάρος των μετόχων της Banco Popular και, ως εκ τούτου, των προσφευγόντων.

351 Επομένως, η νομολογία που μνημονεύουν τα προσφεύγοντα δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

352 Αφετέρου, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, με το υπόμνημα απάντησης, ότι η ομάδα εξέτασης προσφυγών του ΕΣΕ έκρινε ότι το ΕΣΕ, αρνούμενο να τους επιτρέψει την πρόσβαση στο βασικό περιεχόμενο του καθεστώτος εξυγίανσης και στις αποτιμήσεις 1 και 2, προσέβαλε το δικαίωμά τους σε πραγματική προσφυγή.

353 Επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν σε ποια απόφαση της ομάδας εξέτασης προσφυγών αναφέρονται, ήτοι εκείνη της 28ης Νοεμβρίου 2017 ή εκείνη της 19ης Ιουνίου 2018, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται στο Γενικό Δικαστήριο η δυνατότητα να προσδιορίσει επακριβώς τα στοιχεία που θα μπορούσε να κρίνει ότι στηρίζουν το επιχείρημα αυτό.

354 Εν πάση περιπτώσει, αρκεί να υπομνησθεί ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 85, παράγραφος 3, και του άρθρου 90, παράγραφος 3, του κανονισμού 806/2014, η ομάδα εξέτασης προσφυγών είναι αρμόδια να αποφαίνεται επί προσφυγής ασκηθείσας κατά επιβεβαιωτικής απόφασης του ΕΣΕ, εκδοθείσας βάσει του κανονισμού 1049/2001, σχετικά με αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα. Ο

ρόλος της συνίσταται στην εξέταση του ζητήματος αν το ΕΣΕ δικαιολόγησε ορθώς την άρνηση πρόσβασης στα έγγραφα υπό το πρίσμα των εξαιρέσεων που προβλέπει ο κανονισμός αυτός και όχι στην εκτίμηση της νομιμότητας αποφάσεων όπως το καθεστώς εξυγίανσης και οι αποτιμήσεις 1 και 2.

355 Τέλος, τα προσφεύγοντα επικαλούνται παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων.

356 Συναφώς, κατά τη νομολογία, η αρχή της ισότητας των όπλων, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κατοχυρούμενης στο άρθρο 47 του Χάρτη αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των δικαιωμάτων που οι ιδιώτες αντλούν από το δίκαιο της Ένωσης, καθόσον αποτελεί επακόλουθο, όπως μεταξύ άλλων η αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως, της ίδιας της έννοιας της δίκαιης δίκης, συνεπάγεται την υποχρέωση να παρέχεται σε καθέναν από τους διαδίκους η εύλογη δυνατότητα να εκθέσει την άποψή του, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών του στοιχείων, υπό συνθήκες που δεν τον περιάγουν σε σαφώς μειονεκτική θέση έναντι του αντιδίκου (βλ. απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

357 Σκοπός της αρχής αυτής είναι η διασφάλιση της δικονομικής ισορροπίας μεταξύ των διαδίκων στην ένδικη διαδικασία, ώστε να εξασφαλίζεται η ισότητα των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των διαδίκων αυτών όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τους κανόνες που διέπουν τη διεξαγωγή των αποδείξεων και την κατ' αντιμωλίαν διαδικασία ενώπιον του δικαστή, καθώς και τα δικαιώματα άσκησης ένδικων βοηθημάτων από τους εν λόγω διαδίκους. Για να τηρηθούν οι σχετικές με το δικαίωμα για δίκαιη δίκη επιταγές, πρέπει οι διάδικοι να γνωρίζουν και να μπορούν να συζητήσουν κατ' αντιμωλίαν τόσο τα πραγματικά όσο και τα νομικά στοιχεία που έχουν αποφασιστική σημασία για την έκβαση της διαδικασίας (βλ. απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

358 Δεδομένου, όμως, ότι το ΕΣΕ δεν αποτελεί δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη και, ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να επικαλεστούν βασίμως κατά του καθεστώτος εξυγίανσης το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Deza/ECHA, T-115/15, EU:T:2017:329, σκέψη 213).

359 Ως εκ τούτου, η τρίτη αιτίαση, σχετικά με προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, πρέπει να απορριφθεί.

360 Επομένως, ο πρώτος και ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 και του άρθρου 32 της οδηγίας 2014/59

361 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το ΕΣΕ παρέβη το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 και το άρθρο 32 της οδηγίας 2014/59 και υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως στο μέτρο που δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές για την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης. Επισημαίνουν ότι το πρόβλημα της Banco Popular δεν ήταν πρόβλημα φερεγγυότητας, αλλά ρευστότητας, οπότε δεν ήταν αναγκαίο το καθεστώς εξυγίανσης.

362 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι, δεδομένου ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν στηρίζεται στο άρθρο 32 της οδηγίας 2014/59, ο λόγος ακυρώσεως είναι αλυσιτελής στο μέτρο που στηρίζεται σε παράβαση της διάταξης αυτής.

363 Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι το ΕΣΕ εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης μόνον εφόσον κρίνει ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

«α) η οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης·

β) έχοντας υπόψη το χρονοδιάγραμμα και όλες τις σχετικές περιστάσεις, δεν υπάρχει καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ΘΣΠ [θεσμικού συστήματος προστασίας], ή με δράση των αρχών εποπτείας (συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης ή της απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων σύμφωνα με το άρθρο 21) που αναλαμβάνεται έναντι της οντότητας, θα αποφευχθεί η πτώχευση της οντότητας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος·

γ) η δράση εξυγίανσης είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με την παράγραφο 5.»

364 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως υποδιαιρείται κατ' ουσίαν σε τρία σκέλη, τα οποία αντιστοιχούν σε καθεμία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014.

– Επί του πρώτου σκέλους, σχετικά με την πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014

365 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, δεδομένου ότι η Banco Popular αντιμετώπιζε πρόβλημα ρευστότητας και όχι φερεγγυότητας, δεν βρισκόταν σε κατάσταση πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014.

366 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι στις 6 Ιουνίου 2017, η ΕΚΤ προέβη σε εκτίμηση της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατόπιν διαβούλευσης με το ΕΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014. Στην εκτίμηση αυτή, η ΕΚΤ, λαμβάνοντας υπόψη, ειδικότερα, την υπερβολική εκροή καταθέσεων, την ταχύτητα με την οποία η τράπεζα απώλεσε τα ταμειακά της διαθέσιμα και την αδυναμία της να εξασφαλίσει άλλες πηγές ρευστότητας, έκρινε ότι υπήρχαν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η Banco Popular πιθανώς δεν θα ήταν σε θέση, στο εγγύς μέλλον, να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν αυτές θα καθίσταντο απαιτητές. Η ΕΚΤ συνήγαγε εξ αυτού ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή, εν πάση περιπτώσει, πιθανής στο εγγύς μέλλον πτώχευσης, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 4, στοιχείο γ', του κανονισμού 806/2014.

367 Δεύτερον, με επιστολή της 6ης Ιουνίου 2017, το διοικητικό συμβούλιο της Banco Popular πληροφόρησε την ΕΚΤ ότι είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η τράπεζα βρισκόταν σε σημείο πιθανής πτώχευσης.

368 Αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από τα προσφεύγοντα, το συμπέρασμα αυτό του διοικητικού συμβουλίου της Banco Popular δεν μπορεί να απορριφθεί ως αλυσιτελές για τον λόγο ότι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Banco Popular δέχθηκαν, ενώπιον της απειλής να στοιχειοθετηθεί η προσωπική τους ευθύνη και να τους επιβληθούν κυρώσεις από την ΕΚΤ, να

δηλώσουν επισήμως την υποτιθέμενη πτώχευση της τράπεζας κατόπιν αιτήματος του ΕΣΕ. Πράγματι, ελλείψει οποιασδήποτε συγκεκριμένης ένδειξης, το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως αμιγώς υποθετικό.

369 Με την από 6 Ιουνίου 2017 επιστολή της προς την ΕΚΤ, η Banco Popular κάνει μνεία της κοινοποίησης προς την ΕΚΤ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 414 του κανονισμού 575/2013 σχετικά με την παράβαση των ελάχιστων απαιτήσεων για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας και παραπέμπει στην εκτίμηση του διοικητικού συμβουλίου της, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα και σύμφωνα με την οποία η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης, καθώς και στις πληροφορίες και στις αναλύσεις στις οποίες στηρίχθηκε το διοικητικό συμβούλιο για να καταλήξει στο συμπέρασμα αυτό.

370 Στην επιστολή αυτή αναφέρονται τα εξής:

«Σύμφωνα με το άρθρο 21.4 του νόμου 11/2015 και τα άρθρα 45 και 46 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2016/1075 [της Επιτροπής, της 23ης Μαρτίου 2016, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό του περιεχομένου των σχεδίων ανάκαμψης, των σχεδίων εξυγίανσης και των σχεδίων εξυγίανσης ομίλων, των ελάχιστων κριτηρίων που πρέπει να αξιολογεί η αρμόδια αρχή όσον αφορά τα σχέδια ανάκαμψης και τα σχέδια ανάκαμψης ομίλων, των προϋποθέσεων για τη χρηματοπιστωτική στήριξη ομίλου, των απαιτήσεων για τους ανεξάρτητους εκτιμητές, της συμβατικής αναγνώρισης των εξουσιών απομείωσης και μετατροπής, των διαδικασιών και του περιεχομένου των απαιτήσεων κοινοποίησης και της ειδοποίησης αναστολής, καθώς και του τρόπου λειτουργίας των σωμάτων εξυγίανσης (ΕΕ 2016, L 184, σ. 1)], η Banco Popular κοινοποιεί με την παρούσα ότι το διοικητικό της συμβούλιο εκτίμησε ότι η τράπεζα βρίσκεται σε σημείο πιθανής πτώχευσης.»

371 Τρίτον, στο άρθρο 2 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ υπενθύμισε το συμπέρασμα της εκτίμησης της ΕΚΤ και συνήγαγε, στο άρθρο 2.2, ότι, σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΚΤ, πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014.

372 Επομένως, εν προκειμένω, διαπιστώθηκε ότι η Banco Popular βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ', του κανονισμού 806/2014, κατά το οποίο, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχείο α', του ίδιου άρθρου, μια οντότητα θεωρείται ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης εάν αυτή βρίσκεται στην ακόλουθη κατάσταση:

«η οντότητα δεν είναι σε θέση ή υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι η οντότητα πρόκειται, στο εγγύς μέλλον, να μην είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να ανταποκριθεί σε άλλες υποχρεώσεις της όταν καθίστανται απαιτητές».

373 Κατά πρώτο λόγο, επισημαίνεται ότι ούτε η ΕΚΤ ούτε το ΕΣΕ στηρίχθηκαν στην κατάσταση που προβλέπεται στο άρθρο 18, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού 806/2014, κατά την οποία μια οντότητα θεωρείται ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης όταν «τα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας υπολείπονται, ή υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που οδηγούν στη διαπίστωση ότι τα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας πρόκειται, στο εγγύς μέλλον, να υπολείπονται των υποχρεώσεών τ[ης]».

374 Επομένως, η αφερεγγυότητα της οντότητας δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη διαπίστωση ότι η οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014 και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση καθεστώτος εξυγίανσης.

375 Συναφώς, όπως επισημαίνει το ΕΣΕ, από την αιτιολογική σκέψη 57 του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι:

«Η απόφαση να τεθεί μία οντότητα υπό εξυγίανση θα πρέπει να λαμβάνεται πριν η χρηματοπιστωτική οντότητα καταστεί αφερέγγυα σε επίπεδο ισολογισμού και πριν εξαντληθεί όλο το μετοχικό της κεφάλαιο. Η εξυγίανση θα πρέπει να αρχίζει αφού προσδιοριστεί ότι η οντότητα βρίσκεται ή κινδυνεύει να βρεθεί σε πτώχευση και ότι τα εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα δεν θα απέτρεπαν την πτώχευση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. […]»

376 Επομένως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η αφερεγγυότητα της Banco Popular δεν αποτελούσε τη μόνη περίπτωση κατά την οποία η Banco Popular μπορούσε να θεωρηθεί ότι βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014.

377 Δεδομένου ότι η περίπτωση του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014 δεν απαιτεί να είναι αφερέγγυα η οικεία οντότητα, τα επιχειρήματα με τα οποία τα προσφεύγοντα σκοπούν να αποδείξουν ότι η Banco Popular ήταν φερέγγυα κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης είναι αλυσιτελή. Πράγματι, το γεγονός ότι μια οντότητα είναι φερέγγυα βάσει του ισολογισμού της δεν σημαίνει ότι έχει επαρκή ταμειακά διαθέσιμα, δηλαδή διαθέσιμα κεφάλαια για να εξοφλήσει τα χρέη της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν καθίστανται απαιτητές.

378 Προκύπτει επίσης ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, ο ισχυρισμός που περιλαμβάνεται στην αποτίμηση 1, ότι η Banco Popular ήταν φερέγγυα με καθαρό ενεργητικό άνω των 8,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, δεν αντιφάσκει προς τη διαπίστωση ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διαπίστωση απορρέει από την εκτίμηση της ΕΚΤ, και όχι από την αποτίμηση 1 ή την αποτίμηση 2, είναι επίσης αλυσιτελές το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι οι εν λόγω αποτιμήσεις είναι αντιφατικές όσον αφορά την κατάσταση φερεγγυότητας της Banco Popular.

379 Κατά δεύτερο λόγο, πρέπει να επισημανθεί ότι τα προσφεύγοντα δέχονται ότι η Banco Popular είχε προβλήματα ρευστότητας κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης. Επιπλέον, δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα προς αμφισβήτηση του ότι η Banco Popular βρισκόταν, κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης, στην κατάσταση του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014, ήτοι ότι η Banco Popular πιθανότατα δεν θα ήταν σε θέση στο εγγύς μέλλον να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές.

380 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στην αιτιολογική σκέψη 23 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ, παραπέμποντας στην εκτίμηση της ΕΚΤ, διαπίστωσε ότι η κατάσταση ρευστότητας της Banco Popular είχε επιδεινωθεί σημαντικά από τον Οκτώβριο του 2016, λόγω αναλήψεων καταθέσεων σε όλα τα τμήματα πελατών. Εξ αυτού συνήγαγε ότι η τράπεζα δεν διέθετε επαρκείς επιλογές για να αποκαταστήσει τη θέση ρευστότητάς της προκειμένου να βεβαιωθεί ότι θα είναι σε σταθερή θέση για να εξοφλήσει τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

381 Στο καθεστώς εξυγίανσης, το ΕΣΕ απαρίθμησε τα διάφορα γεγονότα που οδήγησαν, από τον Φεβρουάριο του 2017, σε ραγδαία επιδείνωση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular. Το ΕΣΕ παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στη δημοσίευση, τον Φεβρουάριο του 2017, της ετήσιας έκθεσης της Banco Popular για το 2016, με την οποία ανακοίνωσε ενοποιημένη ζημία ύψους 3,485 δισεκατομμυρίων ευρώ, την ανάγκη για έκτακτες προβλέψεις ύψους 5,7 δισεκατομμυρίων ευρώ και τον διορισμό νέου προέδρου, καθώς και στη δημοσίευση, τον Μάιο του 2017, της οικονομικής έκθεσης για το πρώτο τρίμηνο του 2017, με την οποία ανακοινώνονταν αποτελέσματα λιγότερο καλά από τα αναμενόμενα στην αγορά. Το ΕΣΕ μνημόνευσε τις υποβαθμίσεις των αξιολογήσεων της Banco Popular από διάφορους οίκους αξιολόγησης τον Φεβρουάριο, τον Απρίλιο και τον Ιούνιο του 2017. Τόνισε επίσης ότι η συνεχιζόμενη αρνητική κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τα οικονομικά αποτελέσματα και τον φερόμενο ως επικείμενο κίνδυνο πτώχευσης ή έλλειψης ρευστότητας της Banco Popular είχε προκαλέσει αύξηση των αναλήψεων καταθέσεων.

382 Επιπλέον, το ΕΣΕ επισήμανε ότι, στις 12 Μαΐου 2017, η απαίτηση κάλυψης ρευστότητας της Banco Popular είχε πέσει κάτω από το ελάχιστο όριο του 80 % που ορίζει το άρθρο 460, παράγραφος 2, στοιχείο γ′, του κανονισμού 575/2013 και ότι η Banco Popular δεν είχε κατορθώσει να αποκαταστήσει τη συμμόρφωσή της προς το όριο αυτό κατά την ημερομηνία του καθεστώτος εξυγίανσης.

383 Το άρθρο 412, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 ορίζει την απαίτηση κάλυψης ρευστότητας ως εξής:

«Τα ιδρύματα διατηρούν ρευστά στοιχεία ενεργητικού, το άθροισμα των αξιών των οποίων καλύπτει τις εκροές ρευστότητας μείον τις εισροές ρευστότητας υπό ακραίες συνθήκες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ιδρύματα διατηρούν επαρκή επίπεδα αποθεμάτων ρευστότητας για να αντιμετωπίσουν πιθανές ανισορροπίες μεταξύ εισροών και εκροών ρευστότητας υπό ιδιαίτερα ακραίες συνθήκες για χρονικό διάστημα τριάντα ημερών. Σε περιόδους ακραίων συνθηκών, επιτρέπεται στα ιδρύματα να χρησιμοποιούν τα ρευστά στοιχεία του ενεργητικού για να καλύπτουν τις καθαρές εκροές ρευστότητας.»

384 Όπως επισημαίνει το ΕΣΕ, τα διάφορα αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ, της 6ης Αυγούστου 2015, σχετικά με την ερμηνεία των διαφόρων περιστάσεων όπου ένα ίδρυμα θεωρείται ότι τελεί σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 6, της οδηγίας 2014/59 (EBA/GL/2015/07) (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ).

385 Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές, οι οποίες ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2016, αποσκοπούν στην παροχή ενός συνόλου αντικειμενικών στοιχείων βάσει των οποίων μπορεί να διαπιστωθεί αν μια οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, σύμφωνα με τις περιστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 32, παράγραφος 4, στοιχεία α′ έως γ′, της οδηγίας 2014/59. Το γράμμα του άρθρου 32, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2014/59 είναι πανομοιότυπο με αυτό του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

386 Το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι το ΕΣΕ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της ΕΑΤ οι οποίες σχετίζονται με το είδος των καθηκόντων που εκτελούν τα εν λόγω όργανα.

387 Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ, ένα ίδρυμα πρέπει να θεωρείται ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2014/59, εάν παραβαίνει τις κανονιστικές απαιτήσεις ρευστότητας, εάν δεν είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις του όταν θα καταστούν απαιτητές ή αν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία από τα οποία να μπορεί να συναχθεί ότι τούτο θα συμβεί στο εγγύς μέλλον.

388 Μεταξύ των στοιχείων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ αναφέρουν, ειδικότερα: πρώτον, σημαντικές δυσμενείς περιστάσεις που επηρεάζουν την εξέλιξη της θέσης ρευστότητας του ιδρύματος και τη βιωσιμότητα του προφίλ χρηματοδότησής του, καθώς και την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τις ελάχιστες απαιτήσεις ρευστότητας που προβλέπονται στον κανονισμό 575/2013 και τις πρόσθετες απαιτήσεις που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 105 του εν λόγω κανονισμού ή οποιεσδήποτε εθνικές ελάχιστες απαιτήσεις ρευστότητας· δεύτερον, κάθε σημαντική δυσμενή εξέλιξη στις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του ιδρύματος, η αξιολόγηση των οποίων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις αναμενόμενες και έκτακτες εκροές ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως ενδείξεων δυνητικών μαζικών αναλήψεων καταθέσεων από τις τράπεζες· τρίτον, κάθε περίσταση ικανή να βλάψει σοβαρά τη φήμη του ιδρύματος, ιδίως σημαντικές υποβαθμίσεις της πιστοληπτικής του ικανότητας από έναν ή περισσότερους οίκους αξιολόγησης, εφόσον οδηγούν σε σημαντικές εκροές κεφαλαίων ή σε αδυναμία ανανέωσης της χρηματοδότησης ή σε ενεργοποίηση συμβατικών ρητρών λόγω των εξωτερικών αξιολογήσεων.

389 Από τα διάφορα στοιχεία που έλαβαν υπόψη η ΕΚΤ και το ΕΣΕ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΑΤ, τα οποία εξάλλου δεν αμφισβητήθηκαν από τα προσφεύγοντα, κατέστη δυνατό να συναχθεί ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014, κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης.

390 Εξ αυτών προκύπτει ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014.

391 Ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθεί το πρώτο σκέλος.

– Επί του δεύτερου σκέλους, σχετικά με τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014

392 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, για ένα πρόβλημα ρευστότητας, δεν υπήρχε λόγος προσφυγής στο καθεστώς εξυγίανσης, καθόσον υπήρχαν άλλες λύσεις πιο αναλογικές. Η λήψη μέτρων έγκαιρης παρέμβασης θα είχε καταστήσει δυνατή την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, της σταθερότητας και της αξίας της Banco Popular. Επομένως, δεν πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β ′, του κανονισμού 806/2014. Δεν υπήρξε δικαιολόγηση για τη φερόμενη αδυναμία λήψης μέτρων έγκαιρης παρέμβασης ή μέτρων του ιδιωτικού τομέα που θα είχαν αποτρέψει την εξυγίανση.

393 Στο άρθρο 3 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση της ΕΚΤ, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε εναλλακτικό μέτρο ικανό να εμποδίσει την πτώχευση της Banco Popular εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014.

394 Ειδικότερα, στο άρθρο 3.2 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι δεν υπήρχε καμία εύλογη προοπτική ότι με εναλλακτικά μέτρα του ιδιωτικού τομέα θα μπορούσε να αποφευχθεί η πτώχευση της Banco Popular. Η απουσία τέτοιων μέτρων μπορούσε να συναχθεί, μεταξύ άλλων, από τις ακόλουθες περιστάσεις:

– η ίδια η τράπεζα αναγνώρισε, με επιστολή που απηύθυνε στην ΕΚΤ στις 6 Ιουνίου 2017, ότι βρισκόταν σε σημείο πιθανής πτώχευσης·

– η διαδικασία ιδιωτικής πώλησης δεν είχε καταλήξει σε θετικό αποτέλεσμα εντός χρόνου που θα επέτρεπε στην τράπεζα να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της όταν αυτές θα καθίσταντο απαιτητές·

– ήταν απίθανο η τράπεζα να είναι σε θέση να αντλήσει επαρκή πρόσθετα ρευστά διαθέσιμα μέσω συναλλαγών στην αγορά, πράξεων της κεντρικής τράπεζας ή μέτρων προβλεπόμενων στο αποθεματικό της κεφάλαιο και στα σχέδιά της για ανάκαμψη εντός των αναγκαίων προθεσμιών·

– η επείγουσα στήριξη της ρευστότητας θα ήταν ανεπαρκής υπό το πρίσμα της ραγδαίας επιδείνωσης της θέσης ρευστότητας της τράπεζας.

395 Επιπλέον, στο άρθρο 3.3 του καθεστώτος εξυγίανσης, το οποίο μνημονεύεται στη σκέψη 287 ανωτέρω, το ΕΣΕ εκτίμησε ότι δεν υπήρχε καμία εύλογη προοπτική αποτροπής της πτώχευσης της Banco Popular χάρη σε μέτρα προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης.

396 Στο άρθρο 3.4 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκρινε ότι δεν υπήρχε επίσης καμία εύλογη προοπτική ότι η άσκηση της εξουσίας απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 21 του κανονισμού 806/2014, θα εμπόδιζε την πτώχευση της Banco Popular εντός εύλογου χρόνου. Ειδικότερα, το ΕΣΕ έκρινε ότι, δεδομένου ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης λόγω της θέσης ρευστότητας στην οποία βρισκόταν, η απομείωση της αξίας και η μετατροπή του κεφαλαίου δεν αρκούσαν για την αποκατάσταση της θέσης ρευστότητας της τράπεζας.

397 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ΕΣΕ δικαιολόγησε, στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν εφικτή η λήψη εναλλακτικών μέτρων προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης, ή μέτρων του ιδιωτικού τομέα. Τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα ικανό να κλονίσει το συμπέρασμα αυτό.

398 Πρώτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι υπήρχε λύση προληπτικής εποπτείας που θα απέτρεπε την πτώχευση της Banco Popular κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 806/2014, λύση η οποία προέκυψε από την επείγουσα στήριξη της ρευστότητας την οποία είχε εγκρίνει η Τράπεζα της Ισπανίας στις 5 Ιουνίου 2017 και η οποία θα είχε καταστήσει δυνατή την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας της Banco Popular.

399 Επισημαίνεται ότι, στις 6 Ιουνίου 2017, η ΕΚΤ, στο πλαίσιο της εκτίμησης της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, διαπίστωσε ότι, μολονότι η Banco Popular είχε επεξεργαστεί διάφορα μέτρα πρόσθετης ρευστότητας κατά τις τελευταίες εβδομάδες που είχαν προηγηθεί και είχε αρχίσει να τα θέτει σε εφαρμογή, το μέγεθος των πραγματοποιηθεισών αλλά και των αναμενόμενων

εισροών ήταν ανεπαρκές για τη βελτίωση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular κατά την ημερομηνία της εν λόγω εκτίμησης. Η ΕΚΤ ανέφερε επίσης ότι, ακόμη και με τη χρήση της επείγουσας στήριξης της ρευστότητας για την οποία το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ δεν είχε εκφράσει αντιρρήσεις στις 5 Ιουνίου 2017, τα ταμειακά διαθέσιμα εκείνη την ημερομηνία δεν ήταν επαρκή για να διασφαλιστεί η δυνατότητα της Banco Popular να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της έως τις 7 Ιουνίου 2017 το αργότερο.

400 Στην αιτιολογική σκέψη 26, στοιχείο γ′, του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ διαπίστωσε ότι η Banco Popular είχε λάβει μια πρώτη επείγουσα στήριξη της ρευστότητας στις 5 Ιουνίου 2017, κατόπιν της μη προβολής αντιρρήσεων εκ μέρους της ΕΚΤ, αλλά ότι η Τράπεζα της Ισπανίας δεν ήταν σε θέση να της παράσχει πρόσθετη επείγουσα στήριξη της ρευστότητας.

401 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, με επιστολή της 5ης Ιουνίου 2017, η Τράπεζα της Ισπανίας ζήτησε από την ΕΚΤ να συναινέσει στην παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας στην Banco Popular για την αντιμετώπιση της σοβαρής κρίσης ρευστότητας στην οποία είχε περιέλθει η τελευταία. Όμως, την ίδια ημέρα, η Τράπεζα της Ισπανίας απηύθυνε νέα επιστολή στην ΕΚΤ, η οποία περιείχε αίτημα περαιτέρω αύξησης της επείγουσας στήριξης της ρευστότητας υπέρ της Banco Popular, δεδομένου ότι η τελευταία την ενημέρωσε για εξαιρετικά σημαντικές κινήσεις μετρητών. Από τις δύο αυτές επιστολές που διαβιβάστηκαν αυθημερόν στην ΕΚΤ προκύπτει ότι υπήρξε ραγδαία επιδείνωση της κατάστασης ρευστότητας της Banco Popular.

402 Το ΕΣΕ διαπίστωσε επομένως, στο άρθρο 3.2, στοιχείο δ′, του καθεστώτος εξυγίανσης, ότι μια επείγουσα στήριξη της ρευστότητας θα ήταν ανεπαρκής υπό το πρίσμα της ραγδαίας επιδείνωσης της θέσης ρευστότητας της Banco Popular.

403 Επισημαίνεται ότι, την επομένη της πρώτης αυτής επείγουσας στήριξης της ρευστότητας, ήτοι στις 6 Ιουνίου 2017, λόγω της έκτασης και της ταχύτητας των αναλήψεων μετρητών, η ΕΚΤ και το διοικητικό συμβούλιο της Banco Popular κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η τράπεζα δεν θα ήταν πλέον σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να εκπληρώσει τις λοιπές υποχρεώσεις της που θα καθίσταντο απαιτητές στις 7 Ιουνίου. Επομένως, δεδομένου ότι διαπιστώθηκε η πτώχευση της Banco Popular, δεν ήταν πλέον δυνατή η παροχή πρόσθετης επείγουσας στήριξης της ρευστότητας.

404 Επιπλέον, όπως υποστηρίζει το ΕΣΕ, το ίδιο δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο στην παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας, η οποία εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

405 Επομένως, στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ διαπίστωσε απλώς, αφενός, ότι η ΕΚΤ, κατά την εκτίμηση της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, είχε καταλήξει ότι η επείγουσα στήριξη της ρευστότητας την οποία είχε εγκρίνει δεν κατέστησε δυνατή την αντιμετώπιση της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular και, αφετέρου, ότι η Τράπεζα της Ισπανίας δεν είχε παράσχει πρόσθετη επείγουσα στήριξη της ρευστότητας στην Banco Popular.

406 Εξ αυτών προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η επείγουσα στήριξη της ρευστότητας δεν συνιστούσε εναλλακτικό μέτρο σε σχέση με την εξυγίανση.

407 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η παροχή ολόκληρης της επείγουσας στήριξης της ρευστότητας που είχε αρχικώς επιτραπεί από την ΕΚΤ θα είχε παράσχει στην Banco Popular τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τις άμεσες ανάγκες ρευστότητας προκειμένου να εφαρμόσει άλλα μέτρα του ιδιωτικού τομέα, όπως είναι οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού.

408 Αρκεί η παρατήρηση ότι, στο μέτρο που διαπιστώθηκε ότι η Banco Popular δεν μπορούσε να τύχει πρόσθετης επείγουσας στήριξης της ρευστότητας, έπεται ότι οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού που μνημονεύουν τα προσφεύγοντα, καθόσον τελούσαν υπό τον όρο της χορήγησης της στήριξης αυτής, δεν συνιστούσαν μέτρα εναλλακτικά σε σχέση με την εξυγίανση.

409 Εν πάση περιπτώσει, διαπιστώνεται ότι τα προσφεύγοντα φαίνεται να μη λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι, στις 6 Ιουνίου 2017, η επιδείνωση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular ήταν τέτοια ώστε έπρεπε να ληφθούν επείγοντα μέτρα. Επιπλέον, τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι τα εναλλακτικά μέτρα που επικαλούνται, τα οποία συνίστανται σε πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού, όπως η πώληση της Totalbank ή της WiZink, θα μπορούσαν να τεθούν σε εφαρμογή εντός αρκετά σύντομου χρονικού διαστήματος ώστε να παρασχεθεί στην Banco Popular η δυνατότητα να εξεύρει επαρκή ρευστότητα για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της στις 7 Ιουνίου 2017.

410 Όπως υπογραμμίζει το ΕΣΕ, οι εν λόγω πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού, οι οποίες βρίσκονταν σε προπαρασκευαστικό μόλις στάδιο, δεν θα μπορούσαν να έχουν ολοκληρωθεί προτού παρέλθουν πολλές εβδομάδες. Επομένως, ακόμη και αν υποτεθεί, όπως υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, ότι θα είχε παρασχεθεί στην Banco Popular πρόσθετη επείγουσα στήριξη της ρευστότητας μέχρι τις 21 Ιουνίου 2017, οι εν λόγω πωλήσεις δεν θα μπορούσαν να έχουν πραγματοποιηθεί εντός της ημερομηνίας αυτής.

411 Συναφώς, επισημαίνεται επίσης ότι η ΕΚΤ εκτίμησε ότι δεν υπήρχαν διαθέσιμα εποπτικά μέτρα ή μέτρα έγκαιρης παρέμβασης για την άμεση αποκατάσταση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular και την εξασφάλιση επαρκούς χρόνου σε αυτή για την υλοποίηση εταιρικής συναλλαγής ή άλλης λύσης.

412 Επιπλέον, ο πρόεδρος της Banco Popular, όταν ανήγγειλε τον Απρίλιο του 2017 την έναρξη διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης της τράπεζας για την αντιμετώπιση των κινδύνων πτώχευσης, αναγνώρισε εκ των πραγμάτων ότι οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού είχαν παύσει να αποτελούν επαρκή μέτρα για την αντιμετώπιση των δυσχερειών της Banco Popular.

413 Τέλος, τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν, ακόμη και αν υποτεθεί ότι αυτές οι πωλήσεις στοιχείων του ενεργητικού θα μπορούσαν να έχουν πραγματοποιηθεί εντός αρκετά σύντομου χρονικού διαστήματος για τη δημιουργία νέας ρευστότητας, με ποιον τρόπο τα μέτρα αυτά θα είχαν καταστήσει δυνατή την ανάσχεση των αναλήψεων καταθέσεων και, ως εκ τούτου, τη διακοπή των εκροών ρευστότητας και την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της Banco Popular.

414 Τρίτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι άλλα μέτρα του ιδιωτικού τομέα θα είχαν καταστήσει δυνατή την επίλυση των προβλημάτων ρευστότητας της Banco Popular. Συναφώς, επικαλούνται δύο επιστολές με τις οποίες η Barclays Bank και η Deutsche Bank ανέφεραν, στις 3 και στις 5 Ιουνίου 2017, ότι ήταν διατεθειμένες να εξασφαλίσουν αύξηση κεφαλαίου της Banco Popular κατά 4 δισεκατομμύρια ευρώ. Κατά τα προσφεύγοντα, υπήρχε δυνατότητα να μετατεθεί χρονικά το καθεστώς εξυγίανσης για το επόμενο Σαββατοκύριακο, στις 7 Ιουνίου 2017, στο μέτρο που το

ΕΣΕ θα μπορούσε να χορηγήσει δάνειο στην Banco Popular μέσω του ΕΤΕ, βάσει του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, ώστε αυτή να μπορέσει να διατηρηθεί μέχρι το κλείσιμο των αγορών την Παρασκευή.

415 Αρκεί η επισήμανση ότι οι επιστολές που αναφέρουν τα προσφεύγοντα δεν περιέχουν καμία ισχυρή δέσμευση της Barclays Bank ή της Deutsche Bank να μετάσχουν σε αύξηση κεφαλαίου της Banco Popular, αλλά αποτυπώνουν απλές συζητήσεις σχετικά με ενδεχόμενη μελλοντική αύξηση κεφαλαίου. Από τις επιστολές αυτές προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία αποστολής τους, το σχέδιο αύξησης κεφαλαίου της Banco Popular βρισκόταν ακόμη σε πολύ πρώιμο στάδιο επεξεργασίας.

416 Έτσι, με την από 3 Ιουνίου 2017 επιστολή της προς την Banco Popular, η Barclays Bank αναφέρεται απλώς σε πρόσφατες συζητήσεις σχετικά με ενδεχόμενη αύξηση κεφαλαίου, σκοπός της οποίας φέρεται να ήταν, για την Banco Popular, η κάλυψη των αναγκών της για πρόσθετες προβλέψεις και η επίτευξη σημαντικά υψηλότερων επιπέδων κεφαλαίου, προκειμένου να αμβλυνθούν οι προκλήσεις που έπρεπε να αντιμετωπίσει η τράπεζα αυτή και οι οποίες απέρρεαν από μια ιδιαίτερη έκθεση σε ακίνητα και σε άλλα μη εξυπηρετούμενα στοιχεία ενεργητικού. Επομένως, αφενός, από κανένα στοιχείο της επιστολής αυτής δεν προκύπτει ότι η Barclays Bank ήταν διατεθειμένη να συμμετάσχει στην εν λόγω αύξηση κεφαλαίου και, αφετέρου, η τελευταία δεν μνημονεύει την κρίση ρευστότητας στην οποία είχε περιέλθει η Banco Popular και δεν προτείνει καμία λύση για την αντιμετώπισή της.

417 Με την από 5 Ιουνίου 2017 επιστολή της προς την Banco Popular, η Deutsche Bank κάνει απλώς μνεία του ενδιαφέροντός της να διασφαλίσει το 50 % μιας ενδεχόμενης αύξησης κεφαλαίου 4 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Deutsche Bank επισημαίνει απλώς ότι «υπάρχουν προφανώς ορισμένες προϋποθέσεις, αλλά [ότι] η επιστολή βασίζεται στην πεποίθησή μας ότι, υπό περιστάσεις που πιστεύουμε ότι μπορούν ρεαλιστικά να συντρέξουν, θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί αύξηση [κεφαλαίου] η οποία θα σταθεροποιούσε την τράπεζα». Επομένως, η επιστολή αυτή δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιέχει ισχυρή δέσμευση της Deutsche Bank και δεν αποβλέπει στην επίλυση της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular.

418 Επιπλέον, το επιχείρημα των προσφευγόντων στηρίζεται στην καθαρά θεωρητική υπόθεση ότι αυτές οι αυξήσεις κεφαλαίου θα μπορούσαν να έχουν υλοποιηθεί εντός αρκετά σύντομου χρονικού διαστήματος ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή στήριξης της ρευστότητας λίγες ημέρες μετά τις 7 Ιουνίου. Επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν με ποιον τρόπο αυτή η αύξηση κεφαλαίου θα ήταν σε θέση να ανασχέσει τις εκροές καταθέσεων και να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη θέση ρευστότητας της Banco Popular.

419 Όσον αφορά το επιχείρημα σχετικά με τη δυνατότητα του ΕΤΕ να χορηγήσει δάνειο στην Banco Popular, αρκεί η διαπίστωση ότι, δυνάμει του άρθρου 76, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, εντός του καθεστώτος εξυγίανσης, κατά την εφαρμογή των εργαλείων εξυγίανσης, το ΕΣΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει το ΕΤΕ μόνο στον βαθμό που είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η ουσιαστική εφαρμογή των εργαλείων εξυγίανσης, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να παρέχει δάνεια στο ίδρυμα υπό εξυγίανση. Εξ αυτού προκύπτει σαφώς ότι η δυνατότητα αυτή είναι νοητή μόνο στο πλαίσιο μέτρου εξυγίανσης και δεν συνιστά σε καμία περίπτωση εναλλακτικό μέτρο σε σχέση με αυτό.

420 Τέταρτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η αντικατάσταση των μελών του διοικητικού οργάνου της Banco Popular από την ΕΚΤ θα είχε αποτελέσει αποτελεσματικό μέτρο για την επίλυση της κρίσης ρευστότητας, καθόσον θα είχε μεταφέρει μια εικόνα εμπιστοσύνης στις αγορές, στους πελάτες και στους πιστωτές της τράπεζας.

421 Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η αντικατάσταση των διευθυντικών στελεχών της Banco Popular θα ήταν ικανή να έχει αποκαταστήσει την εικόνα εμπιστοσύνης της τράπεζας, τούτο δεν μπορεί να θεωρηθεί εναλλακτική λύση δυνάμενη να έχει οδηγήσει στην άμεση παύση των εκροών καταθέσεων ή στην παροχή της αναγκαίας ρευστότητας για τις αναλήψεις καταθέσεων που θα είχαν συνεχιστεί και, επομένως, στην κάλυψη των αναγκών ρευστότητας της Banco Popular εντός σύντομου χρονικού διαστήματος.

422 Επισημαίνεται επίσης ότι η ΕΚΤ, κατά την εκτίμηση της κατάστασης της Banco Popular για να εξακριβωθεί αν αυτή βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, έκρινε ότι τα μέτρα που είχε στη διάθεσή της ως εποπτική αρχή, μεταξύ των οποίων τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 27 έως 29 της οδηγίας 2014/59, τα οποία παρείχαν τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, να απαιτηθεί η απομάκρυνση των ανώτατων διοικητικών στελεχών και του διοικητικού οργάνου της τράπεζας, δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν ότι η Banco Popular θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να ανταποκριθεί σε άλλες υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές, δεδομένης της έκτασης και του ρυθμού της διαπιστωθείσας επιδείνωσης της κατάστασης ρευστότητας.

423 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι τα εναλλακτικά μέτρα που επικαλούνται θα μπορούσαν να έχουν αποκαταστήσει τη θέση ρευστότητας της Banco Popular εντός αρκετά σύντομου χρονικού διαστήματος και ότι, ως εκ τούτου, δεν απέδειξαν ότι το ΕΣΕ υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι δεν υφίσταντο εναλλακτικά σε σχέση με την εξυγίανση μέτρα ικανά να αποτρέψουν την κατάσταση πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης της Banco Popular στις 6 Ιουνίου 2017.

424 Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι η ΕΚΤ και το ΕΣΕ είχαν αποφασίσει να πωλήσουν την Banco Popular στην Banco Santander ήδη από τον Μάιο του 2017, αρκεί η διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές όσον αφορά την εκτίμηση της προϋπόθεσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014 και ότι, εξάλλου, το επιχείρημα αυτό είναι αμιγώς υποθετικό.

425 Εξ αυτών προκύπτει ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014.

426 Επομένως, το δεύτερο σκέλος πρέπει να απορριφθεί.

– Επί του τρίτου σκέλους, σχετικά με την τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014

427 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το δημόσιο συμφέρον δεν απαιτούσε την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, καθόσον υπήρχαν πιο αναλογικά μέτρα που θα είχαν καταστήσει δυνατή την αντιμετώπιση της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular, αποτρέποντας την κατάσχεση του δικαιώματος ιδιοκτησίας των μετόχων και, επομένως, ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

428 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 18, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχείο γ′, του εν λόγω άρθρου, μια δράση εξυγίανσης αντιμετωπίζεται ως δράση δημόσιου συμφέροντος εάν είναι αναγκαία για την επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων εξυγίανσης, κατά το άρθρο 14, και αναλογική προς αυτούς, ενώ με την εκκαθάριση της οντότητας σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν θα επιτυγχάνονταν αυτοί οι στόχοι εξυγίανσης στον ίδιο βαθμό.

429 Οι στόχοι της εξυγίανσης, που απαριθμούνται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014, είναι οι εξής: να διασφαλιστεί η συνέχεια των κρίσιμων λειτουργιών· να αποφευχθούν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ιδίως με την πρόληψη της μετάδοσης· να προστατευθούν οι δημόσιοι πόροι, με την ελαχιστοποίηση της εξάρτησης από έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη· να προστατευθούν οι καταθέτες και οι επενδυτές· να προστατευθούν τα κεφάλαια και τα περιουσιακά στοιχεία των πελατών.

430 Η τήρηση της προϋπόθεσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014 απαιτεί την εξακρίβωση ότι οι σκοποί του άρθρου 14 του κανονισμού θα επιτευχθούν καλύτερα με ένα μέτρο εξυγίανσης παρά με την εκκαθάριση της οντότητας.

431 Εν προκειμένω, στο άρθρο 4.1 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εξυγίανση υπό τη μορφή του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων ήταν αναγκαία προς το δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, και παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014.

432 Στο άρθρο 4.2 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ επισήμανε ότι η εξυγίανση ήταν αναγκαία και ανάλογη προς τους σκοπούς του άρθρου 14, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014, ήτοι της διασφάλισης της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών και της αποφυγής των σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ιδίως με την πρόληψη της μετάδοσης, μεταξύ άλλων στις υποδομές της αγοράς, και με τη διατήρηση της πειθαρχίας στην αγορά. Επισήμανε ότι η εκκαθάριση της Banco Popular με κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας δεν θα είχε καταστήσει δυνατή την επίτευξη των σκοπών αυτών στον ίδιο βαθμό. Στη συνέχεια, το ΕΣΕ προέβη, στο άρθρο 4.4 του καθεστώτος εξυγίανσης, σε ανάλυση υπό το πρίσμα των σκοπών του καθεστώτος εξυγίανσης λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία αυτή.

433 Ειδικότερα, στο άρθρο 4.4.2 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ εξήγησε ότι είχε καταλήξει στο συμπέρασμα, στηριζόμενο σε διάφορα στοιχεία, ότι η κατάσταση της Banco Popular συνεπαγόταν αυξανόμενο κίνδυνο σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ισπανία. Μεταξύ των στοιχείων αυτών καταλέγονταν, πρώτον, το μέγεθος και η σημασία της Banco Popular, η οποία αποτελούσε τη μητρική εταιρία του έκτου τραπεζικού ομίλου της Ισπανίας, με συνολικό ποσό στοιχείων ενεργητικού ύψους 147 δισεκατομμυρίων ευρώ, και η οποία είχε χαρακτηριστεί το 2017 ως ίδρυμα συστημικής σημασίας από την Τράπεζα της Ισπανίας. Το ΕΣΕ επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η Banco Popular ήταν ένας από τους κύριους παράγοντες της αγοράς στην Ισπανία, με σημαντικό μερίδιο αγοράς στο τμήμα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και ότι κατείχε σχετικά υψηλό μερίδιο της αγοράς καταθέσεων (περίπου 6 %) και μεγάλο αριθμό πελατών λιανικής (περίπου 1,4 εκατομμύρια) σε ολόκληρη την Ισπανία. Δεύτερον, το ΕΣΕ έλαβε υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων της Banco Popular, οι οποίες είχαν ως πυρήνα τις εμπορικές τραπεζικές δραστηριότητες και επικεντρώνονταν πρωτίστως στην παροχή χρηματοδότησης, τη διαχείριση αποταμιεύσεων και την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες, οικογένειες και επιχειρήσεις (ιδίως τις ΜΜΕ). Κατά το ΕΣΕ, η ομοιότητα

του επιχειρηματικού μοντέλου της Banco Popular με αυτό άλλων ισπανικών εμπορικών τραπεζών μπορούσε να επιτείνει τον κίνδυνο έμμεσης μετάδοσης στις τράπεζες αυτές, οι οποίες θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσχέρειες.

434 Εξ αυτού προκύπτει ότι το ΕΣΕ αιτιολόγησε σε ποιον βαθμό η εξυγίανση της Banco Popular ανταποκρινόταν, μεταξύ άλλων, στον σκοπό γενικού συμφέροντος ο οποίος συνίσταται στην αποτροπή των αρνητικών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ιδίως, περιορίζοντας το μεταδοτικό αποτέλεσμα.

435 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι, στην αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης 2017/1246, για την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης, η Επιτροπή ανέφερε ρητώς ότι συμφωνεί με το καθεστώς εξυγίανσης και, ειδικότερα, με τους λόγους που είχε προβάλει το ΕΣΕ για να αιτιολογήσει ότι η εξυγίανση είναι αναγκαία για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού 806/2014.

436 Τα επιχειρήματα των προσφευγόντων δεν είναι ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση του ΕΣΕ όσον αφορά την πλήρωση της προϋπόθεσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

437 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, κατ’ ουσίαν, ότι το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων ήταν δυσανάλογο λαμβανομένων υπόψη των εναλλακτικών, σε σχέση με την πώληση της Banco Popular, μέτρων τα οποία μνημονεύονται στην επιχειρηματολογία τους σχετικά με τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, και τα οποία θα είχαν καταστήσει δυνατή την αντιμετώπιση της κρίσης ρευστότητας χωρίς να θιγεί το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας. Με το επιχείρημα αυτό, τα προσφεύγοντα αμφισβητούν στην πραγματικότητα την αναλογικότητα του μέτρου εξυγίανσης σε σχέση με τα εναλλακτικά μέτρα των οποίων έγινε επίκληση όσον αφορά την προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας.

438 Με άλλο επιχείρημα, το οποίο προέβαλαν με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα προσθέτουν ότι το ΕΣΕ δεν εξηγεί για ποιον λόγο το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων ήταν η καλύτερη λύση για την επίτευξη των σκοπών της εξυγίανσης σε σχέση με τα άλλα εργαλεία εξυγίανσης που προβλέπονται στον κανονισμό 806/2014.

439 Πάντως, τα προσφεύγοντα δεν ισχυρίζονται ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν ανταποκρίνεται στους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος του άρθρου 14, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014, που αποβλέπουν στην προστασία των κρίσιμων λειτουργιών της Banco Popular και στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

440 Αφετέρου, τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα ικανό να αποδείξει ότι οι σκοποί αυτοί θα είχαν επιτευχθεί στον ίδιο βαθμό αν η Banco Popular είχε τεθεί υπό εκκαθάριση με κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας. Η αναλογικότητα του μέτρου εξυγίανσης σε σχέση με τα εναλλακτικά μέτρα ή με τα άλλα εργαλεία εξυγίανσης που προβλέπονται στον κανονισμό 806/2014 δεν ασκεί επιρροή όσον αφορά την εφαρμογή της προϋπόθεσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

441 Εξ αυτών προκύπτει ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014.

442 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί το τρίτο σκέλος και, ως εκ τούτου, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της προληπτικής εποπτείας των τραπεζών

443 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, μη εφαρμόζοντας μέτρα έγκαιρης παρέμβασης, η ΕΚΤ, σε συντονισμό με το ΕΣΕ, παραβίασε την αρχή της προληπτικής εποπτείας των τραπεζών, καθόσον η εφαρμογή των μέτρων αυτών θα είχε καταστήσει δυνατό να αποφευχθεί η έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης. Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η λήψη μέτρων έγκαιρης παρέμβασης θα είχε καταστήσει δυνατή την αποφυγή της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular η οποία δικαιολόγησε την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης και την πώληση της Banco Popular σε τρίτον. Φρονούν ότι η εφαρμογή τέτοιων μέτρων θα είχε οδηγήσει σε διαφορετικό περιεχόμενο του καθεστώτος εξυγίανσης ή θα μπορούσε να έχει αποτρέψει την έγκρισή του.

444 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται, αφενός, ότι ο λόγος αυτός, στο μέτρο που στρέφεται κατά της ΕΚΤ, για τον λόγο ότι δεν έλαβε μέτρα έγκαιρης παρέμβασης, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος, δεδομένου ότι η τελευταία δεν είναι διάδικος στην υπό κρίση διαφορά.

445 Αφετέρου, με τον λόγο αυτό, τα προσφεύγοντα προβάλλουν παραβίαση της αρχής της προληπτικής εποπτείας των τραπεζών. Με το δικόγραφο της προσφυγής και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα προσφεύγοντα υποστήριξαν ότι η αρχή αυτή απορρέει από την αρχή της προφύλαξης που εφαρμόζεται στον τομέα του περιβάλλοντος.

446 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι, μολονότι το άρθρο 191, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η περιβαλλοντική πολιτική στηρίζεται, ιδίως, στην αρχή της προφυλάξεως, η αρχή αυτή έχει επίσης εφαρμογή και στο πλαίσιο άλλων πολιτικών της Ένωσης, ειδικότερα της πολιτικής για την προστασία της δημόσιας υγείας, καθώς και όταν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης λαμβάνουν μέτρα προστασίας της ανθρώπινης υγείας στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής ή της πολιτικής της εσωτερικής αγοράς (βλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2019, Blaise κ.λπ., C-616/17, EU:C:2019:800, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

447 Η αρχή αυτή συνεπάγεται ότι, όταν υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την ύπαρξη ή την έκταση των κινδύνων για την υγεία των ανθρώπων, μπορούν να ληφθούν μέτρα προστασίας πριν ακόμη αποδειχθούν πλήρως το υποστατό και η σοβαρότητα των κινδύνων αυτών (βλ. απόφαση της 1ης Οκτωβρίου 2019, Blaise κ.λπ., C-616/17, EU:C:2019:800, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· απόφαση της 6ης Μαΐου 2021, Bayer CropScience και Bayer κατά Επιτροπής, C-499/18 P, EU:C:2021:367, σκέψη 80).

448 Πάντως, αρκεί η διαπίστωση ότι τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν πώς έχει εφαρμογή στον τραπεζικό τομέα η αρχή της προφύλαξης, όπως αυτή ορίζεται από τη νομολογία.

449 Επομένως, ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να εξεταστεί υπό την έννοια ότι με αυτόν τα προσφεύγοντα προσάπτουν στο ΕΣΕ ότι δεν έλαβε μέτρα έγκαιρης παρέμβασης τα οποία θα είχαν καταστήσει δυνατή την αποτροπή της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular. Συναφώς, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η λήψη μέτρων έγκαιρης παρέμβασης ή άλλων μέτρων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 13 του κανονισμού 806/2014, στον κανονισμό 1024/2013 και στα άρθρα 27 έως 29 της οδηγίας 2014/59 θα είχε αποτρέψει την κρίση που προξένησε η εξυγίανση. Υποστηρίζουν ότι, κατά τους μήνες που προηγήθηκαν της εξυγίανσης της Banco Popular, το ΕΣΕ δεν έλαβε κανένα αποτελεσματικό μέτρο και άφησε την κατάσταση να επιδεινωθεί, γεγονός που οδήγησε στην εξυγίανση μιας φερέγγυας τράπεζας για ένα πρόβλημα ρευστότητας.

450 Τα προσφεύγοντα απαριθμούν ορισμένα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης τα οποία θα ήταν πρόσφορα για την περίπτωση της Banco Popular και τα οποία θα είχαν καταστήσει δυνατή, κατά τη γνώμη τους, την αντιμετώπιση της επιδείνωσης της κατάστασης της τράπεζας. Αναφέρουν τη διάσπαση της τράπεζας σε μια υγιή τράπεζα και σε μια τράπεζα επισφαλειών, την προσωρινή διοίκηση και την αντικατάσταση του διοικητικού συμβουλίου, την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας και τον ταχύ περιορισμό του χρέους, τη στήριξη της ρευστότητας προκειμένου να εξοικονομηθεί χρόνος ώστε να καταστεί δυνατή μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης και, τέλος, τη διαπραγμάτευση της χρηματοοικονομικής ανάκαμψης με τους πιστωτές.

451 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι η προηγούμενη έγκριση μέτρου έγκαιρης παρέμβασης δυνάμει του άρθρου 16 του κανονισμού 1024/2013, του άρθρου 27, παράγραφος 1, ή των άρθρων 28 ή 29 της οδηγίας 2014/59 ή του άρθρου 104 της οδηγίας 2013/36 δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ανάληψη δράσης εξυγίανσης.

452 Εν συνεχεία, επισημαίνεται ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με τα μέτρα έγκαιρης παρέμβασης, προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι η ΕΚΤ ή οι αρμόδιες εθνικές αρχές ενημερώνουν το ΕΣΕ για τυχόν μέτρα τα οποία απαιτούν να λάβει το ίδρυμα ή ο όμιλος ή που λαμβάνουν οι ίδιες βάσει του άρθρου 16 του κανονισμού 1024/2013, του άρθρου 27, παράγραφος 1, ή του άρθρου 28 ή 29 της οδηγίας 2014/59, ή του άρθρου 104 της οδηγίας 2013/36.

453 Εξ αυτού προκύπτει, όπως επισημαίνει το ΕΣΕ, υποστηριζόμενο από την Banco Santander και το Βασίλειο της Ισπανίας, ότι η λήψη των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά του, αλλά σε εκείνη της ΕΚΤ και των αρμόδιων εθνικών αρχών.

454 Συναφώς, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν επί ποιας νομικής βάσης θα μπορούσε το ΕΣΕ να έχει λάβει τέτοια μέτρα.

455 Επομένως, δεδομένου ότι το ΕΣΕ δεν είναι αρμόδιο να λάβει τα μέτρα που απαριθμούν τα προσφεύγοντα, τα τελευταία δεν μπορούν να του προσάψουν ότι δεν τα έλαβε πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης.

456 Τέλος, όπως υποστηρίζει το ΕΣΕ, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων δεν είναι ικανά να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα του καθεστώτος εξυγίανσης. Πράγματι, η έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης πρέπει να θεωρηθεί δικαιολογημένη εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού 806/2014, και ειδικότερα οι προϋποθέσεις του άρθρου 18 του κανονισμού αυτού. Το γεγονός ότι θα μπορούσαν να έχουν ληφθεί προληπτικώς μέτρα για την αντιμετώπιση των δυσχερειών της Banco Popular είναι αλυσιτελές για την εκτίμηση της νομιμότητας του καθεστώτος εξυγίανσης, εφόσον είναι αποδεδειγμένο ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014 πληρούνταν κατά τον χρόνο της έγκρισής του.

457 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο λόγος αυτός στηρίζεται σε αμιγώς υποθετικούς και ατεκμηρίωτους ισχυρισμούς σύμφωνα με τους οποίους, αν είχαν ληφθεί μέτρα έγκαιρης παρέμβασης ή άλλα προληπτικά μέτρα, η κρίση ρευστότητας της Banco Popular θα είχε αποφευχθεί και το καθεστώς εξυγίανσης δεν θα είχε καταστεί αναγκαίο ή θα είχε διαφορετικό περιεχόμενο.

458 Με έγγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Μαΐου 2021, αφενός, τα προσφεύγοντα πρότειναν νέο αποδεικτικό μέσο, δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, σχετικά με δύο άρθρα του Τύπου, δημοσιευθέντα στο Διαδίκτυο στις 27 Μαΐου 2021, στα οποία αναφέρονταν ηλεκτρονικά μηνύματα του προέδρου του FROB προς το ΕΣΕ όσον αφορά τις δηλώσεις της προέδρου του ΕΣΕ κατά τη συνέντευξή της στο τηλεοπτικό κανάλι *Bloomberg* και, αφετέρου, ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει το ΕΣΕ να προσκομίσει τα εν λόγω ηλεκτρονικά μηνύματα στο πλαίσιο μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας. Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι τα έγγραφα αυτά, τα οποία σκοπούν να αποδείξουν την ύπαρξη διαρροών και την επιρροή που άσκησαν αυτές στην απώλεια ρευστότητας της Banco Popular, στηρίζουν έτι περαιτέρω τον έκτο λόγο ακυρώσεως. Συναφώς, τα προσφεύγοντα παραπέμπουν στο σημείο 83 του δικογράφου της προσφυγής, με το οποίο υποστήριξαν ότι οι δηλώσεις της προέδρου του ΕΣΕ προξένησαν πανικό στους πελάτες της Banco Popular και προκάλεσαν πτώση της χρηματιστηριακής αξίας της και ότι «η συμπεριφορά αυτή [ήταν] ασυμβίβαστη με την ιδέα της πρόληψης στην πιο στοιχειώδη της μορφή».

459 Πάντως, από τη αυτή φράση και μόνο που περιλαμβάνεται στο σημείο 83 του δικογράφου της προσφυγής δεν μπορεί να συναχθεί ότι τα προσφεύγοντα προέβαλαν, με τον υπό κρίση λόγο ακυρώσεως, επιχειρήματα με σκοπό να προσάψουν στο ΕΣΕ τις δηλώσεις της προέδρου του. Αφενός, από τον τίτλο του λόγου αυτού στο δικόγραφο της προσφυγής και από τα σχετικά επιχειρήματα προκύπτει σαφώς ότι τα προσφεύγοντα προσάπτουν αποκλειστικά και μόνο στο ΕΣΕ ότι δεν έλαβε άλλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων έγκαιρης παρέμβασης, πράγμα που θα είχε καταστήσει δυνατή την αποτροπή της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης. Αφετέρου, τα προσφεύγοντα δεν αναπτύσσουν καμία επιχειρηματολογία σχετικά με τις δηλώσεις της προέδρου του ΕΣΕ και, με τη φράση αυτή, δεν διευκρινίζουν ποια διάταξη ή αρχή θεωρούν ότι παραβιάστηκε από το ΕΣΕ. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν ανέπτυξαν επιχειρηματολογία επί του σημείου αυτού με τον έκτο λόγο ακυρώσεως κατά το στάδιο του υπομνήματος απάντησης.

460 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, στο μέτρο που αφορούν τις δηλώσεις της προέδρου του ΕΣΕ, τα άρθρα του Τύπου που προσκόμισαν τα προσφεύγοντα και τα ηλεκτρονικά μηνύματα του προέδρου του FROB των οποίων την προσκόμιση ζητούν με το από 28 Μαΐου 2021 έγγραφό τους δεν ασκούν επιρροή.

461 Επομένως, ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και ως εν μέρει αβάσιμος.

Επί του έβδομου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

462 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι διάφορες περιστάσεις που προηγήθηκαν της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης μπορούσαν να θεμελιώσουν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους στο γεγονός ότι η Banco Popular δεν επρόκειτο να αποτελέσει αντικείμενο εξυγίανσης.

463 Όσον αφορά την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα επικλήσεως της αρχής αυτής προϋποθέτει ότι έχουν δοθεί από τις αρμόδιες αρχές της Ένωσης στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές. Πράγματι, το δικαίωμα αυτό έχει κάθε ιδιώτης στον οποίο κάποιο θεσμικό όργανο, φορέας ή οργανισμός της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες, παρέχοντάς του συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις (βλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 62 και εκεί μνημονευόμενη

νομολογία· πρβλ., επίσης, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Συμβούλιο κ.λπ. κατά K. Chrysostomides & Co. κ.λπ., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P και C-604/18 P, EU:C:2020:1028, σκέψη 178 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

464 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, καίτοι η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης περιλαμβάνεται στις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης, οι επιχειρηματίες δεν μπορούν δικαιολογημένα να τρέφουν προσδοκίες για τη διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, και τούτο, ιδίως, σε έναν τομέα όπως αυτός των κρατικών ενισχύσεων προς τις τράπεζες, το αντικείμενο του οποίου επιβάλλει συνεχή προσαρμογή αναλόγως προς τις μεταβαλλόμενες οικονομικές καταστάσεις (βλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

465 Η εν λόγω νομολογία εφαρμόζεται στην περίπτωση τράπεζας που υπόκειται σε μέτρο εξυγίανσης (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2020, Συμβούλιο κ.λπ. κατά K. Chrysostomides & Co. κ.λπ., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P και C-604/18 P, EU:C:2020:1028, σκέψεις 181 και 182). Πράγματι, στον τραπεζικό τομέα, λόγω της διαρκούς προσαρμογής στη μεταβαλλόμενη οικονομική κατάσταση, όπως επισημαίνει το Δικαστήριο, οι μέτοχοι και οι πιστωτές μιας οντότητας δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι έχουν οποιαδήποτε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι η οντότητα αυτή δεν θα βρεθεί στο μέλλον σε κατάσταση η οποία να δικαιολογεί την εφαρμογή μέτρου εξυγίανσης. Ούτε μπορούν να ισχυρίζονται ότι το ΕΣΕ είναι σε θέση να τους παράσχει τη διαβεβαίωση ότι μια τράπεζα, η οποία ενδέχεται να θεωρηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014, δεν θα υπαχθεί σε μέτρο εξυγίανσης.

466 Επομένως, τα προσφεύγοντα, υπό την ιδιότητα των μετόχων ή πιστωτών της Banco Popular, δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι το ΕΣΕ παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εγκρίνοντας το καθεστώς εξυγίανσης.

467 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να γίνει δεκτό ότι καμία από τις περιστάσεις που επικαλούνται τα προσφεύγοντα δεν δικαιολογεί την εφαρμογή της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

468 Πρώτον, τα προσφεύγοντα προβάλλουν την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης στηριζόμενης στην αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού 806/2014, η οποία προβλέπει ότι, «[π]ροκειμένου να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στον τραπεζικό κλάδο και η αξιοπιστία του, η [ΕΚΤ] προβαίνει σε ενδελεχή αξιολόγηση των ισολογισμών όλων των τραπεζών που υπόκεινται σε άμεση εποπτεία» και ότι «[η] αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να παρέχει διαβεβαίωση σε όλους τους ενδιαφερομένους ότι οι τράπεζες που υπάγονται στον ΕΕΜ και συνεπώς εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ενιαίου μηχανισμού εξυγίανσης (ΕΜΕ) είναι θεμελιωδώς υγιείς και αξιόπιστες». Η ΕΚΤ θα πρέπει να ασκεί τις αρμοδιότητές της, σε συνεργασία με το ΕΣΕ, με σκοπό τη διασφάλιση της φερεγγυότητας και της ευρωστίας των πιστωτικών ιδρυμάτων που τελούν υπό την εποπτεία της.

469 Αρκεί η επισήμανση ότι η αιτιολογική αυτή σκέψη του κανονισμού 806/2014 αφορά την εκτίμηση στην οποία προβαίνει η ΕΚΤ στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΕΕΜ. Το να γίνει δεκτό, όπως αξιώνουν τα προσφεύγοντα, ότι για κάθε τράπεζα υποκείμενη στην εποπτεία της ΕΚΤ παρέχεται

η εγγύηση ότι αυτή είναι οριστικώς «υγιής και αξιόπιστη» και ότι δεν θα αποτελέσει αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης θα στερούσε τον κανονισμό 806/2014 από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα.

470 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα επικαλούνται τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Banco Popular για τα έτη 2014 και 2016, καθώς και τα αποτελέσματα της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) του Νοεμβρίου του 2016 που πραγματοποίησε η ΕΚΤ, με σκοπό να προβάλουν εύλογη προσδοκία ότι το ίδρυμα ήταν σταθερό και φερέγγυο και ότι δεν υπήρχε κίνδυνος να αποτελέσει αντικείμενο εξυγίανσης.

471 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι τα στοιχεία που επικαλούνται τα προσφεύγοντα αφορούν την κατάσταση της Banco Popular σε δεδομένη ημερομηνία, κατά πολλούς μήνες προγενέστερη της ημερομηνίας έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης. Έτσι, η άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της Banco Popular για το έτος 2016 δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2016 και τα αποτελέσματα του SREP του Νοεμβρίου του 2016 που πραγματοποίησε η ΕΚΤ έχουν ως ημερομηνία αναφοράς την 31η Δεκεμβρίου 2015. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα στοιχεία αυτά παρέχουν ενδείξεις σχετικά με τη μελλοντική χρηματοπιστωτική εξέλιξη της Banco Popular. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δημιουργούν στα προσφεύγοντα δικαιολογημένη προσδοκία ότι η Banco Popular δεν επρόκειτο να βρεθεί στο μέλλον σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, εν προκειμένω, η κατάσταση ρευστότητας της Banco Popular επιδεινώθηκε μετά τα αποτελέσματα αυτά, από τον Φεβρουαρίου του 2017 και εφεξής. Ειδικότερα, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στις 12 Μαΐου 2017, η Banco Popular δεν τηρούσε πλέον την απαίτηση κάλυψης της ελάχιστης απαιτούμενης ρευστότητας. Τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να αποτελέσουν συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από θεσμικό όργανο της Ένωσης, ότι η Banco Popular δεν επρόκειτο να αποτελέσει στο μέλλον αντικείμενο μέτρου εξυγίανσης.

472 Τρίτον, τα προσφεύγοντα επικαλούνται το γεγονός ότι η ΕΚΤ επέτρεψε, το 2017, τη μερική εξαγορά ομολογιών μειωμένης εξασφάλισης της Banco Popular για ποσό 400 000 ευρώ. Τα προσφεύγοντα φρονούν ότι εξ αυτού κάθε ορθολογικός επενδυτής αποκόμισε την εντύπωση ότι, αν η Banco Popular παρουσίαζε προβλήματα φερεγγυότητας ή ρευστότητας, η ΕΚΤ θα είχε αντιταχθεί στο μέτρο αυτό.

473 Αφενός, τα πραγματικά αυτά περιστατικά δεν συνιστούν συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 463 ανωτέρω, προερχόμενες από το ΕΣΕ, όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική ευρωστία της Banco Popular. Αφετέρου, τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν για ποιους λόγους τα πραγματικά αυτά περιστατικά θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σε κάθε συνετό επενδυτή δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη φερεγγυότητα ή τη ρευστότητα της Banco Popular, τη στιγμή που οι επενδυτές αυτοί δεν μπορούσαν να αγνοούν ότι η κατάσταση της τράπεζας επιδεινώθηκε ραγδαία λίγους μήνες πριν από τη έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης. Έτσι, η δημοσίευση, στις 3 Φεβρουαρίου 2017, της ετήσιας έκθεσης του 2016 της Banco Popular, η δημοσίευση, στις 5 Μαΐου 2017, της οικονομικής έκθεσης για το πρώτο τρίμηνο του 2017 καθώς και η υποβάθμιση της αξιολόγησής της συνιστούσαν στοιχεία γνωστά στους επενδυτές τα οποία αποκάλυπταν τις δυσχέρειες της Banco Popular. Επιπλέον, μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαΐου 2017, η Banco Popular αποτέλεσε αντικείμενο εκτεταμένης κάλυψης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η οποία αφορούσε την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής της κατάστασης.

474 Τέταρτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η μη εφαρμογή από το ΕΣΕ και την ΕΚΤ μέτρων έγκαιρης παρέμβασης τις οδήγησε ευλόγως στην πεποίθηση ότι η Banco Popular δεν επρόκειτο να υπαχθεί ταχέως σε μέτρο εξυγίανσης.

475 Αρκεί να υπομνησθεί ότι από το άρθρο 18, παράγραφος 3, του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι η προηγούμενη έγκριση μέτρων έγκαιρης παρέμβασης δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ανάληψη δράσης εξυγίανσης, πράγμα το οποίο αναγνωρίζουν ρητώς τα προσφεύγοντα με το υπόμνημα απάντησης. Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούσαν να αντλήσουν καμία συνέπεια από τη μη λήψη τέτοιων μέτρων.

476 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα προσφεύγοντα δεν μπορούν βασίμως να υποστηρίζουν ότι διέθεταν διαβεβαιώσεις του ΕΣΕ ότι το ίδιο δεν επρόκειτο να εγκρίνει καθεστώς εξυγίανσης έναντι της Banco Popular. Επισημαίνεται επίσης ότι οι μέτοχοι της Banco Popular δεν είχαν τη διαβεβαίωση ότι ορισμένα από τα μέτρα εξυγίανσης που ενέκρινε ΕΣΕ δεν θα ήταν σε θέση να επηρεάσουν τις επενδύσεις τους.

477 Ως εκ τούτου, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του όγδοου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και σε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη

478 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης στερεί δυσανάλογα από τους μετόχους της Banco Popular το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας κατά παράβαση των άρθρων 17 και 52 του Χάρτη.

479 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας ήταν δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο από το ΕΣΕ σκοπό της προστασίας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Υποστηρίζουν ότι, υπό το πρόσχημα της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών, το ΕΣΕ στέρησε κατ' απόλυτο τρόπο από τους μετόχους της Banco Popular το δικαίωμα ιδιοκτησίας τους, πράγμα που αποδεικνύει ότι δεν τηρήθηκε η απαίτηση αναλογικότητας. Υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι υπήρχαν λιγότερο επαχθή μέτρα από το εγκριθέν με το καθεστώς εξυγίανσης και ότι το εν λόγω καθεστώς τούς στέρησε το δικαίωμα ιδιοκτησίας χωρίς προηγούμενη ακρόασή τους και χωρίς να τους καταβληθεί καμία αποζημίωση.

480 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας, η οποία συγκαταλέγεται στις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί οι πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης να μην υπερβαίνουν τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση, με δεδομένο ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός κατάλληλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές και ότι τα δυσμενή αποτελέσματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς [βλ. αποφάσεις της 30ής Απριλίου 2019, Ιταλία κατά Συμβουλίου (Αλιευτική ποσόστωση για τον ξιφία της Μεσογείου), C-611/17, EU:C:2019:332, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 6ης Μαΐου 2021, Bayer CropScience και Bayer κατά Επιτροπής, C-499/18 P, EU:C:2021:367, σκέψη 166 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Η αρχή αυτή υπενθυμίζεται στο άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, καθώς και στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη ΕΕ και στη Συνθήκη ΛΕΕ.

481 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη προβλέπει τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από τον νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.»

482 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη δεν αποτελεί απόλυτο προνόμιο και η άσκησή του μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς δικαιολογούμενους από σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η Ένωση. Κατά συνέπεια, όπως προκύπτει από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε επιδιωκόμενους σκοπούς γενικού συμφέροντος και δεν συνιστούν, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία του ως άνω κατοχυρωμένου δικαιώματος (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-8/15 P έως C-10/15 P, EU:C:2016:701, σκέψεις 69 και 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2020, Adusbef κ.λπ., C-686/18, EU:C:2020:567, σκέψη 85, και της 23ης Μαΐου 2019, Steinhoff κ.λπ. κατά ΕΚΤ, T-107/17, EU:T:2019:353, σκέψη 100).

483 Εξ αυτού συνάγεται ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν είναι απόλυτο δικαίωμα, αλλά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, το οποίο παρατίθεται στη σκέψη 205 ανωτέρω, μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς, εφόσον αυτοί προβλέπονται από τις εφαρμοστέες διατάξεις, είναι αναγκαίοι για την επίτευξη γενικού σκοπού και ανάλογοι προς τον σκοπό αυτόν.

484 Τα προσφεύγοντα παραδέχονται ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας τους υπόκειται σε περιορισμούς και δεν αμφισβητούν ότι το άρθρο 22 του κανονισμού 806/2014 παρέχει στο ΕΣΕ τη δυνατότητα να αποφασίζει τη μετατροπή και την απομείωση των κεφαλαιακών μέσων της ενδιαφερόμενης οντότητας στο πλαίσιο της εξυγίανσης.

485 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει, αφενός, από την αιτιολογική σκέψη 61 του κανονισμού 806/2014, οι περιορισμοί των δικαιωμάτων των μετόχων και των πιστωτών θα πρέπει να συνάδουν με τις αρχές του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη και, αφετέρου, από την αιτιολογική σκέψη 62 του ίδιου κανονισμού, η παρεμβολή στα δικαιώματα ιδιοκτησίας δεν θα πρέπει να είναι δυσανάλογη.

486 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014, σχετικά με τις γενικές αρχές που διέπουν την εξυγίανση, οι μέτοχοι του ιδρύματος υπό εξυγίανση αναλαμβάνουν πρώτοι τις ζημίες.

487 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει, όσον αφορά τους μετόχους των τραπεζών, ότι, σύμφωνα με το γενικό καθεστώς που εφαρμόζεται στους μετόχους των ανωνύμων εταιριών, αυτοί αναλαμβάνουν πλήρως τον κίνδυνο των επενδύσεών τους (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 73).

488 Το Δικαστήριο έκρινε, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, ότι, δεδομένου ότι οι μέτοχοι ευθύνονται για τα χρέη της τράπεζας μέχρι το ύψος του εταιρικού της κεφαλαίου, το γεγονός ότι τα σημεία 40 έως 46 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών

στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («Τραπεζική ανακοίνωση») (ΕΕ 2013, C 216, σ. 1) απαιτούν, για την αντιμετώπιση του κεφαλαιακού ελλείμματος τράπεζας, πριν από τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως, οι εν λόγω μέτοχοι να συμβάλουν στην απορρόφηση των ζημιών που υπέστη η τράπεζα στο ίδιο μέτρο που θα συνέβαλλαν ελλείψει τέτοιας κρατικής ενισχύσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά προσβολή του δικαιώματός τους στην ιδιοκτησία (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 74).

489 Πρέπει να γίνει δεκτό, κατ' αναλογίαν, ότι η άσκηση, με το καθεστώς εξυγίανσης, της εξουσίας απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular τα οποία κατείχαν τα προσφεύγοντα αποτελεί συνέπεια του γεγονότος ότι οι μέτοχοι μιας οντότητας πρέπει να φέρουν τους εγγενείς στις επενδύσεις τους κινδύνους και του γεγονότος ότι, δεδομένου ότι η εν λόγω οντότητα αποτελεί αντικείμενο εξυγίανσης λόγω της πτώχευσής της, οι ίδιοι πρέπει να υποστούν τις οικονομικές συνέπειες της πτώχευσης αυτής.

490 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μέτρο συνιστάμενο στη μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών μιας κυπριακής τράπεζας ήταν ανάλογο προς τον σκοπό που επιδιωκόταν με το μέτρο αυτό. Επισήμανε, καταρχάς, ότι το μέτρο είχε ως σκοπό να συμβάλει στην ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας και ότι ήταν πρόσφορο να συμβάλει στον σκοπό της διασφάλισης της σταθερότητας του κυπριακού χρηματοπιστωτικού συστήματος και της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Στη συνέχεια, διαπίστωσε ότι το μέτρο αυτό δεν υπερέβαινε τα όρια αυτού που ήταν κατάλληλο και αναγκαίο για την υλοποίηση του σκοπού αυτού, δεδομένου ότι λιγότερο περιοριστικές εναλλακτικές λύσεις είτε δεν ήταν εφικτές είτε δεν μπορούσαν να αποφέρουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τέλος, έκρινε ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας του επιδιωκόμενου σκοπού, το μέτρο δεν συνεπαγόταν υπέρμετρα μειονεκτήματα. Υπενθύμισε, συναφώς, ότι οι μέτοχοι των τραπεζών αναλαμβάνουν πλήρως τον κίνδυνο των επενδύσεών τους (απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, K. Chrysostomides & Co. κ.λπ. κατά Συμβουλίου κ.λπ., T-680/13, EU:T:2018:486, σκέψη 330).

491 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούσε να γίνει δεκτό ότι η μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών της τράπεζας αυτής συνιστούσε υπέρμετρη κι ανεπίτρεπτη επέμβαση στην ίδια την ουσία του δικαιώματος των μετόχων (απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, K. Chrysostomides & Co. κ.λπ. κατά Συμβουλίου κ.λπ., T-680/13, EU:T:2018:486, σκέψη 331).

492 Εν προκειμένω, κατά πρώτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας ήταν δυσανάλογη, δεδομένου ότι η σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών δεν απειλούνταν λαμβανομένης υπόψη της φερεγγυότητας της Banco Popular, της οικονομικής κατάστασης στην Ισπανία και των προοπτικών ανάπτυξης της ισπανικής οικονομίας. Υποστηρίζουν ότι η κρίση ρευστότητας που επηρέαζε την Banco Popular δεν προκάλεσε πτώση της τιμής των μετοχών ή εκροή καταθέσεων σε άλλα ισπανικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ότι επρόκειτο, επομένως, για πρόβλημα που επηρέαζε ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και ότι δεν υπήρχε μεταδοτικό αποτέλεσμα.

493 Με το επιχείρημα αυτό, τα προσφεύγοντα επιδιώκουν να θέσουν υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι η κατάσταση πτώχευσης της Banco Popular θα προκαλούσε μεταδοτικό αποτέλεσμα και ενείχε τον κίνδυνο σημαντικών αρνητικών συνεπειών για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ισπανία.

494 Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ εκτίμησε ότι η εξυγίανση της Banco Popular και, ως εκ τούτου, η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων ήταν αναγκαίες και αναλογικές για να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες που θα είχε η πτώχευση του ιδρύματος στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και, ειδικότερα, για να αποτραπεί το μεταδοτικό αποτέλεσμα επί των λοιπών ισπανικών τραπεζών.

495 Αφενός, πρέπει να υπομνησθεί ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός των προσφευγόντων ότι η τράπεζα ήταν φερέγγυα δεν είναι λυσιτελής.

496 Αφετέρου, τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν με ποιον τρόπο η οικονομική κατάσταση στην Ισπανία θα είχε καταστήσει δυνατή την αποτροπή του μεταδοτικού αποτελέσματος που θα είχε προκληθεί από την πτώχευση της Banco Popular. Συναφώς, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα ικανό να θέσει υπό αμφισβήτηση τις διευκρινίσεις που παρέσχε το ΕΣΕ με το άρθρο 4.4.2 του καθεστώτος εξυγίανσης, οι οποίες μνημονεύονται στη σκέψη 433 ανωτέρω και κατά τις οποίες, λόγω της συστημικής σημασίας της και της φύσης της δραστηριότητάς της, η πτώχευση της Banco Popular θα είχε προκαλέσει μεταδοτικό αποτέλεσμα στα ισπανικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με παρόμοιο επιχειρηματικό μοντέλο και, ως εκ τούτου, σημαντικές αρνητικές συνέπειες στην οικονομική σταθερότητα στην Ισπανία.

497 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι από τη νομολογία που μνημονεύεται στη σκέψη 211 ανωτέρω προκύπτει ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην οικονομία της Ένωσης και ότι η αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων μίας ή περισσοτέρων συστημικών τραπεζών ενέχει τον κίνδυνο ταχύτατης εξάπλωσης στις λοιπές τράπεζες, είτε στο οικείο κράτος μέλος είτε σε άλλα κράτη μέλη.

498 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της διασφαλίσεως της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος της ζώνης του ευρώ και του άμεσου κινδύνου οικονομικής ζημίας τον οποίο θα διέτρεχαν οι καταθέτες των οικείων τραπεζών σε περίπτωση πτωχεύσεως αυτών, ορισμένοι περιορισμοί του δικαιώματος ιδιοκτησίας μπορούσαν να δικαιολογηθούν (πρβλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-8/15 P έως C-10/15 P, EU:C:2016:701, σκέψη 74).

499 Το Δικαστήριο έχει επίσης αποφανθεί ότι, μολονότι υφίσταται σαφές δημόσιο συμφέρον για τη διασφάλιση, σε ολόκληρη την Ένωση, ισχυρής και συνεπούς προστασίας των επενδυτών, εντούτοις, το συμφέρον αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υπερέχει σε κάθε περίπτωση του δημοσίου συμφέροντος που συνίσταται στη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος (αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 91, και της 8ης Νοεμβρίου 2016, Dowling κ.λπ., C-41/15, EU:C:2016:836, σκέψη 54).

500 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η λύση που έγινε δεκτή με την απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570), δεν έχει εν προκειμένω εφαρμογή, στο μέτρο που η υπόθεση εκείνη αφορούσε το σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος κράτους μέλους το οποίο απειλούνταν από συστημική κρίση, ενώ η υπό κρίση υπόθεση αφορά μία μόνον οντότητα.

501 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι, κατά τη σκέψη 50 της απόφασης της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570), το Δικαστήριο έκρινε ότι η αδυναμία εκπληρώσεως των υποχρεώσεων μίας ή περισσοτέρων τραπεζών ενέχει τον κίνδυνο ταχύτατης εξαπλώσεως στις λοιπές τράπεζες, είτε στο οικείο κράτος μέλος είτε σε άλλα κράτη μέλη. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η αρχή που αναγνωρίστηκε με την απόφαση αυτή, κατά την οποία ο σκοπός της διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας των μετόχων, εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το σύνολο του χρηματοπιστωτικού συστήματος κράτους μέλους πλήττεται από συστημική κρίση. Η απόφαση αυτή ασκεί επιρροή όταν, όπως εν προκειμένω, η οικεία τράπεζα έχει συστημική σημασία και η εκκαθάρισή της συνεπαγόταν κίνδυνο για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ισπανία.

502 Κατά δεύτερο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν τηρεί τις απαιτήσεις της αναλογικότητας, στο μέτρο που το ΕΣΕ δεν επέλεξε το λιγότερο επαχθές μέτρο για την επίλυση της κρίσης ρευστότητας που αντιμετώπιζε η Banco Popular. Ισχυρίζονται ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν εξηγεί για ποιον λόγο δεν ελήφθησαν σε εύθετο χρόνο μέτρα έγκαιρης παρέμβασης που θα μπορούσαν να έχουν επιλύσει το πρόβλημα ρευστότητας της Banco Popular, όπως η παροχή επείγουσας στήριξης της ρευστότητας, ούτε για ποιον λόγο δεν επελέγησαν μέτρα λιγότερο ριζικά από το ληφθέν, όπως τα εργαλεία διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων ή του μεταβατικού ιδρύματος.

503 Υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από την ανάλυση, στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, σχετικά με την τήρηση της προϋπόθεσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, το μεν ΕΣΕ δικαιολόγησε, στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούσαν να προβλεφθούν εναλλακτικά μέτρα προληπτικής εποπτείας ή του ιδιωτικού τομέα, τα δε προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι υπήρχαν άλλα, λιγότερο περιοριστικά μέτρα που θα μπορούσαν να έχουν αποκαταστήσει τη θέση ρευστότητας της Banco Popular εντός επαρκώς σύντομου χρονικού διαστήματος, ώστε η τελευταία να μη βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης στις 6 Ιουνίου 2017.

504 Επιπλέον, από το άρθρο 5 του καθεστώτος εξυγίανσης απορρέει ότι το ΕΣΕ δικαιολόγησε την επιλογή του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων ως εργαλείου εξυγίανσης. Το ΕΣΕ ανέφερε ότι το εργαλείο αυτό ήταν αναγκαίο και ανάλογο προς τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014 και αποσκοπούσε κυρίως στην προστασία των λειτουργιών που είναι κρίσιμες για τη λειτουργία της πραγματικής οικονομίας και τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

505 Το ΕΣΕ έκρινε επίσης, στο άρθρο 5.3 του καθεστώτος εξυγίανσης, ότι τα λοιπά εργαλεία εξυγίανσης που προβλέπονται στο άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού 806/2014 δεν θα εξυπηρετούσαν τους σκοπούς της εξυγίανσης στον ίδιο βαθμό. Όσον αφορά το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, το ΕΣΕ εκτίμησε ότι δεν μπορούσε να διασφαλιστεί ότι το εν λόγω εργαλείο, ακόμη και σε συνδυασμό με το εργαλείο διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων, θα καθιστούσε αμέσως δυνατή την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης ρευστότητας της Banco Popular και, ως εκ τούτου, την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής ευρωστίας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της. Όσον αφορά το εργαλείο του μεταβατικού ιδρύματος, το ΕΣΕ εκτίμησε ότι, ακόμη και σε συνδυασμό με το εργαλείο διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων, δεδομένου ότι το μεταβατικό ίδρυμα είχε ως σκοπό τη διατήρηση της πρόσβασης στις κρίσιμες λειτουργίες και την πώληση της Banco Popular εντός προθεσμίας, καταρχήν, δύο ετών και, στο μέτρο που το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων καθιστούσε δυνατή την επίτευξη

του ίδιου αποτελέσματος εντός σύντομης προθεσμίας, το τελευταίο αυτό εργαλείο θεωρήθηκε ότι καθιστούσε δυνατή την υλοποίηση των σκοπών της εξυγίανσης πιο αποτελεσματικά από το μεταβατικό ίδρυμα.

506 Ως εκ τούτου, το ΕΣΕ ανέφερε, στο καθεστώς εξυγίανσης, τους λόγους για τους οποίους επέλεξε το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων καθώς και τους λόγους για τους οποίους τα λοιπά εργαλεία εξυγίανσης που προβλέπονται στον κανονισμό 806/2014 δεν ήταν κατάλληλα.

507 Τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα προς αμφισβήτηση της εκτίμησης αυτής του ΕΣΕ. Αρκούνται στη μνεία της ύπαρξης άλλων εργαλείων εξυγίανσης των οποίων η εφαρμογή θα είχε θίξει λιγότερο το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας χωρίς να εξηγούν με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να έχουν εφαρμοστεί τα εργαλεία αυτά στην περίπτωση της Banco Popular.

508 Επιπλέον, τα προσφεύγοντα παραπέμπουν στις εναλλακτικές λύσεις που περιγράφονται στη συνημμένη στο δικόγραφο της προσφυγής έκθεση του εμπειρογνώμονά τους και οι οποίες καταδεικνύουν, κατά τη γνώμη τους, ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν πληροί τις απαιτήσεις της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.

509 Βάσει του άρθρου 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 76, στοιχείο δ′, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να μνημονεύει το αντικείμενο της διαφοράς καθώς και συνοπτική έκθεση των προβαλλόμενων ισχυρισμών. Κατά πάγια νομολογία, για να είναι παραδεκτή μια προσφυγή πρέπει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων αυτή στηρίζεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεκτικό και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του δικογράφου. Μολονότι το κύριο μέρος της προσφυγής μπορεί να στηριχθεί και να συμπληρωθεί, επί συγκεκριμένων σημείων, με παραπομπές σε συγκεκριμένα χωρία συνημμένων εγγράφων, γενική παραπομπή σε άλλα κείμενα, ακόμη και συνημμένα στην προσφυγή, δεν μπορεί να καλύψει την έλλειψη ουσιωδών στοιχείων της νομικής επιχειρηματολογίας, τα οποία, δυνάμει των προμνησθεισών διατάξεων, πρέπει να περιλαμβάνονται στο κείμενο της προσφυγής [βλ. αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Microsoft κατά Επιτροπής, T-201/04, EU:T:2007:289, σκέψη 94 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 5ης Οκτωβρίου 2020, HeidelbergCement και Schwenk Zement κατά Επιτροπής, T-380/17, EU:T:2020:471, σκέψη 92 (μη δημοσιευθείσα) και εκεί μνημονευόμενη νομολογία]. Εκτός αυτού, το Γενικό Δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να αναζητεί και να εντοπίζει, στα συνημμένα στην προσφυγή έγγραφα, τους ισχυρισμούς ή λόγους που θα μπορούσαν, κατά την κρίση του, να αποτελούν τη βάση της προσφυγής, δεδομένου ότι τα συνημμένα αυτά έγγραφα επιτελούν απλώς λειτουργία αποδεικτικών και διευκρινιστικών στοιχείων (βλ. αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, MasterCard κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Microsoft κατά Επιτροπής, T-201/04, EU:T:2007:289, σκέψη 94 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-760/15 και T-636/16, EU:T:2019:669, σκέψη 114 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

510 Διαπιστώνεται ότι, όσον αφορά την ύπαρξη λύσεων εναλλακτικών σε σχέση με την εξυγίανση, τα προσφεύγοντα αρκούνται σε γενική παραπομπή στη συνημμένη στο δικόγραφο της προσφυγής έκθεση εμπειρογνωμοσύνης, μη παρέχοντας επομένως στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να προσδιορίσει επακριβώς τα στοιχεία που θα μπορούσε να κρίνει ότι στηρίζουν το επιχείρημα αυτό.

511 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το επιχείρημα αυτό απλώς διατυπώνεται χωρίς να τεκμηριώνεται με επιχειρηματολογία, αντιθέτως προς τον κανόνα του άρθρου 76, στοιχείο δ′, του Κανονισμού Διαδικασίας, και πρέπει να κριθεί απαράδεκτο.

512 Κατά τρίτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης προσβάλλει δυσανάλογα το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας, στο μέτρο που δεν τους παρασχέθηκε δικαίωμα αποζημίωσης. Η απομείωση του συνόλου του εταιρικού κεφαλαίου της Banco Popular χωρίς αντάλλαγμα για τους μετόχους συνιστά απαλλοτρίωση. Το καθεστώς εξυγίανσης συνιστά δυσανάλογο μέτρο κατάσχεσης.

513 Πρέπει να γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει και η Επιτροπή, ότι το επιχείρημα αυτό είναι πρόωρο.

514 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο ζ′, του κανονισμού 806/2014 ορίζει ότι κανένας πιστωτής δεν υφίσταται μεγαλύτερες ζημίες από εκείνες που θα είχε υποστεί εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα είχε εκκαθαριστεί υπό κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας.

515 Προκειμένου να καθοριστεί αν οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης αν η οικεία οντότητα είχε υπαχθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας, το άρθρο 20, παράγραφος 16, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι, μετά την εξυγίανση, πραγματοποιείται αποτίμηση. Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 17, του κανονισμού 806/2014, η εν λόγω αποτίμηση προσδιορίζει αν υφίσταται διαφορά μεταξύ της μεταχείρισης της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι και οι πιστωτές αν το ίδρυμα είχε υπαχθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας τη στιγμή κατά την οποία ελήφθη η απόφαση για το μέτρο εξυγίανσης και της πραγματικής μεταχείρισης της οποίας έτυχαν στο πλαίσιο της εξυγίανσης.

516 Εάν, μετά την αποτίμηση αυτή, αποδειχθεί ότι οι μέτοχοι ή οι πιστωτές υπέστησαν σημαντικότερες ζημίες στο πλαίσιο της εξυγίανσης από εκείνες που θα είχαν υποστεί κατά την εκκαθάριση σύμφωνα με κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας, το άρθρο 76, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι το ΕΣΕ μπορεί να χρησιμοποιήσει το ΕΤΕ για να τους αποζημιώσει.

517 Επομένως, ο κανονισμός 806/2014 θεσπίζει μηχανισμό για τη διασφάλιση της δίκαιης αποζημίωσης των μετόχων ή των πιστωτών της υπό εξυγίανση οντότητας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 17, παράγραφος 1, του Χάρτη.

518 Στο μέτρο που η ενδεχόμενη καταβολή τέτοιας αποζημίωσης είναι το αποτέλεσμα της μνημονευθείσας στη σκέψη 515 ανωτέρω αποτίμησης, η οποία πραγματοποιείται μετά την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, το γεγονός ότι τα προσφεύγοντα δεν έλαβαν αποζημίωση κατά την ημερομηνία εφαρμογής του καθεστώτος εξυγίανσης δεν ασκεί επιρροή.

519 Με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί ότι ο σεβασμός του δικαιώματος σε δίκαιη αποζημίωση ικανή να δικαιολογήσει τη στέρηση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας των μετόχων πρέπει να γίνει αντιληπτός υπό την έννοια ότι διασφαλίζεται στην περίπτωση της τήρησης της αρχής του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο ζ′, του κανονισμού 806/2014, κατά την οποία κανένας πιστωτής δεν μπορεί να τύχει χειρότερης μεταχείρισης. Η διαφορά ως προς το αποτέλεσμα μεταξύ μιας υποθετικής διαδικασίας αφερεγγυότητας στην Ισπανία και του καθεστώτος εξυγίανσης δεν ασκεί επιρροή. Οι μέτοχοι πρέπει να αποζημιώνονται με βάση την αξία των μετοχών τους κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο στερήθηκαν το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας. Η Banco Popular έπασχε μεν από πρόβλημα

ρευστότητας, αλλά, κατά την αποτίμηση 1, ήταν φερέγγυα κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης, οπότε το αποτέλεσμα της εφαρμογής της αρχής κατά την οποία κανένας πιστωτής δεν μπορεί να τύχει χειρότερης μεταχείρισης δεν ασκεί επιρροή.

520 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί, όπως επισήμανε και η Banco Santander, ότι η εφαρμογή της αρχής κατά την οποία κανένας πιστωτής δεν μπορεί να τύχει χειρότερης μεταχείρισης δεν απορρέει από το καθεστώς εξυγίανσης, αλλά από μελλοντική απόφαση του ΕΣΕ συνακόλουθη της αποτίμησης 3.

521 Επομένως, το επιχείρημα των προσφευγόντων με το οποίο αμφισβητείται η εφαρμογή της αρχής αυτής για τον καθορισμό των παραμέτρων του υπολογισμού της αποζημίωσης πρέπει να θεωρηθεί αλυσιτελές.

522 Εν πάση περιπτώσει, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η αξία της επένδυσής τους δεν πρέπει να υπολογιστεί με βάση την ονομαστική αξία της μετοχής τους πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, αλλά αντιστοιχεί στην αξία της στην περίπτωση που δεν θα είχε εγκριθεί το καθεστώς εξυγίανσης. Υπενθυμίζεται ότι, αν δεν είχε εγκριθεί το καθεστώς εξυγίανσης, η Banco Popular, ως ευρισκόμενη σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, θα είχε τεθεί υπό εκκαθάριση βάσει κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας.

523 Συναφώς, στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι ζημίες των μετόχων των προβληματικών τραπεζών θα έχουν, σε κάθε περίπτωση, την ίδια έκταση, ανεξαρτήτως του κατά πόσον οφείλονται σε δικαστική απόφαση κηρύξεως πτωχεύσεως λόγω μη χορηγήσεως κρατικής ενισχύσεως ή σε διαδικασία χορηγήσεως τέτοιας ενισχύσεως υπό τον όρο του προηγούμενου καταμερισμού των επιβαρύνσεων (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ., C-526/14, EU:C:2016:570, σκέψη 75).

524 Επιπλέον, στην περίπτωση τίτλου, το ύψος της οφειλόμενης αποζημίωσης πρέπει να εκτιμάται βάσει της πραγματικής αγοραίας αξίας του τίτλου κατά τον χρόνο θέσπισης της επίδικης ρύθμισης, και όχι βάσει της ονομαστικής του αξίας ή του ποσού το οποίο ο κάτοχος του τίτλου προσδοκούσε να εισπράξει όταν τον απέκτησε (βλ. απόφαση της 13ης Ιουλίου 2018, K. Chrysostomides & Co. κ.λπ. κατά Συμβουλίου κ.λπ., T-680/13, EU:T:2018:486, σκέψη 314 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

525 Όπως ήδη επισημάνθηκε, η φερεγγυότητα της Banco Popular από πλευράς ισολογισμού η οποία διαπιστώθηκε στο πλαίσιο της αποτίμησης 1 δεν ασκούσε επιρροή κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης. Κατά την ημερομηνία αυτή, η αξία της Banco Popular αντιστοιχούσε στην αξία εκχώρησής της κατόπιν της διαπίστωσης ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης.

526 Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι, κατά την ημερομηνία έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης, η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular συνιστούσαν «απαλλοτρίωση» χωρίς αποζημίωση, στο μέτρο που μπορούσε να αποφασιστεί η καταβολή ενδεχόμενης αποζημίωσης μεταγενέστερα.

527 Κατά τέταρτο λόγο, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το καθεστώς εξυγίανσης είναι δυσανάλογο στο μέτρο που στέρησε από τους μετόχους το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας χωρίς προηγούμενη ακρόασή τους.

528 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι από την ανάλυση του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ειδικότερα δε από τις σκέψεις 234 και 235 ανωτέρω, προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η προστασία του δικαιώματος ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της ΕΣΔΑ δεν πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ο ενδιαφερόμενος πρέπει, υπό όλες τις περιστάσεις, να μπορεί να διατυπώσει την άποψή του στις αρμόδιες αρχές πριν από τη λήψη των μέτρων που θίγουν το δικαίωμά του στην ιδιοκτησία.

529 Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα προκειμένου να εξηγήσουν με ποιον τρόπο η μη διενέργεια ακρόασης από το ΕΣΕ, πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, επηρέασε καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας.

530 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει, πρώτον, ότι η Banco Popular βρισκόταν σε κατάσταση πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης και ότι δεν υπήρχαν εναλλακτικά μέτρα ικανά να αποτρέψουν την κατάσταση αυτή, δεύτερον, ότι, σε περίπτωση μη εξυγίανσης, η Banco Popular θα είχε υπαχθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας και, τρίτον, ότι οι μέτοχοι της Banco Popular όφειλαν να αναλάβουν τον κίνδυνο των επενδύσεών τους καθώς και ότι ο κανονισμός 806/2014 προβλέπει την ενδεχόμενη καταβολή αποζημίωσης κατ' εφαρμογήν της αρχής ότι κανένας πιστωτής δεν μπορεί να τύχει χειρότερης μεταχείρισης. Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι η απόφαση απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular στο καθεστώς εξυγίανσης δεν συνιστά υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων, αλλά πρέπει να θεωρηθεί περιορισμός του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας ο οποίος είναι δικαιολογημένος και αναλογικός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17 και 52 του Χάρτη.

531 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής, τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας στο πλαίσιο του όγδοου λόγου ακυρώσεως και δεν διατυπώνουν σχετικά επιχειρήματα. Η μόνη αναφορά στην επιχειρηματική ελευθερία περιλαμβάνεται στον τρίτο λόγο ακυρώσεως που στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας.

532 Δεδομένου ότι το ΕΣΕ επέλεξε να απαντήσει συγχρόνως στον τρίτο και στον όγδοο λόγο ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα προβάλλουν, με το υπόμνημα απάντησης, νέα επιχειρήματα σχετικά με την προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας εκ μέρους του ΕΣΕ, καθόσον η Banco Popular πωλήθηκε χωρίς να παρασχεθεί στους μετόχους της, στο πλαίσιο γενικής συνέλευσης, η δυνατότητα να ακουστούν ή να λάβουν τις εμπορικές αποφάσεις που έκριναν σκόπιμες για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της Banco Popular.

533 Αφενός, όπως επισημαίνει το ΕΣΕ, τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν ποιο από τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται δυνάμει της επιχειρηματικής ελευθερίας, όπως αυτά μνημονεύονται στη σκέψη 266 ανωτέρω, προσβλήθηκε. Αφετέρου, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, τα προσφεύγοντα, υπό την ιδιότητά τους ως μειοψηφούντων μετόχων της Banco Popular, δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα στον τραπεζικό τομέα και, επομένως, δεν μπορούν να επικαλεστούν την επιχειρηματική ελευθερία υπό την ιδιότητα αυτή.

534 Εν πάση περιπτώσει, ακριβώς όπως και το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, η επιχειρηματική ελευθερία δεν συνιστά απόλυτο προνόμιο και η άσκησή της μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς κατ' εφαρμογήν του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη. Στο μέτρο που διαπιστώθηκε ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν συνιστούσε υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που θίγει την ίδια την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσφευγόντων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, για τους ίδιους λόγους, δεν θίγει την ίδια την ουσία της επιχειρηματικής ελευθερίας.

535 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι ο όγδοος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του ένατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014

536 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η αποτίμηση 2 δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «δίκαιη, συνετή και ρεαλιστική», κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014. Τα επιχειρήματα των προσφευγόντων υποδιαιρούνται σε τέσσερις αιτιάσεις, με τις οποίες τίθενται εν αμφιβόλω, πρώτον, η ανεξαρτησία του εμπειρογνώμονα που πραγματοποίησε την αποτίμηση 2, δεύτερον, η δυνατότητα συνύπαρξης δύο εκ των προτέρων αποτιμήσεων, τρίτον, η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την αποτίμηση 2 και, τέταρτον, η αξιοπιστία της αποτίμησης αυτής.

537 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αποτίμηση της Banco Popular, η οποία πραγματοποιήθηκε πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, περιλαμβάνει δύο εκθέσεις συνημμένες στο καθεστώς εξυγίανσης.

538 Η αποτίμηση 1, με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2017, συντάχθηκε από το ΕΣΕ κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014 και είχε ως σκοπό να παράσχει τα στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να καθοριστεί αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014.

539 Η αποτίμηση 2, με ημερομηνία 6 Ιουνίου 2017, συντάχθηκε από την Deloitte, υπό την ιδιότητά της ως ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014.

540 Το καθεστώς εξυγίανσης αναφέρει ότι, δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, η αποτίμηση 2, η οποία πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014, είχε ως σκοπό να εκτιμηθεί η αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Banco Popular, να εκτιμηθεί η μεταχείριση της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι και οι πιστωτές εάν η Banco Popular είχε υπαχθεί στην κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας καθώς και να παρασχεθούν τα στοιχεία βάσει των οποίων θα λαμβανόταν απόφαση σχετικά με τις μετοχές και τους τίτλους ιδιοκτησίας που θα μεταβιβάζονταν και τα οποία θα καθιστούσαν εφικτό στο ΕΣΕ τον καθορισμό του τι συνιστά εμπορικούς όρους για τους σκοπούς του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων.

541 Υπενθυμίζεται ότι, με την αποτίμηση 2, η Deloitte ανέφερε ότι στηρίχθηκε στις απαιτήσεις του άρθρου 36 της οδηγίας 2014/59 (το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 20 του κανονισμού 806/2014) και στο κεφάλαιο 3 του οριστικού σχεδίου ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων της ΕΑΤ 2017/05 και 2017/06, της 23ης Μαΐου 2017, σχετικά με την αποτίμηση προκειμένου να καθοριστεί η διαφορετική μεταχείριση κατόπιν της εξυγίανσης που προβλέπει η οδηγία 2014/59 (στο εξής: τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ).

542 Το άρθρο 36, παράγραφος 15, της οδηγίας 2014/59 επιτρέπει στην ΕΑΤ να καταρτίζει σχέδια ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προκειμένου να εξειδικεύει τα κριτήρια βάσει των οποίων πρέπει να διενεργούνται οι αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας εξυγίανσης.

543 Το κεφάλαιο 3 των τεχνικών προτύπων της ΕΑΤ αφορά το σχέδιο των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων 2017/05 σχετικά με την αποτίμηση με σκοπό την εξυγίανση (στο εξής: ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα) και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 15, της οδηγίας 2014/59, σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της Επιτροπής για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59 με τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που εξειδικεύουν τα κριτήρια της μεθοδολογίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των ιδρυμάτων ή φορέων.

544 Πρέπει, εξάλλου, να επισημανθεί ότι, κατά την ημερομηνία της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης, τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα δεν ήταν δεσμευτικά, στο μέτρο που το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ότι το ΕΣΕ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπόκεινται στα δεσμευτικά ρυθμιστικά και εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα που καταρτίζονται από την ΕΑΤ όταν έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή. Τα εν λόγω ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα ενσωματώθηκαν στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2018/345 της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2017, για τη συμπλήρωση της οδηγίας 2014/59 όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα που προσδιορίζουν τα κριτήρια σχετικά με τη μεθοδολογία για την εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ιδρυμάτων ή οντοτήτων (ΕΕ 2018, L 67, σ. 8).

545 Στο άρθρο 6.3 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ επισήμανε ότι, για να αποφασίσει την απομείωση και τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular, στηρίχθηκε στην αποτίμηση 2, όπως συμπληρώθηκε και επιβεβαιώθηκε από τα αποτελέσματα της διαδικασίας πώλησης που διεξήγαγε το FROB.

546 Στο μέτρο που η αποτίμηση 2 περιλαμβάνει περίπλοκες τεχνικές και οικονομικές εκτιμήσεις, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το ΕΣΕ διέθετε ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όταν έκρινε ότι η αποτίμηση 2 συνιστούσε έγκυρη βάση για να αποφασίσει τη λήψη μέτρων εξυγίανσης.

547 Ως εκ τούτου, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατίθεται στις σκέψεις 166 έως 171 ανωτέρω, ο έλεγχος που διενεργεί το Γενικό Δικαστήριο είναι περιορισμένος, αφορά δε τη διακρίβωση της απουσίας πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως εκ μέρους του ΕΣΕ όταν έκρινε ότι η αποτίμηση 2 ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014. Εναπόκειται στα προσφεύγοντα να προσκομίσουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για να ανατρέψουν την αξιοπιστία της αποτίμησης 2.

– Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με την ανεξαρτησία του εμπειρογνώμονα που προέβη στην αποτίμηση 2

548 Πρώτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η Deloitte δεν μπορούσε να θεωρηθεί ανεξάρτητη εταιρία λόγω της ύπαρξης σύγκρουσης συμφερόντων, δεδομένου ότι το FROB κατηγόρησε την Deloitte για παραποίηση στοιχείων του φακέλου σχετικά με την εισαγωγή της Bankia στο χρηματιστήριο.

549 Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014, η αποτίμηση πρέπει να πραγματοποιείται από πρόσωπο ανεξάρτητο από κάθε δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένου του ΕΣΕ και της εθνικής αρχής εξυγίανσης καθώς και της ενδιαφερόμενης οντότητας.

550 Οι απαιτήσεις σχετικά με την ανεξαρτησία των εκτιμητών διευκρινίζονται στα άρθρα 37 έως 41 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075. Το άρθρο 38 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075 προβλέπει τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις προκειμένου ο εκτιμητής να

θεωρηθεί ανεξάρτητος από κάθε σχετική δημόσια αρχή και από την ενδιαφερόμενη οντότητα. Πρώτον, ο εκτιμητής πρέπει να διαθέτει τα προσόντα, την πείρα, τις ικανότητες, τις γνώσεις και τους πόρους που απαιτούνται και να μπορεί να διενεργήσει την αποτίμηση αποτελεσματικά και χωρίς αδικαιολόγητη εξάρτηση από οποιαδήποτε σχετική δημόσια αρχή ή από την ενδιαφερόμενη οντότητα. Δεύτερον, ο εκτιμητής πρέπει να διαχωρίζεται νομικά από τις σχετικές δημόσιες αρχές και την ενδιαφερόμενη οντότητα. Τρίτον, ο εκτιμητής δεν πρέπει να έχει ουσιώδες κοινό ή αντικρουόμενο συμφέρον, κατά την έννοια του άρθρου 41 του ίδιου κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

551 Επισημαίνεται, πάντως, ότι τα προσφεύγοντα δεν υποστηρίζουν ότι η Deloitte δεν διέθετε τα προσόντα, την πείρα, τις ικανότητες, τις γνώσεις και τους πόρους που απαιτούνταν για την αποτελεσματική διενέργεια της αποτίμησης, κατά την έννοια της πρώτης προϋπόθεσης του άρθρου 38 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075. Ούτε υποστηρίζουν ότι η Deloitte δεν διαχωριζόταν νομικά από τις οικείες δημόσιες αρχές, ήτοι από το ΕΣΕ και το FROB, και από την Banco Popular, κατά την έννοια της δεύτερης προϋποθέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 38 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075.

552 Τα προσφεύγοντα προβάλλουν την ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ του FROB και της Deloitte, η οποία απορρέει από την ύπαρξη ποινικής δίκης κατά της Deloitte στην Ισπανία με αντικείμενο την προβαλλόμενη παραποίηση των λογαριασμών της Bankia, στην οποία το FROB μετέσχε ως πολιτικώς ενάγων. Τα προσφεύγοντα διευκρινίζουν, ωστόσο, ότι το FROB δεν διατύπωσε κατηγορίες κατά της Deloitte ή οποιουδήποτε εκ των συνεργατών της στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής.

553 Εάν το επιχείρημα αυτό πρέπει να γίνει αντιληπτό υπό την έννοια ότι τα προσφεύγοντα αμφισβητούν το γεγονός ότι η Deloitte πληρούσε την τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 38 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075, προβάλλοντας την ύπαρξη σημαντικού κοινού ή αντικρουόμενου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 41 του ίδιου κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, αρκεί η διαπίστωση ότι το εν λόγω επιχείρημα στηρίζεται σε εσφαλμένη κατανόηση της ως άνω διάταξης.

554 Πράγματι, κατά το άρθρο 41, παράγραφος 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2016/1075, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ένα πραγματικό ή δυνητικό συμφέρον θεωρείται ουσιώδες όταν, κατά την εκτίμηση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής ή τυχόν άλλης αρχής η οποία μπορεί να εξουσιοδοτηθεί να εκτελέσει την εν λόγω εργασία στο οικείο κράτος μέλος, θα μπορούσε να επηρεάσει –ή θεωρείται εύλογα ότι επηρεάζει– την κρίση του ανεξάρτητου εκτιμητή κατά τη διενέργεια της αποτίμησης. Η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού διευκρινίζει ότι κρίνονται ως συναφή τα κοινά ή αντικρουόμενα συμφέροντα με τα μέλη της οντότητας ή τους πιστωτές της.

555 Τα προσφεύγοντα, αφενός, δεν προβάλλουν την ύπαρξη κοινών ή αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ Deloitte και Banco Popular και, αφετέρου, δεν εξηγούν με ποιον τρόπο το γεγονός ότι το FROB ήταν πολιτικώς ενάγων σε ποινική δίκη κατά της Deloitte στην Ισπανία θα μπορούσε να επηρεάσει την κρίση της Deloitte όσον αφορά την αποτίμηση της Banco Popular.

556 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η Deloitte δεν ήταν ανεξάρτητη, δεδομένου ότι το ΕΣΕ απαίτησε από αυτήν να καταρτίσει την αποτίμηση 2 εφαρμόζοντας το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων, χωρίς να της επιτρέψει να εκτιμήσει ποιο ήταν το καταλληλότερο εργαλείο εξυγίανσης για την αντιμετώπιση της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular.

557 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το άρθρο 20, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014 καθορίζει τους σκοπούς της αποτίμησης σε συνάρτηση με το εφαρμοζόμενο εργαλείο εξυγίανσης. Ειδικότερα, το άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχείο στ′, του κανονισμού 806/2014 καθορίζει τους σκοπούς της αποτίμησης σε περίπτωση εφαρμογής του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων, οι οποίοι διαφέρουν από τους σκοπούς του άρθρου 20, παράγραφος 5, στοιχεία δ′ και ε′, του ίδιου κανονισμού, οι οποίοι αφορούν τις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται είτε το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα είτε το εργαλείο μεταβατικού ιδρύματος ή το εργαλείο διαχωρισμού περιουσιακών στοιχείων.

558 Το άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014, το οποίο προβλέπει ότι, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εξυγίανση, σκοπός της αποτίμησης είναι να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση ως προς την ενδεδειγμένη δράση εξυγίανσης που πρέπει να αναληφθεί σχετικά με ορισμένη οντότητα, έχει την έννοια ότι η αποτίμηση πρέπει να παρέχει στο ΕΣΕ τα τεχνικά και οικονομικά στοιχεία που καθιστούν δυνατή την εφαρμογή του εργαλείου εξυγίανσης που αυτό έχει επιλέξει.

559 Από τη διάταξη αυτή δεν προκύπτει ότι εναπόκειται στον εκτιμητή να ορίσει ο ίδιος ποιο είναι το καταλληλότερο εργαλείο εξυγίανσης. Η απόφαση σχετικά με την επιλογή του εφαρμοστέου εργαλείου εξυγίανσης λαμβάνεται από την αρχή εξυγίανσης και όχι από τον ανεξάρτητο εκτιμητή.

560 Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι το ΕΣΕ εκτίμησε ότι το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων ήταν το πλέον κατάλληλο για την υλοποίηση των σκοπών της εξυγίανσης και ότι έδωσε εντολή στην Deloitte για τη διενέργεια αποτίμησης ανταποκρινόμενης στους σκοπούς του εν λόγω εργαλείου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θίγει την ανεξαρτησία της Deloitte.

561 Επομένως, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με τη συνύπαρξη δύο εκ των προτέρων αποτιμήσεων*

562 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι ο κανονισμός 806/2014 δεν προβλέπει τη διάσπαση της έκθεσης αποτίμησης σε δύο έγγραφα καταρτιζόμενα από διαφορετικούς συντάκτες. Προσθέτουν δε ότι τα συμπεράσματα της αποτίμησης 2 αντιφάσκουν προς εκείνα της αποτίμησης 1, η οποία επισήμαινε ότι η Banco Popular ήταν φερέγγυα και αποτιμούσε τα στοιχεία του ενεργητικού της σε 8,4 δισεκατομμύρια ευρώ.

563 Υπενθυμίζεται ότι, στις 5 Ιουνίου 2017, το ΕΣΕ εξέδωσε την αποτίμηση 1 κατ’ εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014, σκοπός της οποίας ήταν να παράσχει τα στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να καθοριστεί αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων. Ειδικότερα, το ΕΣΕ ανέφερε ότι σκοπός της αποτίμησης 1 ήταν να συμβάλει στο να καθοριστεί αν η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014.

564 Τα τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ, τα οποία εγκρίθηκαν στις 23 Μαΐου 2017, δεν ήταν, βεβαίως, δεσμευτικά, αλλά ήταν διαθέσιμα κατά την ημερομηνία της αποτίμησης 2. Στην αποτίμηση 2, η Deloitte αναφέρει ρητώς ότι συμμορφώθηκε προς τις απαιτήσεις των τεχνικών προτύπων της ΕΑΤ.

565 Στην εισαγωγική περίληψή τους, τα τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ διευκρινίζουν την ανάγκη διάκρισης μεταξύ δύο ειδών αποτιμήσεων προγενέστερων της εξυγίανσης, της αποτίμησης 1, που διενεργείται βάσει του άρθρου 36, παράγραφος 4, στοιχείο α′, της οδηγίας 2014/59, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014, και της αποτίμησης 2, που διενεργείται βάσει του άρθρου 36, παράγραφος 4, στοιχεία β′ έως ζ′, της οδηγίας 2014/59, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχεία β′ έως ζ′, του κανονισμού 806/2014.

566 Η αιτιολογική σκέψη 1 των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, η οποία επαναλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, υπενθυμίζει τη διάκριση αυτή μεταξύ, αφενός, μιας αρχικής αποτίμησης που καθιστά δυνατό να καθοριστεί κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων και, αφετέρου, μιας επακόλουθης αποτίμησης που αποτελεί τη βάση για την απόφαση εφαρμογής ενός ή περισσοτέρων εργαλείων εξυγίανσης. Τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα θέτουν διαφορετικά κριτήρια για τη διενέργεια της αποτίμησης 1 και της αποτίμησης 2.

567 Όσον αφορά την αποτίμηση 1, από τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα προκύπτει ότι το σημαντικό κριτήριο είναι το κατά πόσον η οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, πράγμα που αντιστοιχεί στην προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014.

568 Πάντως, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 806/2014, η εκτίμηση ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή πραγματοποιείται από την ΕΚΤ ή από το ΕΣΕ.

569 Ως εκ τούτου, υπό το πρίσμα των διακριτών σκοπών της αποτίμησης 1 και της αποτίμησης 2, ήταν δικαιολογημένο η πρώτη να πραγματοποιηθεί από το ΕΣΕ και η δεύτερη από τον ανεξάρτητο εκτιμητή, ήτοι την Deloitte.

570 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα αρκούνται στην επίκληση του γεγονότος ότι ο κανονισμός 806/2014 δεν προβλέπει ρητώς διάκριση μεταξύ των δύο αυτών αποτιμήσεων, αλλά δεν αναφέρουν ποια διάταξη θεωρούν ότι παραβιάστηκε.

571 Όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι τα συμπεράσματα των αποτιμήσεων 1 και 2 ήταν αντιφατικά, αρκεί η διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές.

572 Πράγματι, δεδομένου ότι σκοπός της αποτίμησης 1, η οποία εγκρίθηκε στις 5 Ιουνίου 2017, ήταν να προσδιοριστεί αν η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων, η αποτίμηση αυτή κατέστη παρωχημένη κατόπιν της εκτίμησης στην οποία προέβη η ΕΚΤ στις 6 Ιουνίου 2017, σχετικά με το αν η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης.

573 Βεβαίως, στην αποτίμηση 1, το ΕΣΕ ανέφερε ότι, κατά την ημερομηνία αναφοράς της εκτίμησής του, ήτοι στις 31 Μαρτίου 2017, η Banco Popular ήταν φερέγγυα. Ωστόσο, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι η ΕΚΤ στηρίχθηκε στις σημαντικές αναλήψεις καταθέσεων της Banco Popular από τον Απρίλιο και τον Μάιο του 2017 και εφεξής και στην αδυναμία της τελευταίας να δημιουργήσει νέα ρευστότητα για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, στις 6 Ιουνίου 2017, η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Αφετέρου, το συμπέρασμα

της ΕΚΤ στηριζόταν στο γεγονός ότι η Banco Popular δεν θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να ανταποκριθεί σε άλλες υποχρεώσεις της όταν θα καθίσταντο απαιτητές, κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ', του κανονισμού 806/2014, και όχι στο γεγονός ότι η Banco Popular ήταν αφερέγγυα από πλευράς ισολογισμού. Επομένως, όπως ορθώς υπογραμμίζει το ΕΣΕ, τα συμπεράσματα της αποτίμησης 1 δεν ασκούσαν πλέον επιρροή κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης.

574 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι ενδεχόμενες αποκλίσεις των συμπερασμάτων μεταξύ της αποτίμησης 1 και της αποτίμησης 2 εξηγούνται από το γεγονός ότι οι εν λόγω αποτιμήσεις, καθόσον εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς, στηρίζονται σε διαφορετικά κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στα τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ. Επομένως, σύμφωνα με τα τεχνικά πρότυπα της ΕΑΤ, σκοπός της αποτίμησης 1 είναι κυρίως να καθοριστεί αν η συνολική αξία των στοιχείων του ενεργητικού της οντότητας υπερβαίνει την αξία των στοιχείων του παθητικού της, εν ολίγοις, αν η οντότητα είναι φερέγγυα από πλευράς ισολογισμού, ενώ η αποτίμηση 2 πρέπει να στηρίζεται στην οικονομική και όχι στη λογιστική αξία της οντότητας.

575 Ως εκ τούτου, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε στην αποτίμηση 2*

576 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι η αποτίμηση του ιδρύματος δεν πρέπει να πραγματοποιείται σαν να επρόκειτο για επιχείρηση υπό εκκαθάριση, αλλά πρέπει να καταρτίζεται όπως για μια επιχείρηση σε λειτουργία, και ότι πρέπει να καθορίζεται η αγοραία αξία του ως ιδρύματος που θα συνεχίσει τις χρηματοοικονομικές του δραστηριότητες. Υποστηρίζουν ότι η αποτίμηση 2 στηρίζεται σε εσφαλμένη μεθοδολογία, καθόσον δεν συνεκτιμά οποιαδήποτε ικανότητα της Banco Popular να παραγάγει μελλοντικά κέρδη.

577 Επισημαίνεται ότι το επιχείρημα αυτό στηρίζεται σε παρερμηνεία της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε για την αποτίμηση 2. Συγκεκριμένα, η αποτίμηση 2 αποτελείται από δύο μέρη, εκ των οποίων το πρώτο περιλαμβάνει την προσωρινή αποτίμηση της Banco Popular και το δεύτερο συνίσταται σε προσομοίωση ενός σεναρίου εκκαθάρισης. Το πρώτο μέρος αποβλέπει στον καθορισμό της οικονομικής αξίας της Banco Popular στο πλαίσιο της εφαρμογής του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων. Το δεύτερο μέρος έχει ως σκοπό να καθοριστεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης αν η Banco Popular επρόκειτο να εκκαθαριστεί στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας κατ' εφαρμογήν της ισπανικής νομοθεσίας.

578 Το ΕΣΕ ενέκρινε το καθεστώς εξυγίανσης λαμβάνοντας υπόψη το πρώτο μέρος της αποτίμησης 2 που περιείχε αυτή καθεαυτήν την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Banco Popular. Αντιθέτως, δεδομένου ότι η Deloitte διευκρίνισε ότι δεν διέθετε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες ούτε επαρκή χρόνο ώστε η εκτίμησή της να μην είναι απλώς και μόνον ενδεικτική στο στάδιο αυτό, το δεύτερο μέρος της αποτίμησης 2 αντιστοιχεί σε μια πρώτη προσομοίωση, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 9, του κανονισμού 806/2014. Η αποτίμηση 3, η οποία είναι η οριστική αποτίμηση και είχε ως σκοπό να καθοριστεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης αν η Banco Popular είχε εκκαθαριστεί στο πλαίσιο κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 16, του κανονισμού 806/2014, πραγματοποιήθηκε μετά την εξυγίανση.

579 Η αξία εκκαθάρισης, της οποίας τη χρήση από την Deloitte επικρίνουν τα προσφεύγοντα, αντιστοιχεί στο δεύτερο μέρος της αποτίμησης 2. Στο πλαίσιο του πρώτου μέρους, η Deloitte έλαβε υπόψη την αξία εκχώρησης της Banco Popular.

580 Όσον αφορά τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, η Deloitte επισήμανε, στην αποτίμηση 2, ότι το σενάριο που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό της οικονομικής αξίας ήταν η πώληση της τράπεζας σύμφωνα με το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 5, στοιχείο στ', του κανονισμού 806/2014, σκοπός της αποτίμησης ήταν να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση περί περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων ή μέσων ιδιοκτησίας που έπρεπε να μεταβιβαστούν και να διαμορφωθεί εμπεριστατωμένη αντίληψη του ΕΣΕ ως προς το τι συνιστά εμπορικούς όρους για τους σκοπούς του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού.

581 Η Deloitte εξήγησε ότι «[η] οικονομική [της] αποτίμηση [είχε] ως στόχο να παράσχει μια εκτίμηση της αξίας που θα μπορούσε να προσφέρει ένας δυνητικός αγοραστής για την τράπεζα στο σύνολό της, κατόπιν ανοικτής, δίκαιης και ανταγωνιστικής διαδικασίας δημοπρασίας ("αξία εκχώρησης" σύμφωνα με το άρθρο 11 των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων […])».

582 Από την αιτιολογική σκέψη 6 των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων προκύπτει ότι η επιλογή της καταλληλότερης βάσης αποτίμησης (αξία κατοχής ή αξία εκχώρησης) θα πρέπει να πραγματοποιείται σε συνάρτηση με τα ειδικά μέτρα εξυγίανσης που σχεδιάζει η αρχή εξυγίανσης.

583 Όσον αφορά την επιλογή της βάσης αποτίμησης, το άρθρο 11, παράγραφος 4, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο επαναλαμβάνεται στο άρθρο 11, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, ορίζει τα εξής:

«Σε περίπτωση που οι δράσεις εξυγίανσης που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 απαιτούν τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις να παραμένουν σε μια οντότητα που συνεχίζει να αποτελεί ίδρυμα που διατηρείται σε λειτουργία, ο εκτιμητής χρησιμοποιεί την αξία κατοχής ως κατάλληλη βάση επιμέτρησης. Η αξία κατοχής μπορεί, αν θεωρείται δίκαιη, συνετή και ρεαλιστική, να προβλέπει την εξομάλυνση των συνθηκών αγοράς.

Η αξία κατοχής δεν χρησιμοποιείται ως βάση επιμέτρησης σε περίπτωση που τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται σε έναν φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 42 της οδηγίας 2014/59, ή σε μεταβατικό ίδρυμα, σύμφωνα με το άρθρο 40 της εν λόγω οδηγίας, ή σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ένα εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 38 της οδηγίας 2014/59.»

584 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 4, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο επαναλαμβάνεται στο άρθρο 12, παράγραφος 4, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, «[σ]ε περίπτωση που η κατάσταση μιας οντότητας δεν της επιτρέπει να διατηρήσει ένα περιουσιακό στοιχείο ή να συνεχίσει μια δραστηριότητα, ή σε περίπτωση που η πώληση θεωρείται κατά τα άλλα απαραίτητη από την αρχή εξυγίανσης προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της εξυγίανσης, οι αναμενόμενες ταμειακές ροές αναφέρονται στις αξίες εκχώρησης που αναμένονται εντός συγκεκριμένης περιόδου εκχώρησης».

585 Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αξίας εκχώρησης, για τους σκοπούς του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων, καθορίζονται στο άρθρο 12, παράγραφοι 5 έως 7, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο επαναλαμβάνεται στο άρθρο 12, παράγραφοι 5 έως 7, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345.

586 Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι η αξία εκχώρησης δεν συνιστούσε την ορθή μεθοδολογία για την εκτίμηση της αξίας της Banco Popular στο πλαίσιο της αποτίμησης 2.

587 Εξάλλου, τα προσφεύγοντα προβάλλουν επίσης, πρώτον, ότι η αποτίμηση 2 αντιφάσκει προς τους ελεγμένους ετήσιους λογαριασμούς του 2016, τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τα έτη 2014 και 2016, τα αποτελέσματα του ελέγχου φερεγγυότητας που πραγματοποίησε η ΕΑΤ το 2016 και τη λογιστική αξία των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular που περιλαμβάνονται στην οικονομική έκθεσή της για το πρώτο τρίμηνο του 2017. Κατά τα προσφεύγοντα, είναι αδιανόητο να μειώθηκε η αξία της Banco Popular σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα.

588 Αρκεί η διαπίστωση ότι κανένα από τα στοιχεία σύγκρισης που επικαλούνται τα προσφεύγοντα δεν ασκεί επιρροή, αφενός, διότι αντικατοπτρίζουν μόνον τη λογιστική αξία της Banco Popular και όχι την αξία εκχώρησης κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης και, αφετέρου, διότι αφορούν την αξία της Banco Popular σε ημερομηνία πολύ προγενέστερη της εξυγίανσης.

589 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η αποτίμηση 2 αντιφάσκει προς τις αποτιμήσεις που πραγματοποιήθηκαν από αναλυτές σε κοντινές ημερομηνίες και προς την προσφορά εξαγοράς της BBVA.

590 Συναφώς, αρκεί η διαπίστωση ότι τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν σε ποιες αναλύσεις αναφέρονται ούτε ποια ήταν η προσφορά εξαγοράς της BBVA, δεδομένου ότι η τελευταία δεν υπέβαλε προσφορά εξαγοράς ούτε στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης ούτε στο πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης.

591 Τρίτον, τα προσφεύγοντα θεωρούν ότι η αποτίμηση 2 αντιφάσκει προς την αύξηση της τιμής της μετοχής της Banco Santander και προς τις προοπτικές αμέσου κέρδους, σύμφωνα με την ανάλυση που περιλαμβάνεται στη συνημμένη στο δικόγραφο της προσφυγής έκθεση εμπειρογνωμοσύνης.

592 Αρκεί η διαπίστωση ότι το επιχείρημα αυτό είναι αλυσιτελές, δεδομένου ότι η εξέλιξη της κατάστασης του αγοραστή μετά την εξυγίανση δεν ασκεί επιρροή για να εκτιμηθεί το κύρος του υπολογισμού της αξίας της Banco Popular που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της αποτίμησης 2.

593 Τέταρτον, με το υπόμνημα απάντησης τα προσφεύγοντα παραπέμπουν στην έκθεση εμπειρογνωμοσύνης, η οποία επισυνάπτεται ως παράρτημα στο υπόμνημα απάντησης και στην οποία αναφέρεται ότι η αποτίμηση 2 ενέχει τεχνικά σφάλματα τα οποία αναιρούν τα συμπεράσματα της έκθεσης αυτής όσον αφορά την αποτίμηση ορισμένων στοιχείων ενεργητικού.

594 Συναφώς, το ΕΣΕ υποστηρίζει ότι, όσον αφορά τα προβαλλόμενα τεχνικά σφάλματα της αποτίμησης 2, τα προσφεύγοντα αρκέστηκαν να παραπέμψουν συνολικά στην έκθεση εμπειρογνωμοσύνης που επισυνάπτεται στο υπόμνημα απάντησης. Δεδομένου ότι η παραπομπή αυτή δεν παρέχει τη δυνατότητα στο ΕΣΕ να προσδιορίσει τα προβαλλόμενα επιχειρήματα, το ΕΣΕ φρονεί ότι το παράρτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί και ότι τα επιχειρήματα των προσφευγόντων δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένα.

595 Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα συμπληρώνουν το κείμενο του υπομνήματος απάντησης ως προς ένα ειδικό επιχείρημα, ήτοι τα φερόμενα σφάλματα της αποτίμησης 2, με παραπομπές στην εκεί συνημμένη έκθεσή τους εμπειρογνωμοσύνης. Εντούτοις,

οι παραπομπές αυτές αφορούν την έκθεση εμπειρογνωμοσύνης μόνον κατά τρόπο γενικό και, επομένως, δεν παρέχουν στο Γενικό Δικαστήριο τη δυνατότητα να προσδιορίσει επακριβώς τα επιχειρήματα που θα μπορούσε να κρίνει ότι συμπληρώνουν αυτόν τον λόγο ακυρώσεως.

596 Όμως, η υπομνησθείσα στη σκέψη 509 ανωτέρω νομολογία αφορά και τις προϋποθέσεις παραδεκτού του υπομνήματος απαντήσεως, σκοπός του οποίου είναι, κατά το άρθρο 83, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η συμπλήρωση του δικογράφου της προσφυγής (βλ. αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, Microsoft κατά Επιτροπής, T-201/04, EU:T:2007:289, σκέψη 95 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 11ης Ιουλίου 2018, Europa Terra Nostra κατά Κοινοβουλίου, T-13/17, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:428, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

597 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το επιχείρημα σχετικά με τα φερόμενα τεχνικά σφάλματα της αποτίμησης 2 απλώς διατυπώνεται χωρίς να τεκμηριώνεται με επιχειρηματολογία, αντιθέτως προς τον κανόνα του άρθρου 76, στοιχείο δ′, του Κανονισμού Διαδικασίας. Επομένως, το επιχείρημα αυτό των προσφευγόντων πρέπει να κριθεί απαράδεκτο.

598 Ως εκ τούτου, η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της τέταρτης αιτίασης, σχετικά με την αξιοπιστία της αποτίμησης 2*

599 Πρώτον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η Deloitte παραδέχθηκε, με την αποτίμηση 2, ότι η εν λόγω αποτίμηση είχε πραγματοποιηθεί εντός ολίγων ημερών, με περιορισμένη πρόσβαση στις πληροφορίες, καθώς και ότι είχε περιορισμούς που επηρέαζαν την αξιοπιστία της. Επομένως, η αποτίμηση 2 δεν μπορεί να χρησιμεύσει ως βάση για τη λήψη απόφασης και, επομένως, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση.

600 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, στην επιστολή που συνόδευε την κοινοποίηση της αποτίμησης 2 στο ΕΣΕ, η Deloitte επισήμανε ότι, δεδομένης της δυσχερούς θέσης ρευστότητας της Banco Popular, κλήθηκε να διενεργήσει την αποτίμησή της εντός εξαιρετικά σύντομου χρονικού διαστήματος. Οι κύριες εργασίες περιορίστηκαν σε δώδεκα ημέρες από την ημέρα κατά την οποία απέκτησε πρόσβαση στα έγγραφα, ενώ το έργο αυτό θα έπρεπε κανονικά να διαρκέσει έξι εβδομάδες. Η Deloitte επισήμανε ότι υπήρχαν ορισμένα κενά και ανακολουθίες στις διαθέσιμες πληροφορίες. Ανέφερε ότι η αποτίμηση έπρεπε να θεωρηθεί ως εξαιρετικά αβέβαιη και προσωρινή δυνάμει του άρθρου 36 της οδηγίας 2014/59 και ότι στην αποτίμηση είχε περιληφθεί απόθεμα ασφαλείας για πρόσθετες ζημίες, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 9, της οδηγίας 2014/59, το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014.

601 Το άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ρητώς την περίπτωση κατά την οποία, λόγω των έκτακτων περιστάσεων της περίπτωσης, δεν είναι δυνατή η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των παραγράφων 7 και 9 του άρθρου αυτού, ήτοι, μεταξύ άλλων, την περίπτωση κατά την οποία δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση της αποτίμησης με ορισμένες πληροφορίες, όπως εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία και αρχεία. Επιπλέον, η διάταξη αυτή αναγνωρίζει την ύπαρξη αβεβαιοτήτων που είναι εγγενείς σε κάθε προσωρινή αποτίμηση, προβλέποντας στη δεύτερη παράγραφο ότι η αποτίμηση αυτή περιλαμβάνει πρόβλεψη για πρόσθετες ζημίες.

602 Έτσι, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, η Deloitte περιορίστηκε να επισημάνει ότι, δεδομένου του σύντομου χρόνου που είχε στη διάθεσή της για τη διενέργεια της αποτίμησης, χρειάστηκε να βασιστεί σε ελλιπείς πληροφορίες. Διευκρίνισε δε ότι η αποτίμηση που διενήργησε πρέπει να θεωρηθεί προσωρινή αποτίμηση κατά την έννοια του άρθρου 36, παράγραφος 9, της οδηγίας 2014/59.

603 Επιπλέον, από το άρθρο 20, παράγραφος 13, του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι, λόγω των έκτακτων περιστάσεων της περίπτωσης, το ΕΣΕ μπορούσε να στηριχθεί στην αποτίμηση 2 η οποία πραγματοποιήθηκε βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014 για την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης, πράγμα το οποίο αναγνωρίζουν άλλωστε τα προσφεύγοντα με το υπόμνημα απάντησης.

604 Όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι το ΕΣΕ όφειλε να προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, το επιχείρημα αυτό θα εξεταστεί στο πλαίσιο του ενδέκατου λόγου ακυρώσεως.

605 Δεύτερον, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η αποτίμηση 2 δεν είναι δίκαιη, στο μέτρο που το εύρος σχετικά με την αξία της Banco Popular που περιλαμβάνεται στην αποτίμηση 2 είναι υπερβολικά μεγάλο και ελάχιστα αξιόπιστο.

606 Συναφώς, η Deloitte επισήμανε, στην αποτίμηση 2, ότι το αποτέλεσμα της εκτίμησής της κυμαινόταν μεταξύ 1,3 δισεκατομμυρίων και μείον 8,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, με την ακριβέστερη εκτίμηση να τοποθετείται εντός των ορίων αυτών στα μείον 2 δισεκατομμύρια ευρώ.

607 Αφενός, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα περιορίζονται να αμφισβητήσουν την αξιοπιστία του εύρους αυτού χωρίς να προβάλουν κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα. Αφετέρου, επισημαίνεται ότι το μεγάλο εύρος δικαιολογείται από τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για την αποτίμηση 2.

608 Συναφώς, όσον αφορά τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην αποτίμηση 2, η Deloitte επισήμανε ότι υιοθέτησε μια προσέγγιση ανά κατηγορία, προσαρμόζοντας τις λογιστικές αξίες κάθε κατηγορίας στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού προκειμένου να εκτιμηθούν οι ζημίες και τα κέρδη και άλλες προσαρμογές που θα εφάρμοζε κάθε αγοραστής στην αξία. Προσκόμισε ένα εύρος αποτίμησης για κάθε κατηγορία στοιχείων ενεργητικού και παθητικού.

609 Η μέθοδος αυτή είναι σύμφωνη με το άρθρο 2, παράγραφος 3, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, που επαναλαμβάνεται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, κατά το οποίο:

«Ο εκτιμητής παρέχει τη βέλτιστη επακριβή εκτίμηση της αξίας ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, μιας συγκεκριμένης υποχρέωσης ή συνδυασμού των δύο. Κατά περίπτωση, τα αποτελέσματα της αποτίμησης παρέχονται επίσης υπό μορφή εύρους τιμών.»

610 Έτσι, η άθροιση των χαμηλότερων τιμών για κάθε κατηγορία στοιχείων ενεργητικού και παθητικού έδωσε τη χαμηλή εκτίμηση του εύρους και η άθροιση των υψηλότερων τιμών έδωσε την υψηλή εκτίμηση του εύρους. Επομένως, η μέθοδος αυτή εξηγεί το μεγάλο εύρος που επελέγη στην αποτίμηση 2.

611 Επιπλέον, όπως υπογραμμίζει το ΕΣΕ, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους του συνολικού ισολογισμού της Banco Popular, με συνολικό ποσό ανώτερο των 130 δισεκατομμυρίων ευρώ, η διαφορά μεταξύ των δύο τιμών του εύρους αντιπροσωπεύει μόνον το 7 % περίπου του ισολογισμού. Η διαφορά αυτή αντικατοπτρίζει, επομένως, τον βαθμό αβεβαιότητας που είναι εγγενής στη διαδικασία αποτίμησης.

612 Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι, το άρθρο 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014 διευκρινίζει ότι η προσωρινή αποτίμηση πληροί τις απαιτήσεις των παραγράφων 1, 7 και 9 του ίδιου άρθρου, «στο βαθμό που το επιτρέπουν οι περιστάσεις».

613 Εξάλλου, οι εγγενείς αβεβαιότητες της αποτίμησης 2 υπογραμμίζονται στα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα από τα οποία προκύπτει ότι, κατά την εκτίμηση και την επικαιροποίηση των ταμειακών ροών που η οντότητα μπορεί να αναμένει από τα υφιστάμενα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, ο εκτιμητής πρέπει να στηρίζεται σε δίκαιες, συνετές και ρεαλιστικές παραδοχές και να λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες και περιστάσεις.

614 Ειδικότερα, όσον αφορά τις εκτιμήσεις σχετικά με την αξία εκχώρησης, το άρθρο 12, παράγραφος 5, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο επαναλαμβάνεται στο άρθρο 12, παράγραφος 5, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, προβλέπει τα εξής:

«Η αξία εκχώρησης καθορίζεται από τον εκτιμητή βάσει των ταμειακών ροών, μετά την αφαίρεση του κόστους εκχώρησης και της αναμενόμενης αξίας τυχόν παρεχόμενων εγγυήσεων, που η οντότητα μπορεί να αναμένει ευλόγως στις υφιστάμενες επικρατούσες συνθήκες αγοράς μέσω μιας συντεταγμένης πώλησης ή μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων. Κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του μηχανισμού εξυγίανσης, ο εκτιμητής μπορεί να καθορίσει την αξία εκχώρησης εφαρμόζοντας μια μείωση για μια πιθανή προεξόφληση εσπευσμένης πώλησης στην παρατηρήσιμη αγοραία τιμή της εν λόγω πώλησης ή μεταβίβασης. Προκειμένου να καθοριστεί η αξία εκχώρησης των περιουσιακών στοιχείων που δεν έχουν ρευστή αγορά, ο εκτιμητής εξετάζει τις παρατηρήσιμες τιμές στις αγορές όπου αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής παρεμφερή περιουσιακά στοιχεία, ή τα μοντέλα υπολογισμού που χρησιμοποιούν παρατηρήσιμες παραμέτρους αγοράς, με προεξοφλήσεις για μειωμένη ρευστότητα να αντανακλώνται κατά περίπτωση.»

615 Το άρθρο 12, παράγραφος 6, των ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων, το οποίο επαναλαμβάνεται στο άρθρο 12, παράγραφος 6, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2018/345, αναφέρει διάφορους παράγοντες τους οποίους λαμβάνει υπόψη ο εκτιμητής και οι οποίοι μπορούν να επηρεάζουν τις αξίες και τις περιόδους εκχώρησης.

616 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αποτίμηση 2 στηρίζεται σε παραδοχές και εξαρτάται από πολλαπλούς παράγοντες. Έτσι, σύμφωνα με τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα, για τον καθορισμό της αξίας εκχώρησης της Banco Popular κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης, η Deloitte, στο πλαίσιο της αποτίμησης 2, στηρίχθηκε σε εκτιμήσεις και αξιολογήσεις προοπτικών και παρουσίασε το αποτέλεσμά της υπό μορφή ενός εύρους τιμών.

617 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, δεδομένων των χρονικών περιορισμών και των διαθέσιμων πληροφοριών, κάθε προσωρινή αποτίμηση που πραγματοποιείται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014 ενέχει ορισμένες αβεβαιότητες και κατά προσέγγιση εκτιμήσεις και ότι οι επιφυλάξεις που διατύπωσε η Deloitte δεν μπορούν να σημαίνουν ότι η αποτίμηση 2 δεν ήταν «δίκαιη, συνετή και ρεαλιστική» κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014.

618 Επομένως, η τέταρτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

619 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι η αποτίμηση 2 ήταν δίκαιη, συνετή και ρεαλιστική, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014.

620 Επομένως, ο ένατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

Επί του δέκατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται στο γεγονός ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular αντιβαίνει στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014 και στο άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′, δ′ και στ′, της οδηγίας 2014/59

621 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular η οποία καθορίστηκε με την απόφαση περί της πώλησης αντιβαίνει στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων, και στο άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′, δ′ και στ′, της οδηγίας 2014/59, καθόσον δεν επρόκειτο για ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης.

622 Το άρθρο 39, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/59 προβλέπει ότι η αρχή εξυγίανσης, όταν εφαρμόζει το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων σε ίδρυμα ή οντότητα, θέτει σε πώληση, ή προβαίνει σε ρυθμίσεις για τη θέση σε πώληση των περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων, υποχρεώσεων, μετοχών ή άλλων μέσων ιδιοκτησίας του ιδρύματος που προτίθεται να μεταβιβάσει. Το άρθρο 39, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων πραγματοποιείται η πώληση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

623 Ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως υποδιαιρείται σε τέσσερα σκέλη, τα οποία αντιστοιχούν σε τέσσερα από τα κριτήρια του άρθρου 39, παράγραφος 2, του κανονισμού 2014/59. Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular, πρώτον, δεν ήταν διαφανής, δεύτερον, ευνόησε την Banco Santander, τρίτον, παρέσχε στην τελευταία αθέμιτο πλεονέκτημα και, τέταρτον, δεν κατέστησε δυνατή την επίτευξη της υψηλότερης δυνατής τιμής πώλησης.

624 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι, στην απόφαση περί της πώλησης, η οποία εκδόθηκε στις 3 Ιουνίου 2017, το ΕΣΕ, αφού έλαβε υπόψη τη ραγδαία επιδείνωση της θέσης ρευστότητας της Banco Popular, τη σημαντική πτώση της αξίας των μετοχών της καθώς και τις αρνητικές συνέπειες που θα μπορούσε να έχει η πτώχευση της τράπεζας στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, έκρινε ότι έπρεπε να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να μπορέσει, εν ανάγκη, να εγκρίνει μέτρο εξυγίανσης, και ότι έπρεπε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων προς επίτευξη των σκοπών της εξυγίανσης. Έτσι, το ΕΣΕ ενέκρινε την άμεση κίνηση της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular από το FROB και υπέδειξε στο τελευταίο τις απαιτήσεις σχετικά με την πώληση σύμφωνα με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59.

625 Στη συνέχεια, η διαδικασία πώλησης της Banco Popular διεξήχθη από το FROB κατ' εφαρμογήν των διατάξεων της οδηγίας 2014/59 και του νόμου 11/2015. Συναφώς, με το έγγραφο της διαδικασίας της 6ης Ιουνίου 2017, το FROB κάλεσε τους δυνητικούς αγοραστές, στο πλαίσιο ενδεχόμενης εξυγίανσης της Banco Popular, να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης και να του υποβάλουν προσφορά για την απόκτηση του 100 % του κεφαλαίου της Banco Popular σύμφωνα με τους περιγραφόμενους στο έγγραφο αυτό όρους και προϋποθέσεις.

626 Τέλος, στο άρθρο 6.6 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκρινε ότι η προσπάθεια εμπορικής προώθησης που κατέβαλε το FROB όσον αφορά την Banco Popular πριν από την έγκριση του εν λόγω καθεστώτος ικανοποιούσε τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59.

627 Το ΕΣΕ επισήμανε επίσης ότι, κατά την περίοδο αμέσως πριν από την εξυγίανση, η Banco Popular είχε διεξαγάγει διαδικασία ιδιωτικής πώλησης και ότι, την εβδομάδα της 29ης Μαΐου 2017, κατέστη προφανές ότι η διαδικασία αυτή θα αποτύγχανε. Δήλωσε δε ότι η απόφαση να περιορίσει την προσπάθεια εμπορικής προώθησης σε τράπεζες που είχαν ήδη εκδηλώσει γενικό ενδιαφέρον για την εξαγορά της Banco Popular στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του άρθρου 39 της οδηγίας 2014/59.

628 Το ΕΣΕ επισήμανε επίσης ότι, μετά την εφαρμογή της διαδικασίας πώλησης από το FROB, τελικά κλήθηκαν δύο τράπεζες να συμμετάσχουν στην πώληση. Ανέφερε ότι η επαφή με όλους τους δυνητικούς αγοραστές είχε πραγματοποιηθεί κατά την ίδια ημερομηνία, ότι όλοι είχαν πρόσβαση στην ίδια εικονική αίθουσα δεδομένων και ότι οι προσφορές όλων υποβλήθηκαν υπό τους ίδιους όρους και κατά την ίδια καταληκτική ημερομηνία.

629 Το ΕΣΕ διαπίστωσε τέλος ότι, εκ των δύο δυνητικών αγοραστών, παραλήφθηκε έγκυρη προσφορά από τον έναν και έκρινε ότι, δεδομένου ότι ο αγοραστής ήταν ο μόνος που υπέβαλε προσφορά, ήταν συνετό να γίνουν αποδεκτοί οι όροι του και, ως εκ τούτου, να αποτραπεί μια ανεξέλεγκτη αφερεγγυότητα της Banco Popular η οποία θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να υπονομεύσει τις κρίσιμες λειτουργίες της.

– *Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας πώλησης*

630 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι οι κανόνες της ανταγωνιστικής διαδικασίας πώλησης της Banco Popular, που καθορίζονται στην απόφαση περί της πώλησης, δεν είναι διαφανείς, κατά παράβαση του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, του κανονισμού 806/2014 και του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2014/59. Η συμμετοχή στη διαδικασία πώλησης περιορίστηκε αυθαίρετα μόνο στα ιδρύματα που είχαν παρέμβει κατά τη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης την οποία είχε κινήσει η Banco Popular πριν από την εξυγίανση.

631 Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, του κανονισμού 806/2014, όσον αφορά το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων, το καθεστώς εξυγίανσης καθορίζει τις ρυθμίσεις για την πώληση από την εθνική αρχή εξυγίανσης της εν λόγω οντότητας ή των σχετικών μέσων, περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σύμφωνα με το άρθρο 39, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2014/59.

632 Σύμφωνα με το κριτήριο του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2014/59, η πώληση είναι όσο το δυνατόν διαφανέστερη και δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων, των μετοχών ή των άλλων μέσων ιδιοκτησίας του ιδρύματος που προτίθεται να μεταβιβάσει η αρχή, έχοντας υπόψη τις περιστάσεις, και ιδίως την ανάγκη να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

633 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι οι απαιτήσεις σχετικά με την πώληση και, ιδίως, η απόφαση περιορισμού του αριθμού των μετεχόντων στη διαδικασία πώλησης δεν περιλαμβάνονται στο καθεστώς εξυγίανσης, αλλά στην απόφαση περί της πώλησης που εκδόθηκε προγενέστερα από το ΕΣΕ στις 3 Ιουνίου 2017.

634 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα ενδιάμεσα μέτρα που κατατείνουν στην προετοιμασία της τελικής απόφασης δεν συνιστούν καταρχήν πράξεις δεκτικές προσφυγής ακυρώσεως (βλ. αποφάσεις της 6ης Μαΐου 2021, ABLV Bank κ.λπ. κατά ΕΚΤ, C-551/19 P και C-552/19 P, EU:C:2021:369, σκέψη 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 3ης Ιουνίου 2021, Ουγγαρία κατά Κοινοβουλίου, C-650/18, EU:C:2021:426, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

635 Όπως επίσης προκύπτει από τη νομολογία, μια ενδιάμεση πράξη δεν είναι ομοίως δεκτική προσφυγής, αν προκύπτει ότι ο παράνομος χαρακτήρας της πράξεως αυτής θα μπορούσε να προβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής η οποία βάλλει κατά της τελικής πράξεως της οποίας αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη. Υπό τις συνθήκες αυτές, προσφυγή ασκούμενη κατά της απόφασης με την οποία περατώνεται η διαδικασία διασφαλίζει επαρκή δικαστική προστασία (βλ. απόφαση της 15ης Μαρτίου 2017, Stichting Woonpunt κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-415/15 P, EU:C:2017:216, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

636 Εν προκειμένω, με το καθεστώς εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκρινε ότι η διαδικασία πώλησης την οποία έθεσε σε εφαρμογή το FROB ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις του άρθρου 39 της οδηγίας 2014/59. Επισημαίνεται, πάντως, ότι το FROB έλαβε υπόψη τις απαιτήσεις που είχε καθορίσει το ΕΣΕ με την απόφαση περί της πώλησης. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ΕΣΕ, με το καθεστώς εξυγίανσης, επιβεβαίωσε σιωπηρώς τις απαιτήσεις σχετικά με την πώληση τις οποίες το ίδιο είχε καθορίσει με την απόφαση περί της πώλησης.

637 Επιπλέον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με την έγκαιρη παρέμβαση, προβλέπει στην παράγραφο 3 τα εξής:

«Το Συμβούλιο Εξυγίανσης έχει την εξουσία να απαιτήσει από το ίδρυμα ή τη μητρική επιχείρηση να έλθουν σε επαφή με πιθανούς αγοραστές προκειμένου να προετοιμαστεί η εξυγίανση του ιδρύματος, υπό την επιφύλαξη των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 39 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/59 και των διατάξεων περί επαγγελματικού απορρήτου κατά το άρθρο 88 του παρόντος κανονισμού.»

638 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση περί της πώλησης συνιστά ενδιάμεση πράξη εκδοθείσα από το ΕΣΕ ενόψει της δυνητικής εξυγίανσης της Banco Popular και ότι τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να εμποδίζονται να επικαλεστούν την έλλειψη νομιμότητας της εκτίμησης που περιέχεται στην απόφαση αυτή προς στήριξη της προσφυγής τους κατά του καθεστώτος εξυγίανσης.

639 Όσον αφορά τη διαφάνεια της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular, επισημαίνεται ότι, στην αιτιολογική σκέψη 4 της απόφασης περί της πώλησης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι έπρεπε να αναβληθεί κάθε δημόσια γνωστοποίηση της πώλησης της τράπεζας προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

640 Η δυνατότητα αυτή προβλέπεται ρητώς στο άρθρο 39, παράγραφος 2, τελευταίο εδάφιο, της οδηγίας 2014/59, το οποίο προβλέπει ότι κάθε γνωστοποίηση στο κοινό της θέσης σε πώληση ενός ιδρύματος, που κανονικά θα απαιτούνταν σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 173, σ. 1), μπορεί να καθυστερήσει σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 4 ή 5, του εν λόγω κανονισμού.

641 Η αιτιολογική σκέψη 64 της οδηγίας 2014/59 έχει ως εξής:

«Οι πληροφορίες σχετικά με τη θέση σε πώληση ενός χρεωκοπημένου ιδρύματος και τις διαπραγματεύσεις με πιθανούς αγοραστές πριν από την εφαρμογή του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων ενδέχεται να είναι συστημικής σημασίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, η δημοσιοποίηση των εν λόγω στοιχείων, που απαιτείται βάσει του κανονισμού [..] 596/2014 […], είναι σημαντικό να μπορεί να καθυστερήσει για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για τον προγραμματισμό και τη διοργάνωση της εξυγίανσης του ιδρύματος, σύμφωνα με τις καθυστερήσεις που επιτρέπονται βάσει του καθεστώτος κατάχρησης αγοράς.»

642 Επομένως, η απαίτηση διαφάνειας του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2014/59 έχει την έννοια ότι αφορά τη διεξαγωγή της διαδικασίας πώλησης και όχι τα ενδεχόμενα μέτρα δημοσιότητας που αναγγέλλουν τη διαδικασία αυτή.

643 Όσον αφορά το ότι η διαδικασία πώλησης περιορίστηκε απλώς και μόνο στα ιδρύματα που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης που κινήθηκε από την Banco Popular, και για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 33 ανωτέρω, το ΕΣΕ παραθέτει, στο άρθρο 2, στοιχείο α′, σημείο i, της απόφασης περί της πώλησης, ορισμένους λόγους που δικαιολογούν την απόφασή του να καλέσει το FROB να επικοινωνήσει μόνο με αυτούς τους πέντε μετέχοντες.

644 Συναφώς, το ΕΣΕ επισήμανε τα ακόλουθα:

«Όσον αφορά την επιλογή των ιδιωτών αγοραστών με τους οποίους πρέπει να υπάρξει επικοινωνία, το FROB θα έρθει σε επαφή σε όλες τις περιπτώσεις με επαρκή αριθμό αγοραστών, αφού ερευνήσει το ενδιαφέρον της αγοράς για επενδύσεις στις δραστηριότητες της τράπεζας. Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης ολοκλήρωσης της διαδικασίας πώλησης εντός εξαιρετικά σύντομου χρονικού διαστήματος, το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε κατά τη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης παρέχει πληροφορίες για την ανάλυση του ενδιαφέροντος της αγοράς. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης υπήρξε επικοινωνία με πολλούς δυνητικούς προσφέροντες δραστηριοποιούμενους στην ισπανική και στη διεθνή αγορά. Μόνον πέντε εξ αυτών εξέφρασαν το αρχικό ενδιαφέρον τους και, επομένως, κλήθηκαν να υποβάλουν μη δεσμευτικές προσφορές στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης.

Το FROB θα έλθει σε επαφή με τους πέντε ενδιαφερόμενους που κλήθηκαν να υποβάλουν προσφορές στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης.

Η επαφή με τους πέντε αυτούς ενδιαφερόμενους δικαιολογείται από λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και από τον σημαντικό κίνδυνο να προκληθεί πρόσθετη αβεβαιότητα και απώλεια εμπιστοσύνης στην αγορά από την πώληση σε ευρύτερο κύκλο δυνητικών αγοραστών, την αποκάλυψη των κινδύνων και των αξιολογήσεων ή τον προσδιορισμό των κρίσιμων και μη κρίσιμων λειτουργιών της τράπεζας. Επιπλέον, η επαφή με μεγαλύτερο αριθμό αγοραστών ενδέχεται να αυξήσει την πιθανότητα διαρροών και, ως εκ τούτου, τον κίνδυνο υπαγωγής της τράπεζας σε διαδικασία εξυγίανσης εντός εξαιρετικά σύντομου χρονικού διαστήματος.

Επιπλέον, λόγω της επείγουσας ανάγκης και του πολύ περιορισμένου χρόνου που αναμένεται να είναι διαθέσιμος για τη διαδικασία πώλησης, η πρόσκληση μεγαλύτερου αριθμού συμμετεχόντων θα αύξανε την πολυπλοκότητα της διαδικασίας. Εκτός αυτού, βάσει των πληροφοριών που έχουν ληφθεί από την Τράπεζα, είναι αμφίβολο αν οι προσφέροντες που δεν έχουν ακόμη εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης θα υποβάλουν προσφορές.

Σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού [806/2014], το ΕΣΕ θα προσπαθήσει να εξεύρει ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων της πώλησης και της ανάγκης να επιτευχθούν οι σκοποί της εξυγίανσης. Ειδικότερα, το ΕΣΕ θα παρεκκλίνει εν μέρει από τις απαιτήσεις της πώλησης, τούτο δε λόγω του επείγοντος των περιστάσεων και, ιδίως, της ουσιαστικής απειλής για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που απορρέει από την πτώχευση της τράπεζας καθώς και λόγω του γεγονότος ότι η τήρηση του αναγκαστικού όρου περί επικοινωνίας με ευρύτερο φάσμα αγοραστών θα υπονόμευε επίσης την αποτελεσματικότητα του εργαλείου πώλησης των δραστηριοτήτων.»

645 Επισημαίνεται ότι το άρθρο 39, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/59 ορίζει ότι, υπό την επιφύλαξη να μην ευνοούνται αδικαιολόγητα κάποιοι δυνητικοί αγοραστές και να μη δημιουργούνται διακρίσεις μεταξύ τους, οι γενικές αρχές που καθορίζονται στην ίδια παράγραφο δεν εμποδίζουν την αρχή εξυγίανσης να επικοινωνήσει με συγκεκριμένους δυνητικούς αγοραστές.

646 Κατά συνέπεια, η απόφαση του ΕΣΕ να ζητήσει από το FROB να επικοινωνήσει μόνο με τα πέντε ιδρύματα που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης είναι σύμφωνη με τη διάταξη αυτή.

647 Εκτός αυτού, η απόφαση αυτή στηριζόταν σε αντικειμενικό κριτήριο, ήτοι στο ενδιαφέρον που είχαν ήδη εκδηλώσει οι επιχειρήσεις αυτές για την εξαγορά της Banco Popular, και δικαιολογούνταν από το πολύ σύντομο χρονικό διάστημα εντός του οποίου έπρεπε να ολοκληρωθεί η διαδικασία πώλησης. Όπως υπογράμμισε το ΕΣΕ, η διεύρυνση της διαδικασίας σε μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων ενείχε τον κίνδυνο επιβράδυνσης της διαδικασίας, αλλά αύξανε και τους κινδύνους διαρροών όσον αφορά την κατάσταση της Banco Popular και, επομένως, τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

648 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η απόφαση του ΕΣΕ να καλέσει το FROB να επικοινωνήσει μόνο με τους πέντε ενδιαφερόμενους που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης δεν ήταν αυθαίρετη.

649 Επιπλέον, κακώς τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η απόφαση να προσκληθούν αποκλειστικά τα πέντε ισπανικά ιδρύματα που είχαν δηλώσει ότι δεν ενδιαφέρονταν για την εξαγορά της Banco Popular στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης ήταν αυθαίρετη και εισήγαγε δυσμενείς διακρίσεις.

650 Πράγματι, με τη συμμετοχή τους στην ιδιωτική διαδικασία πώλησης, τα πέντε αυτά ιδρύματα ήταν τα μόνα τραπεζικά ιδρύματα που είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την εξαγορά της Banco Popular. Τα προσφεύγοντα συγχέουν την εκδήλωση ενδιαφέροντος για την εξαγορά της Banco Popular η οποία συγκεκριμενοποιήθηκε με τη συμμετοχή στην ιδιωτική διαδικασία πώλησης με το γεγονός ότι η διαδικασία αυτή τελικώς δεν ευοδώθηκε.

651 Τέλος, επισημαίνεται ότι η διαδικασία ιδιωτικής πώλησης ήταν ανοιχτή σε κάθε Ισπανό ή διεθνή επιχειρηματία. Τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν για ποιον λόγο άλλα ισπανικά ή αλλοδαπά ιδρύματα που δεν είχαν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την εξαγορά της Banco Popular κατά τον χρόνο της διαδικασίας ιδιωτικής πώλησης θα ενδιαφέρονταν μερικές εβδομάδες αργότερα, κατά το στάδιο της κίνησης της διαδικασίας από το FROB. Επιπλέον, δεδομένου ότι ήταν αδύνατη η παροχή οποιασδήποτε δημόσιας πληροφορίας σχετικά με τη θέση σε εφαρμογή της διαδικασίας πώλησης, τα προσφεύγοντα δεν διευκρινίζουν πώς θα μπορούσε να έχει υπάρξει επαφή με άλλους επιχειρηματίες βάσει κριτηρίων που να μην εισάγουν διάκριση.

652 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ΕΣΕ, περιορίζοντας, με την απόφαση περί της πώλησης, τη διαδικασία πώλησης στα πέντε ιδρύματα που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης, δεν παρέβη το άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο α′, της οδηγίας 2014/59.

653 Επομένως, η πρώτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– *Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με την ύπαρξη διάκρισης υπέρ της Banco Santander*

654 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι, μεταξύ των μετεχόντων στην προηγηθείσα διαδικασία ιδιωτικής πώλησης, ευνοήθηκε η Banco Santander, κατά παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2014/59. Η Banco Santander ευνοήθηκε λόγω του αποκλεισμού των δυνητικών αγοραστών που δεν είχαν μετάσχει στην ιδιωτική διαδικασία πώλησης και λόγω των σύντομων προθεσμιών. Εκτιμούν ότι η Banco Santander, η οποία εξέταζε επί πολλούς μήνες το ενδεχόμενο εξαγοράς της Banco Popular, επωφελήθηκε από αυτή την προνομιακή θέση για να υποβάλει προσφορά σε χαμηλή τιμή. Η Banco Santander ήταν η μόνη τράπεζα η οποία εξακολούθησε να έχει πρόσβαση σε επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικές με την κατάσταση της Banco Popular. Η μετάθεση της προθεσμίας για την απάντηση στην πρόσκληση προς υποβολή προσφορών στη νωρίτερη ημερομηνία της 6ης Ιουνίου 2017 ευνόησε την Banco Santander.

655 Σύμφωνα με το κριτήριο του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2014/59, η πώληση δεν ευνοεί αδικαιολόγητα κάποιους δυνητικούς αγοραστές ούτε δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ τους.

656 Στο άρθρο 2, στοιχείο α′, σημείο ii, της απόφασης περί της πώλησης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι η διαδικασία πώλησης έπρεπε να είναι διαφανής, προκειμένου οι μετέχοντες δυνητικοί αγοραστές να έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται ισότιμα και δεόντως σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Εκτίμησε δε ότι κάθε πληροφορία ζητούμενη από έναν εκ των δυνητικών αγοραστών και παρασχεθείσα σε αυτόν έπρεπε να παρασχεθεί συγχρόνως σε όλους τους άλλους.

657 Επισημαίνεται ότι, με την αιτίαση αυτή, τα προσφεύγοντα δεν βάλλουν κατά της απόφασης περί της πώλησης ούτε κατά του καθεστώτος εξυγίανσης, αλλά κατά της διαδικασίας πώλησης που εφαρμόστηκε από το FROB. Κατά συνέπεια, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να προβάλουν παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2014/59 εκ μέρους του ΕΣΕ. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με την εν λόγω αιτίαση, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, κατ’ ουσίαν, ότι το ΕΣΕ υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθόσον ενέκρινε, με το καθεστώς εξυγίανσης, τη διαδικασία πώλησης που διενήργησε το FROB, μολονότι αυτή ευνόησε την Banco Santander κατά παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2014/59.

658 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο άρθρο 6.6 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκρινε ότι η διαδικασία πώλησης που διεξήγαγε το FROB όσον αφορά την Banco Popular ικανοποιούσε τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59 και, ιδίως, ότι η επαφή με όλους τους δυνητικούς αγοραστές είχε πραγματοποιηθεί κατά την ίδια ημερομηνία, ότι όλοι είχαν πρόσβαση στην ίδια εικονική αίθουσα δεδομένων και ότι οι προσφορές όλων υποβλήθηκαν υπό τους ίδιους όρους και κατά την ίδια καταληκτική ημερομηνία.

659 Καταρχάς, από την ανάλυση της πρώτης αιτίασης προκύπτει ότι ο περιορισμός της διαδικασίας στους δυνητικούς αγοραστές που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης ήταν δικαιολογημένος. Τα προσφεύγοντα δεν εξηγούν με ποιον τρόπο ο περιορισμός αυτός ήταν ικανός να ευνοήσει την Banco Santander σε σχέση με τα τέσσερα άλλα ιδρύματα με τα οποία επικοινώνησε το FROB προκειμένου να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης.

660 Εν συνεχεία, όσον αφορά τη διεξαγωγή της διαδικασίας, υπενθυμίζεται επίσης ότι, από τους πέντε δυνητικούς αγοραστές με τους οποίους επικοινώνησε το FROB, δύο αποφάσισαν να μη συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης και ένας αποκλείστηκε από την ΕΚΤ για λόγους προληπτικής εποπτείας. Στις 4 Ιουνίου 2017, οι δύο δυνητικοί αγοραστές που είχαν αποφασίσει να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης, η Banco Santander και η BBVA, υπέγραψαν συμφωνία τήρησης του απορρήτου και, στις 5 Ιουνίου, τους δόθηκε πρόσβαση στην εικονική αίθουσα δεδομένων. Στις 6 Ιουνίου, το FROB τούς διαβίβασε το έγγραφο της διαδικασίας καθώς και τη σύμβαση αγοραπωλησίας (Sale and Purchase Agreement).

661 Με επιστολή της 6ης Ιουνίου 2017, η BBVA πληροφόρησε το FROB ότι είχε αποφασίσει να μην υποβάλει προσφορά. Με την ως άνω επιστολή, η BBVA επισήμανε ότι:

«[…] λαμβανομένων υπόψη των τιμολογιακών περιορισμών και των λοιπών προϋποθέσεων που επιβάλλει το έγγραφο της διαδικασίας, καθώς και της ανεπάρκειας των διαθέσιμων πληροφοριών, η BBVA δεν είναι σε θέση να υποβάλει προσφορά σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω εγγράφου της διαδικασίας και της σύμβασης αγοραπωλησίας (Sale and Purchase Agreement, SPA) που διαβιβάστηκαν σήμερα.

Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, επιβεβαιώνουμε επίσης ότι, αν είχε στη διάθεσή της επαρκείς πληροφορίες που θα παρείχαν στα διοικητικά όργανά της τη δυνατότητα να αναλύσουν δεόντως τη σχετική πράξη και αν οι όροι της διαδικασίας μπορούσαν να τροποποιηθούν, η BBVA θα ενδιαφερόταν να συμμετάσχει σ’ αυτήν.»

662 Το γεγονός ότι η BBVA ενημέρωσε το FROB ότι οι πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της δεν της παρείχαν τη δυνατότητα να υποβάλει προσφορά δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι διέθετε λιγότερες πληροφορίες απ’ ό, τι η Banco Santander.

663 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η μείωση της διάρκειας της διαδικασίας ευνόησε την Banco Santander, επισημαίνεται ότι, στο έγγραφο της διαδικασίας, η οριζόμενη προθεσμία ήταν η ίδια για όλους τους μετέχοντες. Εκτός αυτού, όλοι οι δυνητικοί αγοραστές είχαν ήδη συμμετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης και, επομένως, μπόρεσαν να λάβουν γνώση των πληροφοριών σχετικά με την Banco Popular και να τις αναλύσουν κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

664 Εξάλλου, όπως υπογραμμίζει το ΕΣΕ, ο ορισμός της προθεσμίας για τα μεσάνυχτα της 6ης Ιουνίου δικαιολογούνταν από το γεγονός ότι, την ίδια ημέρα, η ΕΚΤ είχε κηρύξει την Banco Popular σε κατάσταση πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, ότι η τελευταία δεν θα ήταν συνεπώς σε θέση να δραστηριοποιηθεί στην αγορά την επόμενη ημέρα και ότι, ως εκ τούτου, έπρεπε να εγκριθεί επειγόντως εξυγίανση.

665 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 661 ανωτέρω και αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η BBVA, με την επιστολή της προς το FROB, δεν επικαλέστηκε την έλλειψη χρόνου για να δικαιολογήσει την απόφασή της να μην υποβάλει προσφορά.

666 Εξ αυτών προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, η διαδικασία πώλησης που διεξήγαγε το FROB δεν ευνόησε την Banco Santander και ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κρίνοντας ότι η διαδικασία αυτή πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο β′, της οδηγίας 2014/59.

667 Ως εκ τούτου, η δεύτερη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με τη χορήγηση αθέμιτου πλεονεκτήματος στην Banco Santander

668 Τα προσφεύγοντα προβάλλουν τη χορήγηση αθέμιτου πλεονεκτήματος στην Banco Santander, κατά παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2014/59, λόγω του ότι η Banco Santander υπέβαλε την προσφορά της στις 7 Ιουνίου 2017 στις 03:12, ήτοι μετά την παρέλευση της προθεσμίας που καθόρισαν το ΕΣΕ και το FROB, και ότι η BBVA δεν ενημερώθηκε για τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας. Τα προσφεύγοντα φρονούν ότι, αν η BBVA είχε πληροφορηθεί ότι η προθεσμία ήταν ελαστική, θα είχε ασφαλώς υποβάλει προσφορά. Τα προσφεύγοντα θεωρούν ότι το περιεχόμενο του εγγράφου της διαδικασίας αντιφάσκει προς το επιχείρημα της Banco Santander ότι η προθεσμία που είχε οριστεί για τα μεσάνυχτα της 6ης Ιουνίου 2017 ήταν αμιγώς ενδεικτική.

669 Κατά το κριτήριο του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2014/59, η πώληση δεν προσφέρει τυχόν αθέμιτο πλεονέκτημα σε δυνητικό αγοραστή.

670 Υπενθυμίζεται ότι, με επιστολή της 7ης Ιουνίου 2017, το FROB ενημέρωσε το ΕΣΕ για τα αποτελέσματα της διαδικασίας πώλησης και επισήμανε ότι η Banco Santander είχε υποβάλει προσφορά στις 7 Ιουνίου στις 03:12 και ότι η τιμή που προσέφερε η Banco Santander για την πώληση των μετοχών της Banco Popular ήταν ενός ευρώ. Το FROB πρότεινε να οριστεί στο καθεστώς εξυγίανσης η Banco Santander ως αγοράστρια της Banco Popular, υπό την ιδιότητά της ως αναδόχου στο πλαίσιο της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular μέσω διαγωνισμού.

671 Στο καθεστώς εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκρινε ότι η διαδικασία πώλησης που διεξήγαγε το FROB όσον αφορά την Banco Popular ικανοποιούσε τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59, και δέχτηκε την πρόταση του FROB να οριστεί η Banco Santander ως αγοράστρια της Banco Popular.

672 Επομένως, η αιτίαση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι με αυτήν επιδιώκεται να διαπιστωθεί ότι το ΕΣΕ υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθόσον ενέκρινε, στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης, την πρόταση του FROB να οριστεί η Banco Santander ως αγοράστρια, μολονότι η τελευταία αποκόμισε αθέμιτο πλεονέκτημα κατά τη διαδικασία πώλησης, κατά παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2014/59.

673 Επισημαίνεται ότι, στην απόφαση περί της πώλησης, το ΕΣΕ δεν όρισε καμία προθεσμία για τη διαδικασία επιλογής του αγοραστή της Banco Popular. Επομένως, κακώς υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα ότι η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών είχε καθοριστεί από το ΕΣΕ.

674 Στο έγγραφο της διαδικασίας, το FROB καθόρισε χρονοδιάγραμμα διεξαγωγής της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular. Το χρονοδιάγραμμα αυτό προέβλεπε ότι οι δεσμευτικές προσφορές έπρεπε να υποβληθούν το αργότερο τα μεσάνυχτα της 6ης Ιουνίου 2017. Το χρονοδιάγραμμα αυτό προέβλεπε επίσης ότι, στις 7 Ιουνίου 2017 και ώρα 01:00, θα πραγματοποιούνταν επαφές με τους προσφέροντες για την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την επιλογή της προσφοράς· στη

συνέχεια, στις 05:30, θα ακολουθούσαν το καθεστώς εξυγίανσης του ΕΣΕ (ενδεχομένως) και η εκτέλεση της συμφωνίας αγοραπωλησίας, στις 06:30, η εκτελεστική πράξη του FROB και, στις 07:00, η περάτωση και η αναγγελία της συναλλαγής.

675 Όπως επισημαίνει η Banco Santander, το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας πώλησης που καθορίστηκε με το έγγραφο της διαδικασίας είχε ως σκοπό να καταστήσει δυνατή τη διεκπεραίωση όλων των διατυπώσεων στις 7 Ιουνίου 2017 και ώρα 07:00, προκειμένου η Banco Popular να μπορέσει να λειτουργήσει κανονικά μετά το άνοιγμα των αγορών, με σκοπό μεταξύ άλλων να αποτραπεί η διακοπή των κρίσιμων λειτουργιών της.

676 Στο μέτρο που η BBVA είχε αναγγείλει στις 6 Ιουνίου, πριν από τη λήξη της προθεσμίας, ότι δεν θα υπέβαλλε προσφορά και στο μέτρο που δεν προέβαλε ως λόγο για την απόφαση αυτή την έλλειψη επαρκούς χρόνου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι το γεγονός ότι η Banco Santander υπέβαλε την προσφορά της μετά τη λήξη της προθεσμίας χορήγησε στην τελευταία αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι της BBVA.

677 Ο ισχυρισμός των προσφευγόντων ότι η BBVA θα είχε ασφαλώς υποβάλει προσφορά αν είχε πληροφορηθεί ότι η προθεσμία που είχε ορίσει το ΕΣΕ ήταν «ελαστική» είναι απλώς υποθετικός. Επιπλέον, αντιφάσκει προς το επιχείρημα των προσφευγόντων, το οποίο προβλήθηκε με το υπόμνημα απάντησης, ότι το ΕΣΕ όφειλε να έχει διασφαλίσει τη διατήρηση της Banco Popular μέχρι το Σαββατοκύριακο της 10ης και 11ης Ιουνίου 2017 προκειμένου να παράσχει στην BBVA τη δυνατότητα να ολοκληρώσει την ανάλυσή της σχετικά με την οικονομική κατάσταση της Banco Popular και να υποβάλει προσφορά. Επομένως, τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι η παράταση κατά μερικές ώρες της προθεσμίας υποβολής προσφορών θα είχε παράσχει στην BBVA τη δυνατότητα να υποβάλει προσφορά.

678 Δεδομένου ότι η Banco Santander ήταν η μόνη μετέχουσα στη διαδικασία η οποία υπέβαλε δεσμευτική προσφορά και ότι ήταν βέβαιο, κατόπιν της ανακοίνωσης της BBVA, ότι κανένα από τα λοιπά ιδρύματα που προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στη διαδικασία πώλησης δεν θα υπέβαλλε προσφορά, το γεγονός ότι το FROB δέχθηκε την προσφορά αυτή, έστω και αν υποβλήθηκε μετά τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί με το έγγραφο της διαδικασίας, δεν μπορούσε να παράσχει αθέμιτο πλεονέκτημα στην Banco Santander.

679 Άλλωστε, από το άρθρο 24, παράγραφος 3, του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι:

«Το Συμβούλιο Εξυγίανσης εφαρμόζει το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων χωρίς να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις εμπορίας δυνάμει της παραγράφου 2 στοιχείο ε) όταν κρίνει ότι η συμμόρφωση προς τις εν λόγω απαιτήσεις ενδέχεται να υπονομεύσει έναν ή περισσοτέρους από τους στόχους της εξυγίανσης και ειδικότερα όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) όταν θεωρεί ότι υπάρχει ουσιαστική απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, προερχόμενη ή επιδεινούμενη από την πτώχευση ή πιθανή πτώχευση του ιδρύματος υπό εξυγίανση·

και

β) όταν θεωρεί ότι η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις αυτές ενδέχεται να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων ως προς την αντιμετώπιση της απειλής αυτής ή την επίτευξη του στόχου της εξυγίανσης που καθορίζεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο β).»

680 Συναφώς, υπενθυμίζεται, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 629 ανωτέρω, ότι, στο άρθρο 6.6 του καθεστώτος εξυγίανσης, το ΕΣΕ επισήμανε ότι, δεδομένου ότι ο αγοραστής ήταν ο μόνος που υπέβαλε προσφορά, ήταν συνετό να γίνουν αποδεκτοί οι όροι του και, ως εκ τούτου, να αποτραπεί μια ανεξέλεγκτη αφερεγγυότητα της Banco Popular η οποία θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να υπονομεύσει τις κρίσιμες λειτουργίες της.

681 Πράγματι, στην περίπτωση που το ΕΣΕ δεν θα δεχόταν την πρόταση του FROB να οριστεί η Banco Santander ως αγοράστρια της Banco Popular, η Banco Popular θα ετίθετο υπό εκκαθάριση. Όπως όμως διαπιστώθηκε στο πλαίσιο της ανάλυσης του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5, του κανονισμού 806/2014, η εκκαθάριση της Banco Popular βάσει κανονικής διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν θα είχε καταστήσει δυνατή την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 14 του ίδιου κανονισμού στον ίδιο βαθμό όπως με την εξυγίανση. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι η εξυγίανση ήταν αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών διασφάλισης της συνέχειας των κρίσιμων λειτουργιών της Banco Popular και αποφυγής των σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

682 Το FROB διαβίβασε στο ΕΣΕ τα αποτελέσματα της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular εντός επαρκούς χρόνου ώστε το τελευταίο να μπορέσει να εγκρίνει το καθεστώς εξυγίανσης και να το διαβιβάσει στην Επιτροπή στις 05:13 στις 7 Ιουνίου 2017. Έτσι, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφασή της με την οποία μπόρεσε να τεθεί σε ισχύ το καθεστώς εξυγίανσης στις 06:30 την ίδια ημέρα. Επομένως, η εξέλιξη της διαδικασίας κατέστησε δυνατό στο FROB να διεκπεραιώσει όλες τις διατυπώσεις και να περατώσει την πώληση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί με το έγγραφο της διαδικασίας, ήτοι πριν από τις 7 Ιουνίου 2017 και ώρα 07:00.

683 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η πρόταση του FROB να οριστεί η Banco Santander ως αγοράστρια της Banco Popular δεν προσπόρισε αθέμιτο πλεονέκτημα στην Banco Santander και ότι το ΕΣΕ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως καθόσον θεώρησε ότι η διαδικασία πώλησης πληρούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2014/59.

684 Ως εκ τούτου, η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

– Επί της τέταρτης αιτίασης, σχετικά με το γεγονός ότι η διαδικασία πώλησης δεν στόχευε στη μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης

685 Τα προσφεύγοντα ισχυρίζονται ότι δεν επιχειρήθηκε να επιτευχθεί η υψηλότερη δυνατή τιμή πώλησης, κατά παράβαση του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο στ′, της οδηγίας 2014/59. Κατά την άποψή τους, η μείωση του αριθμού των δυνητικών αγοραστών στο ελάχιστο εξάλειψε κάθε δυνατότητα ανταγωνισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων του τραπεζικού τομέα, ανταγωνισμού ο οποίος θα είχε καταστήσει δυνατή την επίτευξη της υψηλότερης δυνατής τιμής πώλησης.

686 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με την αιτίαση αυτή, τα προσφεύγοντα προσάπτουν, κατ’ ουσίαν, στο ΕΣΕ ότι παρέβη το άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, σχετικά με το εργαλείο πώλησης των δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο στ′, της οδηγίας 2014/59, περιορίζοντας, με την απόφαση περί της πώλησης, τη διαδικασία πώλησης στα πέντε ιδρύματα που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης.

687 Σύμφωνα με το κριτήριο του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχείο στ', της οδηγίας 2014/59, η πώληση στοχεύει στη μεγιστοποίηση, κατά το δυνατόν, της τιμής πώλησης των σχετικών μετοχών ή των άλλων μέσων ιδιοκτησίας, των περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων.

688 Υπενθυμίζεται, όμως, ότι από την ανάλυση της πρώτης αιτίασης προκύπτει ότι η απόφαση του ΕΣΕ να περιορίσει τη διαδικασία πώλησης στα πέντε ιδρύματα που είχαν μετάσχει στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης δικαιολογούνταν από την ανάγκη να ολοκληρωθεί η διαδικασία εντός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος και να αποτραπούν οι κίνδυνοι διαρροών σχετικά με την κατάσταση της Banco Popular και, ως εκ τούτου, οι κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

689 Επιπλέον, στο άρθρο 2, στοιχείο β', της απόφασης περί της πώλησης, το ΕΣΕ ανέφερε ότι η διαδικασία πώλησης έπρεπε να αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ανάγκη ταχείας εξυγίανσης. Διευκρίνισε επίσης ότι το κύριο κριτήριο αξιολόγησης των προσφορών ήταν η προσφερόμενη τιμή.

690 Στο έγγραφο της διαδικασίας, το FROB ανέφερε ότι η τιμή που προτεινόταν με τις προσφορές έπρεπε να είναι ίση ή ανώτερη του ενός ευρώ.

691 Τα προσφεύγοντα δεν προβάλλουν κανένα επιχείρημα προκειμένου να αποδείξουν ότι ο περιορισμός του αριθμού των δυνητικών αγοραστών στους πέντε μετέχοντες στη διαδικασία ιδιωτικής πώλησης δεν κατέστησε δυνατό τον μεταξύ τους πραγματικό ανταγωνισμό μέσω των τιμών.

692 Δεν είναι δυνατόν να προσαφθούν στο ΕΣΕ οι περιστάσεις που μεσολάβησαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ήτοι ότι τέσσερις από τους πέντε μετέχοντες δεν υπέβαλαν δεσμευτική προσφορά και ότι η μόνη δεσμευτική προσφορά που υποβλήθηκε πρότεινε τιμή αγοράς ενός ευρώ.

693 Επομένως, κακώς τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η απόφαση περί της πώλησης δεν στόχευε στη μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης κατά παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού 806/2014, σε συνδυασμό με το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο στ', της οδηγίας 2014/59.

694 Με το υπόμνημα απάντησης, τα προσφεύγοντα προσθέτουν ότι οι τρεις επιλογές που περιλαμβάνονταν στο έγγραφο της διαδικασίας καθιστούσε προφανές στους προσφέροντες ότι το FROB τους υποδείκνυε σιωπηρώς ότι οι ζημίες θα κατέληγαν στην ολική ή μερική καταστροφή του κεφαλαίου της Banco Popular. Υποστηρίζουν ότι, προκειμένου να επιτευχθεί τιμή η οποία να μεγιστοποιεί την αξία των μετοχών, θα ήταν αναγκαίο το ΕΣΕ να υποχρεώσει τους δυνητικούς αγοραστές να προσδιορίσουν οι ίδιοι τις ζημίες.

695 Με το επιχείρημα αυτό, τα προσφεύγοντα βάλλουν κατά του περιεχομένου του εγγράφου της διαδικασίας που εξέδωσε το FROB. Με το συγκεκριμένο έγγραφο, το FROB ανέφερε ότι οι προσφορές έπρεπε να αναγράφουν την τιμή που προτεινόταν να καταβληθεί για τη μεταβίβαση των μετοχών της Banco Popular βάσει τριών επιλογών.

696 Αφενός, αρκεί η επισήμανση ότι το επιχείρημα αυτό των προσφευγόντων είναι αμιγώς υποθετικό και δεν στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία, αλλά στην υποτιθέμενη εντύπωση που ενδέχεται να είχαν οι προσφέροντες διαβάζοντας το έγγραφο της διαδικασίας. Αφετέρου, το επιχείρημα αυτό δεν παρέχει τη δυνατότητα να προσδιοριστεί τι ακριβώς προσάπτουν τα προσφεύγοντα στο ΕΣΕ.

697 Επιπλέον, πρέπει να απορριφθούν οι αμιγώς υποθετικοί ισχυρισμοί των προσφευγόντων, αφενός, ότι η Banco Santander είχε επίγνωση του γεγονότος ότι ήταν η μόνη που είχε υποβάλει προσφορά και, αφετέρου, ότι η απόφαση πώλησης της Banco Popular στην τιμή του ενός ευρώ είχε ληφθεί εκ των προτέρων.

698 Επομένως, η τέταρτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

699 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι τα προσφεύγοντα δεν απέδειξαν ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular συνιστούσε παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού 806/2014 και του άρθρου 39, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′, δ′ και στ′, της οδηγίας 2014/59.

700 Συνεπώς, ο δέκατος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του ενδέκατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται στο γεγονός ότι το ΕΣΕ δεν θα προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση

701 Με τους τρεις νέους λόγους ακυρώσεως που προβάλλουν με το υπόμνημα απάντησης, οι οποίοι συναπαρτίζουν τον ενδέκατο λόγο ακυρώσεως, τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι το γεγονός ότι το ΕΣΕ δεν μερίμνησε για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης συνιστά, πρώτον, παράβαση του άρθρου 20, παράγραφοι 3 και 11, του κανονισμού 806/2014, δεύτερον, παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και, τρίτον, παράβαση ουσιώδους τύπου.

702 Τα προσφεύγοντα επισημαίνουν ότι ενημερώθηκαν για το γεγονός ότι δεν θα πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση με την απάντηση του ΕΣΕ σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας.

703 Συγκεκριμένα, στις 30 Ιουλίου 2018, απαντώντας στις ερωτήσεις που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργάνωσης της διαδικασίας, το ΕΣΕ επισήμανε ότι η αποτίμηση 2 δεν επρόκειτο να ακολουθηθεί από εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση. Έκρινε δε ότι, λόγω των ιδιαιτεροτήτων της εξεταζόμενης περίπτωσης, είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μια εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν θα εξυπηρετούσε κανέναν πρακτικό σκοπό στο πλαίσιο του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014 ούτε θα οδηγούσε σε απόφαση περί καταβολής αντιτίμου προβλεπόμενη στο άρθρο 20, παράγραφος 12, του ίδιου κανονισμού.

704 Επισημαίνεται ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση που προβλέπει το άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014 είναι, εξ ορισμού, μεταγενέστερη της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης.

705 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 603 ανωτέρω, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 13, του κανονισμού 806/2014, μια προσωρινή αποτίμηση όπως η αποτίμηση 2 αποτελεί έγκυρη βάση για την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης.

706 Αρκεί η υπόμνηση ότι, κατά πάγια νομολογία, η νομιμότητα μιας πράξης της Ένωσης πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο έκδοσης της πράξης (βλ. απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2015, Inuit Tapiriit Kanatami κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-398/13 P, EU:C:2015:535, σκέψη 22 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, στοιχεία μεταγενέστερα της ημερομηνίας κατά την οποία εκδόθηκε η πράξη της

Ένωσης δεν επιτρέπεται να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της νομιμότητας της πράξης αυτής (βλ. απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2014, Si.mobil κατά Επιτροπής, T-201/11, EU:T:2014:1096, σκέψη 64 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

707 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το κύρος καθεστώτος εξυγίανσης δεν μπορεί να επηρεάζεται από το κατά πόσον διενεργήθηκε ή όχι εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, η οποία έπεται προδήλως της έγκρισης του εν λόγω καθεστώτος.

708 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι τα προσφεύγοντα δεν μπορούν να υποστηρίζουν ότι, στο μέτρο που δεν πρόκειται να πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, το καθεστώς εξυγίανσης δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένο. Πράγματι, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να παράσχει στο ΕΣΕ τη δυνατότητα να συμπληρώσει εκ των υστέρων την αιτιολογία του καθεστώτος εξυγίανσης.

709 Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα που προβάλλουν τα προσφεύγοντα με τον ενδέκατο λόγο ακυρώσεως είναι αλυσιτελή και ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

Επί των αιτήσεων λήψης μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας και διεξαγωγής αποδείξεων

710 Τα προσφεύγοντα ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει διάφορα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας και διεξαγωγής αποδείξεων.

711 Αφενός, με το δικόγραφο της προσφυγής και το υπόμνημα απάντησης, καθώς και με έγγραφα της 15ης Νοεμβρίου 2018, της 20ής Απριλίου 2021 και της 28ης Μαΐου 2021, τα προσφεύγοντα ζήτησαν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την προσκόμιση διαφόρων εγγράφων.

712 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, με τη διάταξη περί διεξαγωγής αποδείξεων που εξέδωσε στις 12 Μαΐου 2021 δυνάμει του άρθρου 91, στοιχείο β′, του άρθρου 92, παράγραφος 3, και του άρθρου 103 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε το ΕΣΕ να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα που παρατίθενται στη σκέψη 95 ανωτέρω. Με διάταξη της 9ης Ιουνίου 2021, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα έγγραφα που προσκόμισε το ΕΣΕ υπό την εμπιστευτική τους μορφή δεν ήταν κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς. Αντιθέτως, η από 6 Ιουνίου 2017 επιστολή της Banco Popular προς την ΕΚΤ, χωρίς το παράρτημά της, κοινοποιήθηκε στους λοιπούς διαδίκους.

713 Αφετέρου, τα προσφεύγοντα, με το δικόγραφο της προσφυγής, πρότειναν την εξέταση διαφόρων μαρτύρων.

714 Όσον αφορά τις αιτήσεις που έχει υποβάλει διάδικος για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας ή τη διεξαγωγή αποδείξεων, υπενθυμίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να κρίνει κατά πόσον είναι αναγκαία η συμπλήρωση των πληροφοριακών στοιχείων τα οποία διαθέτει στις υποθέσεις ενώπιόν του (βλ. απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2017, Mamoli Robinetteria κατά Επιτροπής, C-619/13 P, EU:C:2017:50, σκέψη 117 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2020, Fleig κατά ΕΥΕΔ, C-446/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:918, σκέψη 53).

715 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ακόμη και όταν αίτημα εξέτασης μαρτύρων που διατυπώνεται στο δικόγραφο της προσφυγής αναφέρει με ακρίβεια τόσο τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία επιβάλλεται η εξέταση μάρτυρα ή μαρτύρων όσο και τους λόγους που δικαιολογούν την εξέτασή τους, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εκτιμήσει τη

σκοπιμότητα του αιτήματος σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς και την αναγκαιότητα της εξέτασης των προτεινόμενων μαρτύρων (βλ. απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2017, Mamoli Robinetteria κατά Επιτροπής, C-619/13 P, EU:C:2017:50, σκέψη 118 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· απόφαση της 22ας Οκτωβρίου 2020, Silver Plastics και Johannes Reifenhäuser κατά Επιτροπής, C-702/19 P, EU:C:2020:857, σκέψη 29).

716 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δικογραφία καθώς και οι διευκρινίσεις που δόθηκαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση επαρκούν για να μπορέσει το Γενικό Δικαστήριο να καταλήξει στην κρίση του, δεδομένου ότι είναι σε θέση να αποφανθεί επί τη βάσει των αιτημάτων, των λόγων ακυρώσεως και των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της δίκης και λαμβανομένων υπόψη των εγγράφων που προσκόμισαν οι διάδικοι.

717 Επομένως, οι αιτήσεις των προσφευγόντων για τη λήψη μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας και για τη διεξαγωγή αποδείξεων πρέπει να απορριφθούν, καθώς και η προσφυγή στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

718 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι τα προσφεύγοντα ηττήθηκαν, πρέπει να φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το ΕΣΕ και η Banco Santander, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά τους.

719 Δυνάμει του άρθρου 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Επομένως, το Βασίλειο της Ισπανίας, το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Τα Fundación Tatiana Pérez de Guzmán el Bueno και Stiftung für Forschung und Lehre (SFL) φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) και η Banco Santander, SA.

3) Το Βασίλειο της Ισπανίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

Van der Woude Jaeger Kreuschitz

De Baere Steinfatt

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο την 1η Ιουνίου 2022.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

Το νομικό πλαίσιο 2

Ιστορικό της διαφοράς και πραγματικά περιστατικά μεταγενέστερα της άσκησης της προσφυγής . . 6

Επί της κατάστασης της Banco Popular πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης 6

Επί άλλων πραγματικών περιστατικών προγενέστερων της έγκρισης του καθεστώτος εξυγίανσης 9

Επί του καθεστώτος εξυγίανσης της Banco Popular της 7ης Ιουνίου 2017 12

Επί των πραγματικών περιστατικών που είναι μεταγενέστερα της έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης 14

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων 15

Σκεπτικό 17

Επί του παραδεκτού 18

Επί της ουσίας 24

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 24

– Επί του περιεχομένου της προσφυγής 24

– Επί της έκτασης του ελέγχου του Γενικού Δικαστηρίου 26

Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον το άρθρο 18, το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α′, και το άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, καθώς και τα άρθρα 32, 38 και 43, της οδηγίας 2014/59 προσβάλλουν το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχείο α′, του Χάρτη 28

– Επί του περιεχομένου της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας 28

– Επί της ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 18 του κανονισμού 806/2014. 30

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε ένσταση ελλείψεως νομιμότητας καθόσον τα άρθρα 21, 22, 24 και 27 του κανονισμού 806/2014 καθώς και τα άρθρα 38 και 63 της οδηγίας 2014/59 προσβάλλουν το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη και παραβιάζουν την αρχή της επιχειρηματικής ελευθερίας, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη 41

Επί του πρώτου και του τέταρτου λόγου ακυρώσεως, οι οποίοι στηρίζονται σε έλλειψη αιτιολογίας του καθεστώτος εξυγίανσης, προσβολή του δικαιώματος χρηστής διοίκησης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 2, στοιχεία β′ και γ′, του Χάρτη και προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη 43

– Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης 44

– Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με την προσβολή του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελο 50

– Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με προσβολή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής 52

Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 και του άρθρου 32 της οδηγίας 2014/59 55

– Επί του πρώτου σκέλους, σχετικά με την πρώτη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014 56

– Επί του δεύτερου σκέλους, σχετικά με τη δεύτερη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 806/2014 60

– Επί του τρίτου σκέλους, σχετικά με την τρίτη προϋπόθεση του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 806/2014 65

Επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της προληπτικής εποπτείας των τραπεζών 68

Επί του έβδομου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης 70

Επί του όγδοου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας και σε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας που κατοχυρώνονται στα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη 73

Επί του ένατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 806/2014 82

– Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με την ανεξαρτησία του εμπειρογνώμονα που προέβη στην αποτίμηση 2 83

– Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με τη συνύπαρξη δύο εκ των προτέρων αποτιμήσεων 85

– Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε στην αποτίμηση 2 87

– Επί της τέταρτης αιτίασης, σχετικά με την αξιοπιστία της αποτίμησης 2 90

Επί του δέκατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται στο γεγονός ότι η διαδικασία πώλησης της Banco Popular αντιβαίνει στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014 και στο άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχεία α′, β′, δ′ και στ′, της οδηγίας 2014/59 93

– Επί της πρώτης αιτίασης, σχετικά με τη διαφάνεια της διαδικασίας πώλησης 94

– Επί της δεύτερης αιτίασης, σχετικά με την ύπαρξη διάκρισης υπέρ της Banco Santander 98

– Επί της τρίτης αιτίασης, σχετικά με τη χορήγηση αθέμιτου πλεονεκτήματος στην Banco Santander 100

– Επί της τέταρτης αιτίασης, σχετικά με το γεγονός ότι η διαδικασία πώλησης δεν στόχευε στη μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης 102

Επί του ενδέκατου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται στο γεγονός ότι το ΕΣΕ δεν θα προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση 104

Επί των αιτήσεων λήψης μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας και διεξαγωγής αποδείξεων . . 105

Επί των δικαστικών εξόδων 106